

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 17 grudnia 2010 r. (26.01)
(OR. en)**

**17195/1/10
REV 1**

**COPEN 275
EJN 72
EUROJUST 139**

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

Nr poprz. dok.: 8216/2/08 REV 2 COPEN 70 EJN 26 EUROJUST 31

Dotyczy: Zmieniona wersja europejskiego podręcznika „Jak wystawiać europejski nakaz aresztowania”

Na posiedzeniu w dniach 3–4 czerwca 2010 r. Rada przyjęła „Konkluzje Rady w związku z działaniami następczymi w związku z zaleceniami zawartymi w sprawozdaniu końcowym dotyczącym czwartej rundy wzajemnych ocen pod kątem praktycznego stosowania europejskiego nakazu aresztowania”.

W ich pkt 2 (nawiązując do zalecenia 9 sformułowanego w sprawozdaniu końcowym dotyczącym czwartej rundy wzajemnych ocen oraz pragnąc wypracować spójne rozwiązanie na szczeblu Unii Europejskiej co do wymogu proporcjonalności w zakresie wydawania europejskiego nakazu aresztowania) ustalono, że w pkt 3 europejskiego podręcznika „Jak wystawiać europejski nakaz aresztowania”¹ (punkt ten nosi tytuł „Kiedy wydawać europejski nakaz aresztowania? – zasada proporcjonalności”) należy wprowadzić pewne modyfikacje do akapitu drugiego i skreślić akapit ostatni.

Delegacje otrzymują w załączeniu europejski podręcznik „Jak wystawiać europejski nakaz aresztowania”, poprawiony w myśl konkluzji Rady.

¹ 8216/2/08 REV 2 COPEN 70 EJN 26 EUROJUST 31.

Jak uzgodniła Grupa Robocza ds. Współpracy w Sprawach Karnych na swoim posiedzeniu w dniu 9 grudnia 2010 r., zestawienie „Wykaz punktów kontaktowych oraz dane teleadresowe ekspertów zajmujących się europejskim nakazem aresztowania” – pierwotnie ujęte w załączniku VIII do podręcznika – zostało stamtąd usunięte i przeniesione do dok. 17832/10 COPEN 289 EJM 78 EUROJUST 150. Dokument ten będzie regularnie weryfikowany, tak by dane w wykazie były aktualne.

ZAŁĄCZNIK

EUROPEJSKI PODRĘCZNIK JAK WYSTAWIAĆ EUROPEJSKI NAKAZ ARESZTOWANIA¹

¹ Przedstawione tu uwagi nie są wiążące ani nie mają wpływu na krajowe przepisy wdrażające decyzję ramową. Uwagi te mają jedynie charakter zaleceń. Organy sądowe powinny jednak pamiętać, że mają obowiązek interpretowania swoich przepisów krajowych zgodnie z decyzją ramową (zob. wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-105/03 Pupino)

WPROWADZENIE

- Niniejszy podręcznik ma pomóc w przyjmowaniu dobrych rozwiązań, popartych doświadczeniem, a równocześnie dostarczyć właściwym sędziom i prokuratorom konkretnych informacji, jak należy prawidłowo wypełniać formularze europejskiego nakazu aresztowania. W tym celu w podręczniku posłużono się konkretnymi przykładami poglądowymi.
- Europejski nakaz aresztowania (ENA) jest pierwszym instrumentem prawnym opartym na wzajemnym uznawaniu wyroków w sprawach karnych. Oznacza on radykalną zmianę starego systemu ekstradycyjnego, który w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości został zastąpiony systemem przekazywania osób; skutki tej zmiany widać przede wszystkim w procedurach, terminach i powodach uzasadniających odmowę przekazania osoby. ENA nawiązuje zatem bezpośrednio do celu ujętego w art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej.
- ENA należy stosować sprawnie, skutecznie i adekwatnie w celu zapobiegania przestępczości i jej karania, przestrzegając równocześnie praw człowieka przysługujących podejrzanym i skazanym. Instrument ten, polegający na pozbawieniu wolności osobistej, opracowano w zasadzie jako pomoc w ściganiu poważnych i groźnych przestępstw, które mogą istotnie uzasadniać jego użycie, oraz jako pomoc w wykonywaniu wyroków skazujących. Należy korzystać z niego tylko wtedy, gdy nakaz aresztowania lub inna prawomocna decyzja sądowa o tym samym skutku zostały wydane na szczeblu krajowym.

- „Europejski nakaz aresztowania ma mieć taki sam skutek w całej Unii Europejskiej. A skutek ten to sprawne, szybkie przekazanie osoby. Należy pamiętać również, że z oczywistych powodów praktycznych wiele europejskich nakazów aresztowania jest kierowanych do kilku państw członkowskich na raz – zob. sprawozdanie działającej w Izbie Lordów Komisji Unii Europejskiej pt. »European Arrest Warrant – Recent Developments« (Europejski nakaz aresztowania – najnowsze wydarzenia), sygnatura HL Paper 156, pkt 21. Formularz załączony do decyzji ramowej opracowano zgodnie z tym założeniem. Osoba wystawiająca europejski nakaz aresztowania nie musi kierować go do żadnego konkretnego państwa członkowskiego. Ale gdy nakaz już zostanie wydany, może on zostać wykonany gdziekolwiek poszukiwana osoba akurat się znajduje”¹.
- Podręcznik został opracowany za przewodnictwa Portugalii i Słowenii dzięki pomocy wielu osób z całej Europy zajmujących się ENA w praktyce oraz dzięki pomocy europejskiej sieci sądowej, Eurojustu, Sekretariatu Generalnego Rady UE oraz Komisji Europejskiej. Został on zatwierdzony przez Komitet Artykułu 36 na posiedzeniu w dniach 14 i 15 maja 2008 r. To właśnie ten komitet omawiał przepisy decyzji ramowej w sprawie ENA podczas przewodnictwa sprawowanego przez Belgię w roku 2001.
- Niniejszy podręcznik może być w przyszłości uaktualniany, tak by odzwierciedlał zdobywane doświadczenia, zmiany w decyzji ramowej czy tendencje w orzecznictwie sądowym.
- Wszelkie uwagi do tekstu niniejszego podręcznika prosimy przysyłać Radzie UE na adres: Council of the EU, General Secretariat, Unit for Judicial Cooperation in Criminal Matters, Rue de la Loi 175, B-1040 Brussels (e-mail: eaw@consilium.europa.eu) lub Komisji Europejskiej na adres: DG JLS, Unit for Judicial Cooperation in Criminal Matters, European Commission B-1049 Brussels.

¹ Opinia Lorda Hope of Craighead w sprawie Dabas przeciwko Sądowi Najwyższemu w Madrycie [House of Lords, 2007 UK HL 6].

SPIS TREŚCI

1.	Decyzja ramowa w sprawie europejskiego nakazu aresztowania	9
1.1.	Definicja i główne cechy europejskiego nakazu aresztowania	10
1.2.	Formularz europejskiego nakazu aresztowania	11
2.	Wykonywanie europejskiego nakazu aresztowania w państwach członkowskich UE	12
2.1.	Oświadczenia państw członkowskich na temat specjalnych wymogów co do daty popęlnienia czynów	12
2.2.	Przekazywanie własnych obywateli	13
3.	Kiedy wydawać europejski nakaz aresztowania? – zasada proporcjonalności.....	14
4.	Tłumaczenie europejskiego nakazu aresztowania.....	15
4.1.	Języki, w jakich państwa członkowskie UE akceptują europejski nakaz aresztowania	16
5.	Termin, w jakim organ wykonujący musi otrzymać europejski nakaz aresztowania po zatrzymaniu osoby	16
6.	Jak wypełniać formularz europejskiego nakazu aresztowania?	16
7.	Jak przekazywać europejski nakaz aresztowania?	18
7.1.	Jeżeli znane jest miejsce pobytu osoby podlegającej aresztowaniu	18
7.2.	Jeżeli nie jest znane miejsce pobytu poszukiwanej osoby	19

7.3.	System informacyjny Schengen (SIS).....	19
7.4.	Europejski nakaz aresztowania w SISone4all.....	19
7.5.	Przekazanie za pośrednictwem Interpolu	21
8.	Rola Eurojustu.....	21
9.	Europejska sieć sądowa	22
10.	„Fiches Françaises” – informacje podzielone według państw członkowskich.....	22
11.	Porozumienie między Norwegią i Islandią a Unią Europejską.....	23
12.	Odnosne wyroki Trybunału Sprawiedliwości.....	23
13.	Wyroki niektórych sądów najwyższych (streszczenia)	23
14.	Odnosniki do innych źródeł informacji o europejskim nakazie aresztowania.....	23
15.	Omówienie poszczególnych części formularza europejskiego nakazu aresztowania	24

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik I	Decyzja ramowa (2002/584/WSiSW) z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi	25
Załącznik II	Formularz europejskiego nakazu aresztowania.....	49
Załącznik III	Instrukcja wypełniania formularza europejskiego nakazu aresztowania.....	55
Załącznik IV	Języki, w jakich państwa członkowskie akceptują europejski nakaz aresztowania	76
Załącznik V	Termin, w jakim poszczególne państwa muszą otrzymać europejski nakaz aresztowania po zatrzymaniu poszukiwanej osoby	78
Załącznik VI	Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Pupino (C-105/03)	80
	Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Advokaten voor de Wereld (C-303/05)	99
Załącznik VII	Wyroki niektórych sądów najwyższych (streszczenia)	119
Załącznik VIII	Standardowy formularz decyzji w sprawie europejskiego nakazu aresztowania ..	125

1. Decyzja ramowa w sprawie europejskiego nakazu aresztowania

W dniu 13 czerwca 2002 r. Rada przyjęła decyzję ramową w sprawie europejskiego nakazu aresztowania¹.

Zgodnie z jej art. 34 ust. 1 państwa członkowskie są zobowiązane do podjęcia niezbędnych działań, by wykonać przepisy decyzji ramowej do dnia 31 grudnia 2003 r. Z dniem 1 stycznia 2004 r. ten nowy system przekazywania osób zastąpił, choć nie wszędzie, istniejące systemy ekstradycyjne. Jeżeli chodzi o przekazywanie osób między państwami członkowskim, to nowe przepisy zastąpiły odnośne przepisy następujących konwencji:

- europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., protokołu dodatkowego do niej z dnia 15 października 1975 r., drugiego protokołu dodatkowego do niej z dnia 17 marca 1978 r. oraz europejskiej konwencji o zwalczaniu terroryzmu z dnia 27 stycznia 1977 r. – w kwestiach dotyczących ekstradycji;
- porozumienia między 12 państwami członkowskimi Wspólnot Europejskich w sprawie uproszczenia i unowocześnienia metod przekazywania wniosków ekstradycyjnych z dnia 26 maja 1989 r.;
- konwencji z dnia 10 marca 1995 r. w sprawie uproszczonej procedury ekstradycyjnej między państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
- konwencji z dnia 27 września 1996 r. odnoszącej się do przeprowadzania ekstradycji między państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
- tytułu III rozdział 4 konwencji wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach.

Europejski nakaz aresztowania jest decyzją sądową skuteczną w Unii Europejskiej, wydawaną w jednym państwie członkowskim i wykonywaną w innym państwie członkowskim na podstawie zasady wzajemnego uznawania.

¹ Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1.

1.1. Definicja i główne cechy europejskiego nakazu aresztowania

Europejski nakaz aresztowania (ENA) zastąpił tradycyjny system ekstradycyjny prostszym i szybszym mechanizmem służącym przekazywaniu poszukiwanych osób, by umożliwić prowadzenie postępowania karnego albo wykonanie kary pozbawienia wolności lub zastosowanie środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności. Nakaz można wydać, gdy chodzi o postępowanie karne dotyczące czynów karanych z mocy prawa krajowego pozbawieniem wolności lub zastosowaniem środka zapobiegawczego o *maksymalnym wymiarze co najmniej 12 miesięcy*¹ (podczas dochodzenia, śledztwa i procesu, aż wyrok skazujący uprawomocni się) albo gdy chodzi o wykonanie wyroku lub zastosowanie środka zabezpieczającego o *minimalnym wymiarze 4 miesięcy*. Kryteria te są rozłączne.

Organy centralne, które niegdyś odgrywały znaczną rolę w procedurze ekstradycji, są teraz na ogół wyłączone z procedury ENA, choć nadal mogą generalnie pełnić funkcje wspierania, przekazywania i informowania. Aby uprościć i ułatwić realizację wniosków, opracowano jednolity formularz do ich składania.

Decyzja ramowa odzwierciedla ideę integracji we wspólnym obszarze sądowym i zakłada nowy rodzaj współpracy oparty na wzajemnym zaufaniu państw członkowskich. Przekazywanie obywateli jest teraz ogólną zasadą, mającą kilka wyjątków. Wyjątki te dotyczą terminów i ograniczeń wykonywania². Praktyka pokazuje, że wśród wszystkich przekazywanych w Unii osób około 1/5 to obywatele państw przekazujących, a przekazanie ich jest często – zgodnie z decyzją ramową – obwarowane warunkami dotyczącymi ich powrotu lub wykonania wyroku.

¹ Należy zauważyć, że „maksymalny wymiar co najmniej 12 miesięcy”, o którym mówi art. 2 ust. 1 decyzji ramowej, powinien być interpretowany zgodnie z poprzednim systemem ekstradycyjnym (tzn. z europejską konwencją o ekstradycji z roku 1957, konwencją ekstradycyjną UE z roku 1995). Dlatego przepisy służące wykonaniu art. 2 ust. 1 decyzji ramowej powinny stanowić, że ENA może być wydany wtedy, gdy dopuszczalny wymiar kary za dane przestępstwo wynosi co najmniej 12 miesięcy.

² Zob. pkt 2.2 dotyczący przekazywania własnych obywateli.

Ograniczono powody uzasadniające odmowę współpracy. Decyzja ramowa zniosła kryterium podwójnej karalności jako powód uzasadniający odmowę wykonania nakazu i przekazania osoby. Zniesienie tego kryterium dotyczy 32 wyszczególnionych kategorii przestępstw, definiowanych zgodnie z prawem państwa wydającego nakaz, jeżeli przestępstwa te podlegają w państwie wydającym nakaz karze pozbawienia wolności lub zastosowaniu środka zabezpieczającego o maksymalnym wymiarze przynajmniej 3 lat. Jeżeli dane przestępstwo podlega karze o wymiarze nieprzekraczającym 3 lat lub jeżeli nie jest ono wyszczególnione, kryterium podwójnej karalności obowiązuje nadal.

A zatem jeżeli przestępstwa, co do których toczy się śledztwo lub zapadł wyrok, odpowiadają w konkretnym przypadku typowemu opisowi zawartemu w przepisach państwa wydającego nakaz, organ sądowy wykonujący nakaz nie może sprawdzać podwójnej karalności przestępstwa.

1.2. Formularz europejskiego nakazu aresztowania

Europejski nakaz aresztowania (ENA) to decyzja sądowa wydana w formie, która została określona w decyzji ramowej. Formularz ENA jest przedstawiony w załączniku do decyzji ramowej w sprawie ENA. Stosowanie formularza jest obowiązkowe, choć może to nie zawsze jasno wynikać z przepisów niektórych państw członkowskich. Zamiarem Rady było stworzenie funkcjonalnego dokumentu, który byłby łatwy do wypełnienia dla organów sądowych wydających nakaz i uznawany przez organy sądowe go wykonujące. Formularz stworzono także po to, aby uniknąć długich i kosztownych tłumaczeń oraz ułatwić dostęp do informacji. Należy stosować tylko ten formularz, nie wolno go zmieniać. Ponieważ formularz ten będzie zasadniczo jedyną podstawą aresztowania, a potem przekazania poszukiwanej osoby, powinien być wypełniony szczególnie starannie, tak by niepotrzebne były dalsze wnioski o informacje dodatkowe. Formularz można wypełnić na stronie europejskiej sieci sądowej (<http://www.ejn-crimjust.europa.eu/documents.aspx>), a następnie wydrukować.

2. Wykonywanie europejskiego nakazu aresztowania w państwach członkowskich UE

2.1. Oświadczenia państw członkowskich na temat specjalnych wymogów co do daty popełnienia czynów

Zgodnie z art. 32 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA każde państwo członkowskie może w momencie przyjmowania decyzji ramowej stwierdzić w oświadczeniu, że jako państwo członkowskie wykonujące nakaz będzie ono stosowało decyzję ramową tylko do czynów popełnionych po określonej, wskazanej przez siebie dacie, która nie może być późniejsza niż 7 sierpnia 2002 r. Jeżeli czyny zostały popełnione przed poniższymi datami, to przekazanie poszukiwanej osoby może nastąpić tylko na podstawie tradycyjnego wniosku ekstradycyjnego.

Oświadczenia takie zostały złożone przez następujące państwa członkowskie.

- Austria czyny popełnione po dniu 7 sierpnia 2002 r.
- Czechy czyny popełnione przez obywateli czeskich po dniu 1 listopada 2004 r.¹
- Francja czyny popełnione po dniu 1 listopada 1993 r.
- Włochy czyny popełnione po dniu 7 sierpnia 2002 r. Prawo włoskie zakazuje Włochom wykonywania europejskich nakazów aresztowania wydanych przed dniem 14 maja 2005 r.
- Luksemburg czyny popełnione po dniu 7 sierpnia 2002 r. (odpowiedni projekt ustawy zostanie przedstawiony parlamentowi)

Tylko Austria, Francja i Włochy powiadomiły Radę zgodnie z decyzją ramową. W przypadku Włoch istnieją rozbieżności między treścią oświadczenia a przepisami.

Zatem jeżeli czyny zostały popełnione przed podanymi wyżej datami, procedura przekazania poszukiwanej osoby będzie przeprowadzana na podstawie tradycyjnego wniosku ekstradycyjnego, a nie na podstawie formularza ENA.

¹ Dok. 10750/06 COPEN 69 EJN 17 EUROJUST 31.

2.2. Przekazywanie własnych obywateli

Europejski nakaz aresztowania (ENA) znosi zasadę obowiązującą w starym systemie ekstradycyjnym, a mianowicie że można odmówić przekazania poszukiwanej osoby ze względu na jej obywatelstwo. Powszechny wymóg przekazywania własnych obywateli jest jednym z najważniejszych osiągnięć dokonanych dzięki decyzji ramowej. W niektórych państwach członkowskich nie obyło się jednak bez problemów konstytucyjnych.

W *Niemczech* przepisy transponujące decyzję zostały unieważnione wyrokiem Federalnego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lipca 2005 r.; wyrok uniemożliwił przekazywanie obywateli niemieckich, ale nie zakazał ekstradycji cudzoziemców – dopóki w dniu 2 sierpnia 2006 r. nie weszły w życie nowe przepisy z dnia 20 lipca 2006 r.

W *Polsce* Trybunał Konstytucyjny orzekł w wyroku z dnia 27 kwietnia 2005 r., że przepisy transponujące decyzję tracą częściowo moc z dniem 6 listopada 2006 r. Zmiana konstytucji nastąpiła na czas i od dnia 7 listopada 2006 r. Polska przekazuje swoich obywateli pod warunkiem, że przestępstwo, w związku z którym występuje się o jej obywatela, zostało popełnione poza granicami Polski i jest przestępstwem w świetle prawa polskiego.

Na *Cyprze* Sąd Najwyższy Cypru orzekł w wyroku z dnia 7 listopada 2005 r., że przepisy transponujące decyzję w sprawie ENA są niezgodne z cypryjską konstytucją. Zmiana konstytucji weszła w życie w dniu 28 lipca 2006 r., ale zmieniony art. 11 wprowadza cezurę czasową ograniczającą możliwość przekazywania obywateli cypryjskich, tzn. jest to możliwe tylko za czyny popełnione po dacie przystąpienia Cypru do Unii, tj. po dniu 1 maja 2004 r.

Zgodnie z art. 33 decyzji ramowej, dopóki Austria nie zmieni przepisów krajowych, może ona – ale najpóźniej do dnia 31 grudnia 2008 r. – odmawiać wykonania nakazu względem swoich obywateli, jeżeli odnośne czyny nie są karalne w świetle jej prawa.

W Czechach wnioski dotyczące czynów popełnionych przez obywateli czeskich przed 1 listopada 2004 r. będą nadal rozpatrywane zgodnie z systemem ekstradycyjnym obowiązującym przed datą przystąpienia Czech do Unii Europejskiej, tj. zgodnie z europejską konwencją o ekstradycji z dnia 12 grudnia 1957 r., dwoma protokołami zmieniającymi do tej konwencji z dnia 15 października 1975 r. i z dnia 17 marca 1978 r., konwencją wykonawczą do układu z Schengen i mającymi zastosowanie porozumieniami dwustronnymi. W myśl § 403 ust. 2 kodeksu postępowania karnego (ustawa nr 141/1961 z późniejszymi zmianami) Czechy mogą przekazywać swoich obywateli innym państwom członkowskim tylko pod warunkiem wzajemności.

3. Kiedy wydawać europejski nakaz aresztowania? – zasada proporcjonalności

Jest oczywiste, że decyzja ramowa w sprawie ENA nie nakłada na państwo członkowskie wydające nakaz obowiązku sprawdzenia proporcjonalności i że kluczową rolę w tym względzie odgrywa ustawodawstwo państw członkowskich. Jednakże z uwagi na poważne konsekwencje, jakie poszukiwanej osobie przynosi wykonanie ENA pod względem ograniczenia wolności fizycznej i swobody przemieszczania się, właściwe organy powinny przed podjęciem decyzji o wydaniu nakazu rozpatrzyć proporcjonalność tego działania, oceniając szereg ważnych czynników. W szczególności powinny ocenić wagę przestępstwa, możliwość zatrzymania podejrzanego oraz prawdopodobny wymiar kary, jeżeli poszukiwana osoba zostanie uznana winną popełnienia domniemanego przestępstwa. Inne czynniki to m.in. zagwarantowanie skutecznej ochrony społeczeństwu i uwzględnienie interesu ofiar przestępstwa.

Nie należy optować za ENA, gdy tymczasowe aresztowanie nie jest w danym przypadku proporcjonalnym, adekwatnym i możliwym środkiem przymusu. Na przykład nakazu nie należy wydawać, jeżeli – mimo że zatrzymanie jest dopuszczalne – można zastosować inny środek przymusu, niepolegający na pozbawieniu wolności, taki jak stwierdzenie tożsamości i miejsca zamieszkania, albo środek polegający na natychmiastowym uwolnieniu danej osoby po pierwszej rozprawie. Ponadto organy wydające ENA mogą rozważać stosowność wykorzystywania środków alternatywnych wobec ENA i zasięgać opinii na ten temat. Mając na względzie szeroko pojmowaną skuteczność postępowania karnego, można do tych alternatywnych środków zaliczyć:

- stosowanie – w miarę możliwości – lżejszych środków przymusu w ramach wzajemnej pomocy prawnej;
- wykorzystanie wideokonferencji w postępowaniu z podejrzanymi;

- stosowanie wezwań;
- wykorzystanie systemu informacyjnego Schengen do ustalania miejsca pobytu podejrzanego;
- stosowanie decyzji ramowej w sprawie wzajemnego uznawania kar o charakterze finansowym.

Oceny powinien dokonać organ wydający.

Interpretacja ta jest zgodna z przepisami decyzji ramowej w sprawie ENA i z ogólną logiką jej stosowania; ma ona uczynić z ENA skuteczne narzędzie do zwalczania zwłaszcza poważnych form przestępczości i przestępczości zorganizowanej. Prokuratorzy mogą chcieć odnieść się do sprawy *Advocaten voor de Wereld* (przedstawionej w załączniku VII) oraz do art. 49 Karty praw podstawowych UE.

Odpowiednie gremia powinny nadal prowadzić analizę, po to by wyposażyć praktyków w funkcjonalne instrumenty prawne, dzięki którym zeznania podejrzanych można w stosownych przypadkach uzyskać dzięki wzajemnej pomocy prawnej lub instrumentom opartym na zasadzie wzajemnego uznawania, nie wymagającym przekazania osoby.

Jednak z uwagi na różnice między systemami prawnymi państw członkowskich Rada uzgodniła, że jeżeli podejmowanie działań pozalegislacyjnych nie będzie satysfakcjonujące, ponownie przeanalizuje tę kwestię w przyszłości na podstawie sprawozdania, które sporządzi Komisja – z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady – w oparciu o merytoryczne informacje. Przy okazji Rada zdecyduje, jakie kroki należy podjąć, aby propagować spójne rozwiązanie na szczeblu UE.

(...)

4. Tłumaczenie europejskiego nakazu aresztowania

ENA należy wysyłać wraz z tłumaczeniem na język państwa go wykonującego lub na inny język urzędowy Unii Europejskiej akceptowany przez to państwo w myśl oświadczenia złożonego w Sekretariacie Generalnym Rady Unii Europejskiej (zob. załącznik IV).

Z uwagi na krótkie terminy wykonania ENA warto – jeżeli znane jest miejsce pobytu poszukiwanej osoby – przetłumaczyć go z góry na język państwa, w którym osoba ta prawdopodobnie przebywa. Gdy ENA przekazuje się bezpośrednio organowi sądowemu go wykonującemu lub organowi centralnemu, trzeba do niego dołączyć tłumaczenie.

W innych przypadkach nakaz należy pilnie przetłumaczyć na jeden z języków akceptowanych przez wykonujące go państwo członkowskie, w którym dana osoba została aresztowana; tłumaczenia tego należy dokonać w terminie ustalonym przez to państwo w chwili otrzymania ENA.

Większość państw członkowskich korzystających z systemu informacyjnego Schengen wypracowało sobie odnośny tryb postępowania. Od dnia 1 września 2007 r. system SISone4all działa zasadniczo w większości państw członkowskich poza Bułgarią, Cyprzem, Rumunią, Irlandią i Zjednoczonym Królestwem. Oznacza to, że tzw. formularze SIRENE A i M będą zawierać właściwie te same informacje co ENA i że robocze tłumaczenia na angielski będą już zrobione. System ten działa od września 2007 roku.

Gdy ruszy system informacyjny Schengen drugiej generacji (SIS II), co ma nastąpić w roku 2009, oryginalny ENA, zeskanowany do systemu, będzie natychmiast dostępny. Nie zmienia to wymogów określonych w art. 8 ust. 2 decyzji ramowej.

4.1. Języki, w jakich państwa członkowskie UE akceptują europejski nakaz aresztowania

Patrz załącznik IV.

5. Termin, w jakim organ wykonujący musi otrzymać europejski nakaz aresztowania po zatrzymaniu osoby

Gdy poszukiwana osoba zostaje aresztowana, organ wykonujący nakaz musi w określonym terminie otrzymać ENA wraz z tłumaczeniem na jeden z języków akceptowanych przez dane państwo, tak by móc wszcząć procedurę przekazania tej osoby lub zatrzymać ją w areszcie. Terminy i języki akceptowane przez państwa członkowskie różnią się zależnie od przepisów krajowych. Naruszenie terminu lub wymogu językowego może mieć różne skutki, m.in. spowodować uwolnienie aresztowanego, zależnie od przepisów czy praktyki sądowej.

Obowiązujące terminy podane są w załączniku V.

6. Jak wypełniać formularz europejskiego nakazu aresztowania?

Szczegółowe instrukcje są podane w załączniku III.

Wypełniając ENA, szczególną uwagę należy poświęcić opisowi okoliczności przestępstwa (część e), gdyż sądowi wykonującemu ENA nie wolno weryfikować podwójnej karalności w przypadku przestępstw wyszczególnionych w wykazie 32 kategorii, jeżeli przestępstwo jest zagrożone karą więzienia o maksymalnym wymiarze przynajmniej trzech lat.

Wykaz ten, powtórzony za art. 2 ust. 2 decyzji ramowej, częściowo pokrywa się z kategoriami przestępstw ujednoliconymi przez teksty już przyjęte lub dopiero przyjmowane w ramach prawa UE. Większość tych kategorii odpowiada przestępstwom łatwo rozpoznawalnym w prawie krajowym państw członkowskich UE, nie wymaga więc szczególnych wyjaśnień. Należy jednak podkreślić, że stosuje się definicję przestępstwa obowiązującą w państwie członkowskim wydającym nakaz. Wykazu nie należy interpretować tak, jakby odnosił się do konkretnych przestępstw; odnosi się on bowiem tylko do kategorii przestępstw, których typ jest określony w wykazie.

W przypadkach, w których zniesiono kryterium podwójnej karalności, obowiązuje definicja przestępstwa zawarta w kodeksie karnym (ogólnym lub szczegółowym) państwa członkowskiego wydającego nakaz. Autorom decyzji ramowej chodziło o to, żeby nie trzeba już było cytować kodeksu w ENA (ani załączać odnośnego fragmentu, tak jak to robią niektóre organy sądowe) i żeby można było w ten sposób oszczędzić niepotrzebnego tłumaczenia tekstów prawnych. Okoliczności przestępstwa należy zawsze wyczerpująco opisać, tak aby umożliwić ocenę ewentualnego zastosowania zasady specjalności, zasady *ne bis in idem* oraz możliwości przedawnienia. Zawsze trzeba określić czas i miejsce popełnienia przestępstwa oraz stopień zaangażowania poszukiwanej osoby. Jeżeli przestępstwo nie jest wymienione w wykazie, jego opis musi być taki, żeby organ sądowy wykonujący nakaz był w stanie ocenić podwójną karalność.

Przekazanie w związku z przestępstwami pobocznymi oznacza, że dana osoba ma być przekazana w związku z jednym lub kilkoma przestępstwami zagrożonymi sankcją o wymiarze niższym od określonego w art. 2 ust. 1 decyzji ramowej. Sama decyzja ramowa nie wskazuje wyraźnie, jak traktować przekazanie osoby w takiej sytuacji: niektóre państwa członkowskie je dopuszczają, inne – nie. Wystawiając europejski nakaz aresztowania, należy pamiętać, że może on w takim przypadku okazać się nieważny, zwłaszcza gdy ma on służyć wykonaniu łącznej kary więzienia, której poszczególne składniki za przestępstwa częściowe nie przekraczają ustalonego minimum.

Formularz wolno wypełniać i drukować, ale nie wolno zmieniać ani usuwać żadnych z jego części. Jeżeli jakiś punkt nie dotyczy danej sprawy, nie należy go usuwać, tylko należy za każdym razem wpisać „nie dotyczy”. Formularz ENA można wypełnić i wydrukować po pobraniu z następującej strony internetowej:

<http://www.ejn-crimjust.europa.eu/forms.aspx> => Forms

Dzięki niedawnej zmianie formularza (w listopadzie 2007 r.), jego poszczególne części automatycznie dostosowują swoją wielkość, jeżeli potrzeba więcej miejsca na wpis.

Zaleca się pobranie formularza i zapisanie go na komputerze osobistym lub na CD, na wypadek gdyby pojawiły się trudności z dostępem do strony.

Formularz ENA nie wymaga dodatkowych dokumentów, o ile jest on poprawnie wypełniony. W stosownych przypadkach należy jednak przekazać odpowiednie dane identyfikacyjne za pośrednictwem Interpolu lub sieci SIRENE, zgodnie z uwagą na formularzu (u dołu części a).

Ważne, aby jeżeli istnieją zdjęcia i odciski palców poszukiwanej osoby, poinformować o tym. Ponadto należy zawsze podawać dane teleadresowe i numer telefonu komórkowego biura dyżurnego i osoby odpowiedzialnej, tak by możliwe było ich natychmiastowe powiadomienie, gdy poszukiwana osoba zostanie odnaleziona.

W załączniku III i IV podane są szczegółowe instrukcje wypełniania niektórych pól. Instrukcje te nie są wiążące dla sądowych organów państw członkowskich, ale ich sens poparty jest autorytetem ekspertów i osób zaangażowanych w opracowywanie decyzji ramowej o ENA.

7. Jak przekazywać europejski nakaz aresztowania?

7.1. Jeżeli znane jest miejsce pobytu osoby podlegającej aresztowaniu

Jeżeli ustalono miejsce pobytu osoby podlegającej aresztowaniu, należy przekazać ENA do wykonania bezpośrednio właściwemu organowi państwa, w którym ta osoba przebywa. Wszelkie informacje o organach wydających i wykonujących nakaz w państwach członkowskich można łatwo znaleźć na stronie europejskiej sieci sądowej: <http://www.ejn-crimjust.europa.eu> => search EAW Atlas => select the country.

Równocześnie, aby nie dopuścić do przemieszczania się osoby podlegającej zatrzymaniu, organ wydający nakaz zazwyczaj przesyła go także bezpośrednio odnośnemu krajowemu biuru SIRENE, by rozprowadził go wśród tych państw członkowskich UE, które należą do systemu informacyjnego Schengen. Dzięki temu organy policyjne w tych państwach członkowskich będą mogły zidentyfikować osobę podlegającą aresztowaniu.

ENA jest także przesyłany za pośrednictwem odnośnego krajowego biura Interpolu tym państwom członkowskim UE, które na razie nie należą do SIS: Bułgarii, Cypru, Irlandii, Rumunii i Zjednoczonemu Królestwu. Należy jednak zauważyć, że w niektórych państwach członkowskich alert wysłany przez Interpol nie jest podstawą do aresztowania. W takiej sytuacji ważna jest wyraźna informacja, że istnieje ENA, gdyż może to być konieczne, by można było dokonać pozbawienia wolności.

7.2. Jeżeli nie jest znane miejsce pobytu poszukiwanej osoby

Jeżeli nie jest znane miejsce pobytu poszukiwanej osoby, ENA należy wysłać odnośnemu krajowemu biurowi SIRENE, żeby przekazało nakaz tym państwom członkowskim UE, które należą do SIS. Za pośrednictwem Interpolu ENA jest także dostarczany tym państwom członkowskim UE, które na razie nie należą do SIS: Bułgarii, Cypru, Irlandii, Rumunii i Zjednoczonemu Królestwu.

7.3. System informacyjny Schengen (SIS)

Zgodnie z art. 9 ust. 1 decyzji ramowej, jeżeli miejsce pobytu poszukiwanej osoby jest znane, europejski nakaz aresztowania można przekazać bezpośrednio organowi go wykonującemu. Artykuł 9 ust. 2 stanowi, że organ sądowy wydający nakaz może oprócz tego zadecydować o dokonaniu wpisu na temat poszukiwanej osoby w systemie informacyjnym Schengen (SIS).

Wpis w systemie informacyjnym Schengen będzie równoważny nakazowi ENA zawierającemu informacje określone w art. 8 ust. 1. W okresie przejściowym, czyli tak długo jak SIS nie będzie mógł przekazywać wszystkich informacji określonych w art. 8, wpis jest równoważny europejskiemu nakazowi aresztowania, dopóki wykonujący nakaz organ sądowy nie otrzyma oryginalnego egzemplarza ENA w wymaganej formie.

7.4. Europejski nakaz aresztowania w SISone4all

Rada ds. WSiSW na posiedzeniu w dniach 4 i 5 grudnia 2006 r. postanowiła¹ zrealizować proponowany przez Portugalię projekt SISone4all jako tymczasowe rozwiązanie opóźnień i innych problemów, które pojawiły się podczas realizacji projektu SIS II. Chodziło o to, żeby państwa członkowskie, które wstąpiły do UE w maju 2004 r., podłączyć do obecnego SIS1+. Dzięki temu podłączeniu możliwe miało być później zniesienie odpraw na granicach wewnętrznych. Wszystkie nowe państwa członkowskie, z wyjątkiem Cypru, postanowiły przyłączyć się do tego przedsięwzięcia (w sumie 9 państw).

¹ Konkluzje Rady w sprawie SIS II, SIS 1+ oraz rozszerzenia strefy Schengen, dok. 16391/1/06.

Po przygotowaniach technicznych i ocenie odnośnych państw członkowskich pod kątem ochrony danych, do obiegu miały wejść formularze A i M w związku z wnioskami różnych państw członkowskich o schengieńskie znaczki do wpisów dokonywanych na podstawie art. 95. Prace te rozpoczęły się w dniu 21 maja 2007 r. i stopniowo postępują.

Pod względem prawnym Rada podjęła dwie decyzje:

- 2007/471/WE: decyzja Rady z dnia 12 czerwca 2007 r. w sprawie stosowania przepisów dorobku Schengen dotyczących systemu informacyjnego Schengen w Republice Czeskiej, Republice Estońskiej, Republice Łotewskiej, Republice Litewskiej, Republice Węgierskiej, Republice Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republice Słowenii i Republice Słowackiej¹
- 2007/472/WE: decyzja Rady z dnia 25 czerwca 2007 r. zmieniająca decyzję komitetu wykonawczego, ustanowionego na mocy konwencji Schengen z 1990 r., zmieniającą rozporządzenie finansowe w sprawie wydatków instalacyjnych i operacyjnych w celu technicznego wsparcia działania systemu informacyjnego Schengen (C.SIS)²

Dzięki pierwszej decyzji

- od dnia 7 lipca 2007 r. rzeczywiste dane SIS mogą być przekazywane odnośnym państwom członkowskim.

Przepis ten oznacza, że należące do państw członkowskich krajowe kopie SIS można załadowywać, ale jeszcze nie faktycznie korzystać z nich. Chodzi głównie o techniczny zabieg.

- od dnia 1 września 2007 r. odnośne państwa członkowskie mogą pod pewnymi warunkami wprowadzać dane do SIS oraz korzystać z danych SIS. Warunki te wynikają z tego, że dopóki nie zostały zniesione kontrole graniczne, nie wolno było wykonywać przepisów dotyczących odmowy zgody na wjazd. Przepis ten daje odnośnym 9 państwom członkowskim prawo do faktycznego korzystania z SIS na takich samych zasadach, na jakich korzystają z niego inne, już wcześniej podłączone państwa.

¹ Dz.U. L 179 z 7.7.2007, s. 46.

² Dz.U. L 179 z 7.7.2007, s. 50.

7.5. Przekazanie za pośrednictwem Interpolu

Artykuł 10 ust. 3 decyzji ramowej daje podstawę prawną, aby zwracać się do Interpolu o przekazanie europejskiego nakazu aresztowania, jeżeli nie można tego dokonać za pośrednictwem systemu informacyjnego Schengen.

Korzystanie z sieci Interpolu jest traktowane jako jeden z możliwych sposobów przekazywania ENA tym państwom członkowskim, które obecnie nie należą do SIS (Bułgarii, Cypru, Irlandii, Rumunii i Zjednoczonemu Królestwu).

8. Rola Eurojustu

Zgodnie z art. 3 decyzji Rady z lutego 2002 r. (2002/187/WSiSW)¹ jednym z celów działalności Eurojustu jest poprawa współpracy między właściwymi organami państw członkowskich, w szczególności przez ułatwianie międzynarodowej wzajemnej pomocy prawnej i realizacji wniosków o ekstradycję. Zatem Eurojust może pełnić funkcję pośredniczącą i koordynacyjną w sprawach związanych z ENA i ekstradycją.

Zgodnie z art. 16 decyzji ramowej w sprawie ENA, jeśli dwa lub więcej państw członkowskich wydało europejskie nakazy aresztowania w odniesieniu do tej samej osoby, decyzję co do tego, który z tych europejskich nakazów aresztowania podlega wykonaniu, podejmuje wykonujący nakaz organ sądowy po wnikliwym rozpatrzeniu wszystkich okoliczności, w szczególności stopnia powagi przestępstw i miejsca ich popełnienia, odnośnych dat wydania europejskich nakazów aresztowania oraz tego, czy poszczególne nakazy wydano w celach ścigania, czy też pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego. Przy podejmowaniu decyzji co do powtarzających się wniosków wykonujący nakaz organ sądowy może zasięgnąć rady Eurojustu.

Artykuł 17 decyzji ramowej określa terminy i procedury dotyczące decyzji o wykonaniu ENA. Jeżeli w wyjątkowych okolicznościach któreś z państw członkowskich nie jest w stanie dotrzymać terminów przewidzianych w tym artykule, powiadamia ono o tym fakcie Eurojust, podając przyczyny zwłoki.

¹ Dz.U. L 63 z 6.3.2002, s. 1.

9. Europejska sieć sądowa

Europejska sieć sądowa (EJN) stworzyła elektroniczne narzędzie (Europejski atlas sądowy), który pozwala znaleźć wykonujący nakaz organ sądowy, któremu należy bezpośrednio przekazać ENA (http://www.ejn-crimjust.europa.eu/eaw_atlas.aspx). Narzędzie to zawiera m.in. następujące informacje:

- dane teleadresowe organów wykonujących nakaz;
- język, w jakim należy wystawić nakaz;
- termin na dostarczenie oryginalnego nakazu liczony od dnia, w którym poszukiwana osoba została aresztowana, jeżeli aresztowanie to nastąpiło na podstawie wpisu w SIS;
- dane teleadresowe organów wydających nakaz;
- dane teleadresowe organów centralnych oraz ich uprawnienia (np. przyjmowanie i przekazywanie ENA; pomoc właściwym organom; wnioski o tranzyt; sprawy pilne).

Atlas ENA jest dostępny na stronie EJN (<http://www.ejn-crimjust.europa.eu>). Potrzebne informacje z atlasu ENA można uzyskać po wprowadzeniu danych miejsca, do którego ma być przekazany ENA (państwo, okręg, region, podregion, miejscowość, kod pocztowy). Można także skontaktować się z punktami kontaktowymi ENA.

10. „Fiches Françaises” – informacje podzielone według państw członkowskich

Na razie dodatkowe informacje o ENA, takie jak oświadczenia państw członkowskich na temat zakresu stosowania decyzji ramowej, informacje o procedurze prawnej i inne praktyczne szczegóły określone jako „*Fiches Françaises*”, formularze ENA we wszystkich językach urzędowych UE oraz przepisy krajowe można znaleźć na następujących stronach:

na stronie EJN – document database

- <http://www.ejn-crimjust.europa.eu/documents.aspx> (login: rje; password: dgisi)
(należy rozwinąć menu „Document by category” i wybrać „EAW notifications” lub „EAW reports and documents”)

na stronie Sekretariatu Generalnego Rady

- http://www.consilium.europa.eu/cms3_Applications/applications/PolJu/details.asp?lang=EN&cmsid=545&id=66

na stronie Komisji Europejskiej – informacje ogólne

- http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/criminal/extradition/fsj_criminal_extradition_en.htm

11. Porozumienie między Norwegią i Islandią a Unią Europejską

W dniu 28 czerwca 2006 r. zostało podpisane porozumienie między Norwegią i Islandią a Unią Europejską w sprawie przekazywania osób. Dzięki niemu Norwegia i Islandia zostają objęte systemem, w nieco zmodyfikowanej postaci, służącym do przekazywania osób. Porozumienie to jeszcze nie weszło w życie.

12. Odnośne wyroki Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości

Dwa wyroki Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, które mogą okazać się pomocne dla sądowych organów państw członkowskich, tzn. wyrok w sprawie C-105/03 Pupino oraz w sprawie C-303/05 *Advocaten voor de Wereld*, przedstawiono w załączniku VI.

13. Wyroki niektórych sądów najwyższych (streszczenia)

Wyroki niektórych sądów najwyższych w państwach członkowskich są streszczone w załączniku VII.

14. Odnośniki do innych źródeł informacji o europejskim nakazie aresztowania

Więcej informacji o stosowaniu decyzji ramowej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania oraz o odnośnym orzecznictwie można znaleźć na poniższych stronach internetowych:

- <http://www.ejn-crimjust.europa.eu/>
strona europejskiej sieci sądowej

- http://www.ejn-crimjust.europa.eu/eaw_atlas.aspx
atlas ENA na stronie europejskiej sieci sądowej
- <http://www.ejn-crimjust.europa.eu/european-arrest-warrant.aspx>
informacje o ENA dostępne na stronie europejskiej sieci sądowej

15. Omówienie poszczególnych części formularza europejskiego nakazu aresztowania

W załączniku III podano szczegółowe uwagi mające stanowić pomoc w wypełnianiu formularza ENA. Uwagi te podzielono na dwie kategorie: jedną – dotyczącą nakazów ENA wystawianych w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub śledztwa (etap postępowania przygotowawczego) i drugą – dotyczącą nakazów ENA wystawianych, gdy chodzi o wykonanie wyroku lub gdy wyrok zapadł pod nieobecność danej osoby na rozprawie.

ZAŁĄCZNIK I

Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (2002/584/WSiSW)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 31 lit. a) i b) oraz art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając wniosek Komisji [1],

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego [2],

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej w Tampere z dnia 15 i 16 października 1999 r. w szczególności z ich pkt 35, należy znieść formalną procedurę ekstradycyjną między Państwami Członkowskimi w odniesieniu do prawomocnie skazanych osób uciekających przed sprawiedliwością oraz należy przyspieszyć procedury ekstradycyjne w odniesieniu do osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa.
- (2) Program podejmowania środków w celu wprowadzenia zasady wzajemnego uznawania decyzji w sprawach karnych, określony w pkt 37 konkluzji Rady Europejskiej w Tampere oraz przyjęty przez Radę dnia 30 listopada 2000 r. [3], odnosi się do wzajemnego wykonywania nakazów aresztowania.
- (3) Wszystkie lub niektóre z Państw Członkowskich są stronami konwencji dotyczących ekstradycji, w tym Europejskiej Konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. oraz Europejskiej Konwencji o zwalczaniu terroryzmu z dnia 27 stycznia 1977 r.
W ustawodawstwie ekstradycyjnym krajów nordyckich przyjęto identyczne brzmienie przepisów.

- (4) Ponadto Państwa Członkowskie zawarły między sobą trzy następujące, stanowiące część dorobku Unii Konwencje w całości lub w części poświęcone ekstradycji: Konwencja wykonawcza z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach [4] (dotycząca stosunków między Państwami Członkowskimi będącymi stronami tej Konwencji), Konwencja z dnia 10 marca 1995 r. o uproszczonych procedurach ekstradycyjnych między Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej [5] oraz Konwencja z dnia 27 września 1996 r. o ekstradycji między Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej [6].
- (5) Cel Unii, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między Państwami Członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych, w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku w sprawach karnych, stwarza możliwość usunięcia złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości przewlekania postępowania. Dominująca do dziś między Państwami Członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne.
- (6) Europejski nakaz aresztowania, przewidziany w niniejszej decyzji ramowej stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający zasadę wzajemnego uznawania, którą Rada Europejska określa jako "kamień węgielny" współpracy sądowej.
- (7) Jako że cel, jakim jest zastąpienie systemu wielostronnej ekstradycji zbudowany na fundamencie Europejskiej Konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., nie może zostać w sposób wystarczający osiągnięty przez działające jednostronnie Państwa Członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Rada może przyjąć odpowiednie środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, wymienioną w tym ostatnim artykule, niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza środki niezbędne dla osiągnięcia tego celu.
- (8) Decyzje w sprawie wykonywania europejskiego nakazu aresztowania należy poddawać należytych kontrolom, co oznacza, że organ sądowy Państwa Członkowskiego, na terytorium którego osoba, której wniosek dotyczy została aresztowana, zobowiązany jest do podjęcia decyzji w sprawie przekazania tej osoby.
- (9) Rolę władz centralnych w wykonywaniu europejskiego nakazu aresztowania należy ograniczyć do pomocy praktycznej i administracyjnej.

- (10) Mechanizm europejskiego nakazu aresztowania opiera się na wysokim stopniu zaufania w stosunkach między Państwami Członkowskimi. Jego wykonanie można zawiesić jedynie w przypadku poważnego i trwałego naruszenia przez jedno z Państw Członkowskich zasad określonych w art. 6 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, ustalonych przez Radę na podstawie art. 7 ust. 1 wymienionego Traktatu ze skutkami określonymi w jego art. 7 ust. 2.
- (11) W stosunkach między Państwami Członkowskimi europejski nakaz aresztowania powinien zastąpić wszystkie wcześniejsze instrumenty dotyczące ekstradycji, łącznie z przepisami tytułu III Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen, dotyczącymi ekstradycji.
- (12) Niniejsza decyzja ramowa respektuje prawa podstawowe i przestrzega zasad uznanych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej oraz tych, które znajdują odbicie w Karcie Podstawowych Praw Unii Europejskiej [7], w szczególności w jej rozdziale VI. Żadnego z przepisów niniejszej decyzji ramowej nie należy interpretować jako zakazującego odmowy przekazania osoby, w odniesieniu do której europejski nakaz aresztowania został wydany, kiedy istnieją, oparte o obiektywne przesłanki, podstawy do przypuszczania, że wymieniony nakaz aresztowania został wydany w celu ścigania lub ukarania osoby ze względu na jej płeć, rasę, religię, pochodzenie etniczne, obywatelstwo, język, poglądy polityczne lub orientację seksualną, lub że jej sytuacja może ulec pogorszeniu z jednej z tych przyczyn.
- Niniejsza decyzja ramowa nie uniemożliwia Państwu Członkowskiemu stosowania własnych norm konstytucyjnych odnoszących się do sprawiedliwego procesu, wolności zrzeszania się, wolności prasy i wolności słowa w innych mediach.
- (13) Żadna osoba nie może zostać usunięta, wydalona, lub ekstradowana do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, że zostanie ona skazana na karę śmierci, poddana torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu lub karze.
- (14) Jako że wszystkie Państwa Członkowskie ratyfikowały Konwencję Rady Europy z dnia 28 stycznia 1981 r. o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych, dane osobowe przetwarzane w kontekście wykonania niniejszej decyzji ramowej powinny być chronione zgodnie z zasadami wymienionej Konwencji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ RAMOWĄ:

Artykuł 1 Definicja europejskiego nakazu aresztowania i zobowiązania do jego wykonania

1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną przez Państwo Członkowskie w celu aresztowania i przekazania przez inne Państwo Członkowskie osoby, której dotyczy wnioszek, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego.
2. Państwa Członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej.
3. Niniejsza decyzja ramowa nie skutkuje modyfikacją obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej.

Artykuł 2 Zakres stosowania europejskiego nakazu aresztowania

1. Europejski nakaz aresztowania może zostać wydany w przypadku czynów, które w świetle prawa obowiązującego w wydającym nakaz Państwie Członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej 12 miesięcy, albo w przypadku, gdy zapadł wyrok lub wydano środek zabezpieczający o wymiarze co najmniej czterech miesięcy.
2. Następujące przestępstwa, jeśli w wydającym nakaz Państwie Członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o wymiarze co najmniej trzech lat i jako określone prawem wydającego nakaz Państwa Członkowskiego, stanowią na warunkach niniejszej decyzji ramowej podstawę, bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn, do przekazania na mocy europejskiego nakazu aresztowania:
 - udział w organizacjach przestępczych,
 - terroryzm,
 - handel ludźmi,
 - seksualne wykorzystywanie dzieci i pornografia dziecięca,
 - nielegalny handel środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi,
 - nielegalny handel bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi,
 - korupcja,

- nadużycia finansowe, w tym mające negatywny wpływ na interesy finansowe Wspólnot Europejskich w rozumieniu Konwencji z dnia 26 lipca 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich,
- pranie wpływów pieniężnych z przestępczości,
- fałszowanie walut, w tym waluty euro,
- przestępczość komputerowa,
- przestępczość w dziedzinie ochrony środowiska, w tym nielegalny handel zagrożonymi gatunkami zwierząt i roślin oraz ich odmianami,
- ułatwianie bezprawnego wjazdu i stałego przebywania,
- zabójstwo, ciężkie uszkodzenie ciała,
- nielegalny handel organami i tkankami ludzkimi,
- porwanie, bezprawne przetrzymywanie i branie zakładników,
- rasizm i ksenofobia,
- kradzież zorganizowana lub rozbój z bronią w ręku,
- nielegalny handel przedmiotami kultury, w tym antykami i dziełami sztuki,
- oszustwo,
- ściąganie haraczy i wymuszanie,
- podrabianie towarów i piractwo,
- fałszowanie dokumentów urzędowych i handel nimi,
- fałszowanie środków płatniczych,
- nielegalny handel substancjami hormonalnymi i innymi środkami pobudzającymi wzrost,
- nielegalny handel materiałami jądrowymi lub radioaktywnymi,
- handel kradzionymi pojazdami,
- gwałt,
- podpalenie,
- przestępstwa podlegające jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego,
- bezprawne zajęcie samolotu/statku,
- sabotaż.

3. Rada może w każdej chwili podjąć decyzję, stanowiąc jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim na warunkach ustanowionych w art. 39 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, o dodaniu innych rodzajów przestępstw do wykazu zawartego w ust. 2. Rada bada, w świetle sprawozdania przedłożonego przez Komisję na podstawie art. 34 ust. 3, czy wykaz ten należy poszerzyć lub zmienić.

4. Dla przestępstw innych niż określone w ust. 2 przekazanie następuje pod warunkiem, że czyny, za które wydaje się europejski nakaz aresztowania, stanowią przestępstwo w rozumieniu prawa wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego, niezależnie od składowych elementów naruszeń prawa karnego lub ich opisu.

Artykuł 3 Obligatoryjna odmowa wykonania europejskiego nakazu aresztowania

Właściwy sądowy organ Państwa Członkowskiego wykonującego europejski nakaz aresztowania (zwany dalej "wykonującym nakaz organem sądowym") odmawia wykonania europejskiego nakazu aresztowania w następujących przypadkach:

- 1) jeśli przestępstwo będące podstawą nakazu aresztowania jest objęte amnestią w wykonującym nakaz Państwie Członkowskim, w przypadku gdy przestępstwo to podlega jurysdykcji państwa z mocy jego prawa karnego;
- 2) jeśli wykonujący nakaz organ sądowy zostaje poinformowany, że w stosunku do osoby, której dotyczy wnioski, zapadło w związku z popełnieniem tych samych czynów prawomocne orzeczenie w Państwie Członkowskim, z zastrzeżeniem, że jeśli została orzeczona kara, to została ona wykonana lub jest wykonywana, lub też nie może być dłużej wykonywana w świetle prawa Państwa Członkowskiego, w którym nastąpiło skazanie;
- 3) jeśli w świetle prawa państwa wykonującego nakaz osoba podlegająca europejskiemu nakazowi aresztowania z uwagi na jej wiek nie może być pociągnięta do odpowiedzialności karnej za czyny, stanowiące podstawę wydania nakazu aresztowania.

Artykuł 4 Fakultatywna odmowa wykonania europejskiego nakazu aresztowania

Wykonujący nakaz organ sądowy może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania:

- 1) w jednym z przypadków wymienionych w art. 2 ust. 4 czyn, który stanowi podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania, nie stanowi przestępstwa w świetle prawa wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego; jednakże w odniesieniu do przestępstw związanych z podatkami lub opłatami, należnościami celnymi i wymianą walut obcych, wykonania europejskiego nakazu aresztowania nie można odmówić na tej podstawie, iż prawo wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego nie nakłada tego samego rodzaju podatku lub cła lub nie zawiera tego samego rodzaju zasad w odniesieniu do podatków, opłat, należności celnych i wymiany walut jak prawo wydającego nakaz Państwa Członkowskiego;
- 2) w przypadku gdy osoba podlegająca europejskiemu nakazowi aresztowania jest ścigana w wykonującym nakaz Państwie Członkowskim za ten sam czyn, który stanowi podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania;

- 3) w przypadku gdy organy sądowe wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego zdecydują nie ścigać za przestępstwo stanowiące podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania albo wstrzymać postępowanie sądowe, lub w przypadku gdy w Państwie Członkowskim w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek w odniesieniu do tych samych czynów, zapadło prawomocne orzeczenie, co chroni ją przed dalszym postępowaniem sądowym;
- 4) w przypadku gdy zgodnie z prawodawstwem wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego ściganie karne lub ukaranie osoby, której dotyczy wniosek, jest ustawowo zakazane i gdy czyny podlegają jurysdykcji tego Państwa Członkowskiego na podstawie jego prawa karnego;
- 5) jeśli wykonujący nakaz organ sądowy zostaje powiadomiony, że w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek, zapadło, odnośnie do tych samych czynów, prawomocne orzeczenie w państwie trzecim, z zastrzeżeniem, że jeśli została orzeczona kara, to została ona wykonana lub jest aktualnie wykonywana, albo w myśl prawa kraju skazania nie może być dłużej wykonywana;
- 6) jeśli europejski nakaz aresztowania został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego, a osoba, której dotyczy wniosek, jest obywatelem wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego lub w tym państwie stale przebywa, a państwo to zobowiązuje się wykonać karę pozbawienia wolności lub środek zabezpieczający zgodnie z jego prawem krajowym;
- 7) w przypadku gdy europejski nakaz aresztowania odnosi się do przestępstw, które:
 - a) w świetle prawa wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego są traktowane jako popełnione w całości bądź w części na terytorium wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego lub w miejscu traktowanym jako jego terytorium; lub
 - b) są popełnione poza terytorium wydającego nakaz Państwa Członkowskiego, a prawo wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego nie dopuszcza ścigania przestępstw tego rodzaju, jeśli popełnione zostają poza jego terytorium.

Artykuł 5 Gwarancje ze strony wydającego nakaz Państwa Członkowskiego udzielane w szczególnych przypadkach

Wykonanie europejskiego nakazu aresztowania przez wykonujący nakaz organ sądowy może, z mocy prawa wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego, podlegać następującym warunkom:

- 1) w przypadku gdy europejski nakaz aresztowania wydaje się w celu wykonania wyroku lub środków zabezpieczających nałożonych decyzją podjętą *in absentia* i jeśli osoba, której to dotyczy, nie została wezwana do osobistego stawienia się lub w jakikolwiek inny sposób powiadomiona o dacie i miejscu stawienia się, co doprowadziło do wydania decyzji *in absentia*, przekazanie następuje pod warunkiem, że wydający nakaz organ sądowy udziela zapewnienia uznanego za równoważne gwarancji za osobę, która podlega europejskiemu nakazowi aresztowania, że będzie ona miała możliwość składać wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w wydającym nakaz Państwie Członkowskim i być obecna podczas wydania orzeczenia;
- 2) jeśli przestępstwo stanowiące podstawę europejskiego nakazu aresztowania zagrożone jest karą dożywotniego pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym, wykonanie przedmiotowego nakazu aresztowania następuje pod warunkiem, że w systemie prawnym wydającego nakaz Państwa Członkowskiego istnieją przepisy dopuszczające rewizję wymiaru kary lub zastosowanych środków, dokonywanej na wniosek lub najpóźniej po upływie 20 lat, albo wystąpienie o zastosowanie prawa łaski, o co osoba ta ma prawo się ubiegać na mocy obowiązującego w wydającym nakaz Państwie Członkowskim prawa lub praktyki, mając na celu uniknięcie wykonania takiej kary lub środka zabezpieczającego;
- 3) w przypadku gdy osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania do celów ścigania, jest uznawana za obywatela lub osobę stale przebywającą w wykonującym nakaz Państwie Członkowskim, przekazanie następuje pod warunkiem, że osoba ta po rozprawie zostaje przekazana do wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego w celu odbycia tam kary pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego, orzeczonych w wydającym nakaz Państwie Członkowskim.

Artykuł 6 Właściwe organy sądowe

1. Wydającym nakaz organem sądowym jest organ sądowy wydającego nakaz Państwa Członkowskiego, właściwego dla wydania europejskiego nakazu aresztowania na mocy prawa obowiązującego w tym Państwie.
2. Wykonującym nakaz organem sądowym jest organ sądowy wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego, właściwego dla wykonania europejskiego nakazu aresztowania na mocy prawa obowiązującego w tym Państwie.
3. Każde Państwo Członkowskie powiadamia Sekretariat Generalny Rady o właściwym w świetle jego prawa organie sądowym.

Artykuł 7 Powołanie organu centralnego

1. Każde Państwo Członkowskie może wyznaczyć organ centralny lub, jeśli jego system prawny przewiduje taką możliwość, więcej niż jeden organ centralny wspomagający właściwe organy sądowe.
2. Państwo Członkowskie może, jeśli to wskazane z uwagi na uwarunkowania organizacyjne jego wewnętrznego systemu sądowego, nałożyć na organ lub organy centralne odpowiedzialność za urzędowe przekazywanie i odbiór europejskich nakazów aresztowania, jak również za wszelką inną odnośną korespondencję urzędową.
Państwo Członkowskie pragnące wykorzystać możliwości wynikające z niniejszego artykułu powiadamiają Sekretariat Generalny Rady odnośnie do wyznaczonego organu lub organów centralnych. Powiadomienia te wiążą wszystkie organy wydającego nakaz Państwa Członkowskiego.

Artykuł 8 Treść i forma europejskiego nakazu aresztowania

1. Europejski nakaz aresztowania zawiera następujące informacje podawane zgodnie z formularzem znajdującym się w Załączniku:
 - a) tożsamość i obywatelstwo osoby, do której skierowany jest wniosek;
 - b) nazwisko i imię, adres, telefon i faks oraz adres e-mail: wydającego nakaz organu sądowego;
 - c) dowody istnienia podlegającego wykonaniu wyroku, środka zabezpieczającego lub jakiegokolwiek innego podlegającego wykonaniu orzeczenia sądowego mającego analogiczny skutek prawny, a wchodzący w zakres art. 1 i 2;
 - d) charakter i kwalifikacja prawna przestępstwa, szczególnie w odniesieniu do art. 2;
 - e) opis okoliczności popełnienia przestępstwa, w tym jego czas i miejsce oraz stopień jego popełnienia przez osobę, której dotyczy wniosek;
 - f) orzeczona kara, jeśli istnieje prawomocny wyrok, lub skala przewidzianych za to przestępstwo kar w świetle prawodawstwa wydającego nakaz Państwa Członkowskiego;
 - g) jeśli to możliwe, inne skutki przestępstwa.
2. Europejski nakaz aresztowania należy przetłumaczyć na język urzędowy lub jeden z języków urzędowych wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego. Każde z Państw Członkowskich może, w chwili przyjęcia niniejszej decyzji ramowej lub w terminie późniejszym, stwierdzić w deklaracji złożonej w Sekretariacie Generalnym Rady, iż przyjmie tłumaczenie w jednym lub większej liczbie języków urzędowych instytucji Wspólnot Europejskich.

Artykuł 9 Przekazywanie europejskiego nakazu aresztowania

1. Jeśli znane jest miejsce pobytu osoby, której dotyczy wniosek, wydający nakaz organ sądowy może przekazać europejski nakaz aresztowania bezpośrednio do wykonującego nakaz organu sądowego.
2. Wydający nakaz organ sądowy może, w każdym przypadku, zdecydować o wydaniu wezwania dla osoby, której dotyczy wniosek za pośrednictwem Systemu Informacyjnego Schengen (SIS).
3. Wezwanie takie odnosi skutek prawny zgodnie z przepisami art. 95 Konwencji wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach. Wpis umieszczony w Systemie Informacyjnym Schengen jest równoznaczny z wydaniem europejskiego nakazu aresztowania wraz z towarzyszącymi mu informacjami określonymi w art. 8 ust. 1.
Na okres przejściowy, do czasu, gdy możliwe będzie przekazanie przez SIS wszystkich informacji określonych w art. 8, wezwanie stanowi równoważny odpowiednik europejskiego nakazu aresztowania do czasu otrzymania przez wykonujący nakaz organ sądowy egzemplarza oryginalnego sporządzonego w wymaganej i odpowiedniej formie.

Artykuł 10 Szczegółowe procedury przekazywania europejskiego nakazu aresztowania

1. Jeśli wydający nakaz organ sądowy nie zna właściwego wykonującego nakaz organu sądowego, może on wszcząć niezbędne dochodzenie, w tym przez punkty kontaktowe Europejskiej Sieci Sądowej [8], w celu uzyskania tych informacji od wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego.
2. Jeśli wydający nakaz organ sądowy wyraża takie życzenie, przekazanie może nastąpić poprzez bezpieczny telekomunikacyjny system Europejskiej Sieci Sądowej.
3. Jeśli skorzystanie z elektronicznych usług SIS nie jest możliwe, wydający nakaz organ sądowy może skorzystać z usług Interpolu, aby ten przekazał europejski nakaz aresztowania.
4. Wydający nakaz organ sądowy może przesłać europejski nakaz aresztowania przez dowolne bezpieczne środki zapewniające zachowanie zapisu pisemnego w sposób pozwalający wykonującemu nakaz Państwu Członkowskiemu na stwierdzenie jego autentyczności.
5. Wszelkie trudności wiążące się z przekazywaniem lub stwierdzaniem autentyczności jakiegokolwiek dokumentu niezbędnego do wykonania europejskiego nakazu aresztowania rozwiązuje się w drodze bezpośrednich kontaktów między zaangażowanymi organami sądowymi lub, gdy sytuacja tego wymaga, przy zaangażowaniu organów centralnych Państw Członkowskich.

6. Jeśli organ, który otrzymuje europejski nakaz sądowy, nie jest właściwy do jego rozpatrzenia i wykonania, przesyła on automatycznie europejski nakaz aresztowania do właściwego organu swego Państwa Członkowskiego oraz powiadamia odpowiednio wydający nakaz organ sądowy.

Artykuł 11 Prawa osoby, której dotyczy wniosek

1. W momencie aresztowania osoby, której dotyczy wniosek, wykonujący nakaz właściwy organ sądowy, zgodnie z prawem krajowym, powiadamia tę osobę o europejskim nakazie aresztowania i jego treści, a także o możliwości wyrażenia przez tę osobę zgody na jej przekazanie wydającemu nakaz organowi sądowemu.
2. Osoba, której dotyczy wniosek, aresztowana w celach wykonania europejskiego nakazu aresztowania ma prawo do korzystania z pomocy prawnej i z pomocy tłumacza zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego.

Artykuł 12 Utrzymanie aresztu osoby, której dotyczy wniosek

Kiedy osoba zostaje aresztowana na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, wykonujący nakaz organ sądowy podejmuje decyzję, czy osoba ta powinna pozostać zatrzymana, zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego wykonującego europejski nakaz aresztowania. Osoba ta może być zwolniona tymczasowo w dowolnym terminie zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego, pod warunkiem że właściwy organ Państwa Członkowskiego, o którym mowa, podejmuje wszelkie środki, jakie uważa za niezbędne, aby zapobiec ucieczce tej osoby.

Artykuł 13 Zgoda na przekazanie

1. Jeśli aresztowana osoba powiadamia, że zgadza się na przekazanie, to zgodę tą oraz, w odpowiednich przypadkach, zrzeczenie się prawa do skorzystania z zasady szczególności, o której mowa w art. 27 ust. 2, wyraża przed wykonującym nakaz organem sądowym zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego.
2. Każde Państwo Członkowskie przyjmuje środki niezbędne, aby zapewnić, że zgoda ta oraz, w odpowiednich przypadkach, zrzeczenie się określone w ust. 1 zostały wyrażone w sposób wskazujący, że osoba, której to dotyczy, wyraziła je dobrowolnie i mając pełną świadomość konsekwencji. W tym celu osoba, której dotyczy wniosek, ma prawo do korzystania z pomocy prawnej.
3. Zgoda oraz, w razie potrzeby, zrzeczenie się określone w ust. 1 zostają formalnie zarejestrowane zgodnie z procedurą przewidzianą w prawie krajowym wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego.

4. Zgoda nie może zostać cofnięta. Każde Państwo Członkowskie może jednak przewidzieć, że zgoda oraz, w odpowiednich przypadkach, zrzeczenie się mogą zostać cofnięte zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie na mocy prawa krajowego. W takim przypadku okres między datą wyrażenia zgody i jej cofnięcia nie jest brany pod uwagę przy określaniu terminów ustanowionych w art. 17. Państwo Członkowskie, które pragnie odwołać się do tej możliwości, w momencie przyjęcia niniejszej decyzji ramowej odpowiednio powiadamia o tym Sekretariat Generalny Rady i wskazuje procedury, według których cofnięcie zgody jest możliwe, a także powiadamia o wszelkich zmianach w tych procedurach.

Artykuł 14 Sądowe przesłuchanie osoby, której dotyczy wnioszek

W przypadku gdy osoba aresztowana nie wyraża zgody na jej przekazanie, jak to określono w art. 13, ma prawo do przesłuchania przez wykonujący nakaz organ sądowy zgodnie z prawem wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego.

Artykuł 15 Decyzja o przekazaniu

1. Decyzję o tym, czy dana osoba ma zostać przekazana, podejmuje wykonujący nakaz organ sądowy z uwzględnieniem terminów i zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji ramowej.
2. Jeśli wykonujący organ sądowy uważa informacje przekazane przez wydające nakaz Państwo Członkowskie za niewystarczające do celów podjęcia decyzji o przekazaniu, występuje o bezzwłoczne przekazanie niezbędnych informacji uzupełniających, w szczególności w odniesieniu do art. 3–5 oraz art. 8, oraz może ustalić termin ich otrzymania, z uwzględnieniem konieczności zachowania terminu określonego w art. 17.
3. Wydający nakaz organ sądowy może w dowolnym terminie przysyłać wszelkie dodatkowe przydatne informacje do wykonującego nakaz organu sądowego.

Artykuł 16 Decyzja w wypadku zbiegu wniosków

1. Jeśli dwa lub więcej Państw Członkowskich wydało europejskie nakazy aresztowania w odniesieniu do tej samej osoby, decyzję co do tego, który z europejskich nakazów aresztowania podlega wykonaniu, podejmuje wykonujący nakaz organ sądowy po wnikliwym rozpatrzeniu wszystkich okoliczności, w szczególności stopnia powagi przestępstw i miejsca ich popełnienia, odnośnych dat wydania europejskich nakazów aresztowania oraz tego, czy poszczególne nakazy wydano w celach ścigania, czy też pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego.
2. Przy podejmowaniu decyzji określonej w ust. 1 wykonujący nakaz organ sądowy może zasięgnąć porady ze strony Eurojustu [9].
3. W wypadku zaistnienia konfliktu między europejskim nakazem aresztowania a wnioskiem o ekstradycję wysuniętym przez państwo trzecie, decyzję o tym, czy europejski nakaz aresztowania, czy też wniosek o ekstradycję ma pierwszeństwo podejmuje właściwy organ wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego po wnikliwym rozpatrzeniu wszystkich okoliczności, szczególnie określonych w ust. 1 oraz określonych w mającej tu zastosowanie konwencji.
4. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązań Państw Członkowskich wynikających ze Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego.

Artykuł 17 Terminy i procedury podejmowania decyzji o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania

1. Europejski nakaz aresztowania stosuje się i wykonuje w trybie przewidzianym dla spraw niecierpiących zwłoki.
2. W przypadkach gdy osoba, której dotyczy wniosek, wyraża zgodę na swoje przekazanie, ostateczna decyzja w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania zostaje podjęta w ciągu 10 dni od wyrażenia zgody.
3. W pozostałych przypadkach ostateczna decyzja o wykonaniu europejskiego nakazu zostaje podjęta w ciągu 60 dni po aresztowaniu osoby, której dotyczy wniosek.
4. W sytuacji gdy w szczególnych przypadkach europejski nakaz aresztowania nie może zostać wykonany w terminie ustanowionym w ust. 2 lub 3, wykonujący nakaz organ sądowy niezwłocznie powiadamia o tym wydający nakaz organ sądowy, podając przyczyny zwłoki. W takim przypadku terminy mogą zostać przedłużone o dalsze 30 dni.
5. Do czasu podjęcia przez wykonujący nakaz organ sądowy ostatecznej decyzji w sprawie europejskiego nakazu aresztowania, zapewnia on, że warunki materialne niezbędne do skutecznego przekazania tej osoby pozostają spełnione.
6. W przypadku odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania należy podać jej przyczyny.

7. W przypadku gdy w wyjątkowych okolicznościach któreś z Państw Członkowskich nie jest w stanie dotrzymać terminów przewidzianych w niniejszym artykule, powiadamia ono o tym fakcie Eurojust, podając przyczyny zwłoki. Ponadto Państwo Członkowskie, które doświadcza kolejnych opóźnień ze strony drugiego Państwa Członkowskiego w wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania, powiadamia o tym Radę w celu dokonania oceny wdrożenia niniejszej decyzji ramowej na szczęblu Państwa Członkowskiego.

Artykuł 18 Sytuacja przed podjęciem decyzji

1. W przypadku gdy europejski nakaz aresztowania zostaje wydany w celu przeprowadzenia sądowego postępowania karnego, wykonujący organ sądowy musi:
 - a) wyrazić zgodę na przesłuchanie osoby, której wniosek dotyczy, zgodnie z art. 19;
 - b) albo wyrazić zgodę na czasowe przekazanie osoby, której wniosek dotyczy.
2. Warunki i czas trwania czasowego przekazania ustala się w drodze wzajemnego porozumienia między organem wydającym i organem wykonującym nakaz.
3. W przypadku przekazania czasowego osobie tej należy zapewnić możliwość powrotu do wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego, aby mogła tam wziąć udział w przesłuchaniach jej dotyczących, jako strona w procedurze przekazania.

Artykuł 19 Przesłuchiwanie osoby przed podjęciem decyzji

1. Osobę, której dotyczy wniosek, przesłuchuje organ sądowy w asyście drugiej osoby wyznaczonej zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego obowiązującym dla wnioskującego sądu.
2. Osobę, której dotyczy wniosek, przesłuchuje się zgodnie z prawem wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego i na warunkach ustalonych w drodze wzajemnego porozumienia między organem sądowym wydającym i organem sądowym wykonującym nakaz.
3. Aby zapewnić należyte stosowanie niniejszego artykułu oraz ustalonych warunków, wykonujący nakaz właściwy organ sądowy może wyznaczyć drugi organ sądowy w swoim Państwie Członkowskim do wzięcia udziału w przesłuchaniu osoby, której dotyczy wniosek.

Artykuł 20 Przywileje i immunitety

1. W przypadku gdy osobie, której dotyczy wniosek, przysługuje jakiś przywilej bądź immunitet jurysdykcyjny lub egzekucyjny w wykonującym nakaz Państwie Członkowskim, bieg terminów określonych w art. 17 rozpoczyna się i liczy od dnia, kiedy wykonujący nakaz organ sądowy zostaje powiadomiony o fakcie, że dany przywilej lub immunitet został uchylony. Wykonujące nakaz Państwo Członkowskie składa zapewnienie, że warunki materialne konieczne dla skutecznego przekazania są spełnione w momencie, gdy osobie, której dotyczy wniosek, nie przysługuje już przywilej bądź immunitet.
2. W przypadku gdy w sprawie uchylecia przywileju lub immunitetu właściwy jest organ wykonujący nakaz Państwa Członkowskiego, wykonujący nakaz organ sądowy wzywa go do bezzwłocznego skorzystania z tego uprawnienia. W przypadku gdy moc uchylecia przywileju bądź immunitetu spoczywa w gestii organu innego państwa lub organizacji międzynarodowej, wydający nakaz organ sądowy występuje o skorzystanie z tego uprawnienia.

Artykuł 21 Konkurencyjne wobec siebie zobowiązania międzynarodowe

Niniejsza decyzja ramowa nie uchybia zobowiązaniom wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego, w przypadku gdy osoba, której dotyczy wniosek, zostaje poddana ekstradycji do tego Państwa Członkowskiego z państwa trzeciego i w przypadku gdy osoba ta jest chroniona postanowieniami uzgodnienia, na mocy którego została poddana ekstradycji z uwzględnieniem uprawnień szczególnych. Wykonujące nakaz Państwo Członkowskie podejmuje wszelkie środki niezbędne dla bezzwłocznego zażądania zgody państwa, z którego osoba, której wniosek dotyczy, została poddana ekstradycji tak, by mogła ona zostać przekazana Państwu Członkowskiemu, które wydało europejski nakaz aresztowania. Nie rozpoczyna się bieg terminów określonych w art. 17 do dnia, w którym wygasają te szczególne uprawnienia. Do czasu wydania decyzji Państwa, z którego osoba, której dotyczy wniosek, została poddana ekstradycji, wykonujące nakaz Państwo Członkowskie składa zapewnienie, że warunki materialne konieczne dla skutecznego przekazania pozostają spełnione.

Artykuł 22 Powiadomienie o decyzji

Wykonujący nakaz organ sądowy niezwłocznie powiadamia wydający nakaz organ sądowy o decyzji w sprawie czynności, które mają zostać podjęte w sprawie europejskiego nakazu aresztowania.

Artykuł 23 Terminy przekazania

1. Osoba, której dotyczy wniosek, zostaje przekazana tak szybko, jak to możliwe, w dniu uzgodnionym przez zainteresowane organy.
2. Osoba ta zostaje przekazana najpóźniej po upływie 10 dni od daty wydania prawomocnej decyzji w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania.
3. Jeśli przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, w terminie ustanowionym w ust. 2 udaremniają okoliczności niezależne od któregośkolwiek z Państw Członkowskich, wykonujące i wydające nakaz organy sądowe niezwłocznie porozumiewają się ze sobą i ustalają nowy termin przekazania. W takim przypadku przekazanie ma miejsce w ciągu 10 dni od w ten sposób uzgodnionej nowej daty.
4. Wyjątkowo przekazanie może być czasowo odroczone z ważnych przyczyn natury humanitarnej, na przykład gdy zachodzą poważne podstawy do przypuszczenia, że zagrazi to w sposób ewidentny życiu lub zdrowiu osoby, której dotyczy wniosek. Wykonanie europejskiego nakazu aresztowania ma miejsce w terminie możliwie najkrótszym po ustąpieniu tych podstaw. Wykonujący nakaz organ sądowy niezwłocznie powiadamia wydający nakaz organ sądowy o ustaleniu nowej daty przekazania. W tym przypadku przekazanie ma miejsce w ciągu 10 dni od w ten sposób uzgodnionej nowej daty.
5. Po upływie terminów określonych w ust. 2–4 osoba nadal przebywająca w areszcie powinna zostać zwolniona.

Artykuł 24 Przekazanie odroczone lub warunkowe

1. Wykonujący nakaz organ sądowy może, po podjęciu decyzji o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania, odroczyć przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, tak, że może ona być sądzona w wykonującym nakaz Państwie Członkowskim lub, jeśli już jest skazana, może ona odbywać na swoim terytorium karę orzeczoną na podstawie czynu innego niż wymieniony w europejskim nakazie aresztowania.
2. Zamiast odroczenia przekazania wykonujący nakaz organ sądowy może czasowo przekazać osobę, której dotyczy wniosek wydającemu nakaz Państwu Członkowskiemu na warunkach podlegających ustaleniu w drodze wzajemnego porozumienia między wykonującymi i wydającymi nakaz organami sądowymi. Porozumienie to sporządza się na piśmie, a jego warunki wiążą wszystkie organy wydającego nakaz Państwa Członkowskiego.

Artykuł 25 Tranzyt

1. Każde Państwo Członkowskie, z wyjątkiem sytuacji, gdy korzysta z możliwości odmowy przekazania w sytuacji, gdy tranzyt obywatela lub rezydenta jest wnioskowany w celu pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego, zezwala na tranzyt przez swoje terytorium osoby, której dotyczy wniosek, pod warunkiem przekazania informacji o:
 - a) tożsamości i obywatelstwie osoby podlegającej europejskiemu nakazowi aresztowania;
 - b) istnieniu europejskiego nakazu aresztowania;
 - c) charakterze i prawnej kwalifikacji przestępstwa;
 - d) prawnym opisie okoliczności przestępstwa, łącznie z datą i miejscem jego popełnienia.W przypadku gdy osoba, która podlega europejskiemu nakazowi aresztowania do celów przeprowadzenia postępowania uznawana jest za obywatela lub rezydenta Państwa Członkowskiego tranzytu, tranzyt może zostać objęty warunkiem, że osoba ta po rozprawie zostaje przekazana Państwu Członkowskiemu tranzytu w celu odbycia kary pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego orzeczonych wobec niej w wydającym nakaz Państwie Członkowskim.
2. Każde Państwo Członkowskie wyznacza organ odpowiedzialny za odbiór wniosków tranzytowych oraz niezbędnych dokumentów, jak również wszelkiej innej korespondencji urzędowej dotyczącej wniosków tranzytowych. Państwa Członkowskie powiadamiają o tym wyznaczeniu Sekretariat Generalny Rady.
3. Wniosek tranzytowy i informacje wymienione w ust. 1 mogą być kierowane do organu wyznaczonego na mocy ust. 2 z użyciem dowolnych środków, pod warunkiem że zapewniają one zachowanie zapisu pisemnego. Państwo Członkowskie tranzytu powiadamia o swojej decyzji z użyciem tej samej procedury.
4. Niniejsza decyzja ramowa nie ma zastosowania w przypadku przewozu drogą lotniczą bez przewidzianej rozkładem lotu przerwy w podróży. Jednakże, jeśli dochodzi do nieuwzględnionego w rozkładzie lądowania, wydające nakaz Państwo Członkowskie dostarcza organowi wyznaczonemu na mocy ust. 2 informacji przewidzianych w ust. 1.
5. W przypadku gdy tranzyt dotyczy osoby, która ma zostać poddana ekstradycji z państwa trzeciego do Państwa Członkowskiego, niniejszy artykuł będzie miał zastosowanie *mutatis mutandis*. W szczególności uważa się, że wyrażenie "europejski nakaz aresztowania" należy zastąpić wyrażeniem "wniosek o ekstradycję".

Artykuł 26 Zaliczenie okresu zatrzymania odbytego w wykonującym nakaz Państwie Członkowskim

1. Wydające nakaz Państwo Członkowskie zalicza wszystkie okresy zatrzymania, zaistniałe w wyniku wykonania europejskiego nakazu aresztowania, do całkowitego okresu zatrzymania, które ma się odbyć w wydającym nakaz Państwie Członkowskim, jako skutek orzeczenia o pozbawieniu wolności lub wydania środka zabezpieczającego.
2. W tym celu wszystkie informacje dotyczące zatrzymania osoby, której dotyczy wniosek, na podstawie europejskiego nakazu aresztowania zostają przekazane przez wykonujący nakaz organ sądowy lub organ centralny wyznaczony na mocy art. 7 do wydającego nakaz organu sądowego w momencie przekazania.

Artykuł 27 Możliwość ścigania za inne przestępstwa

1. Każde Państwo Członkowskie może notyfikować Sekretariatowi Generalnemu Rady, że w jego stosunkach z innymi Państwami Członkowskimi, które wystosowały podobną notyfikację, domniemana jest zgoda na ściganie, skazanie lub zatrzymanie w związku z pozbawieniem wolności lub wykonaniem środka zabezpieczającego za przestępstwo popełnione przed przekazaniem osoby inne niż to, z powodu którego została przekazana, chyba że w przypadku szczególnym wykonujący nakaz organ sądowy stanowi inaczej w swojej decyzji w sprawie przekazania.
2. Z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 1 i 3, osoba przekazana może nie być ścigana, skazana lub w inny sposób pozbawiona wolności za przestępstwo popełnione przed jej przekazaniem, inne niż to, za które została przekazana.
3. Ustępu 2 nie stosuje się w następujących przypadkach:
 - a) kiedy osoba mająca możliwość opuszczenia terytorium Państwa Członkowskiego, któremu została przekazana, nie uczyniła tego w ciągu 45 dni od swego ostatecznego zwolnienia, lub wróciła na to terytorium po opuszczeniu go;
 - b) przestępstwo nie podlega karze pozbawienia wolności lub środkowi zabezpieczającemu;
 - c) sądowa procedura karna nie daje podstaw do zastosowania środków ograniczających wolność osobistą;
 - d) kiedy osoba może podlegać karze lub środkowi penitencjarnemu niepolegającemu pozbawieniem wolności, co w szczególności dotyczy kary finansowej lub środka zastosowanego w jej miejsce, nawet jeśli kara lub środek daje podstawy do ograniczenia jej wolności osobistej;

- e) kiedy osoba, co do której uzgodniono, że ma zostać przekazana, równocześnie, jeśli to właściwe, zgodnie z art. 13 odwołuje się do zasady szczególności;
 - f) kiedy osoba po jej przekazaniu w sposób jednoznaczny odwołuje się do zasady szczególności w odniesieniu do szczególnych przestępstw poprzedzających jej przekazanie. Zrzeczenie się następuje przed właściwymi organami sądowymi wydającego nakaz Państwa Członkowskiego i zostaje zapisane zgodnie z prawem krajowym tego Państwa. Zrzeczenie się sporządza się w taki sposób, aby jego brzmienie wyraźnie świadczyło, iż osoba ta uczyniła to dobrowolnie i mając pełną świadomość konsekwencji. W tym celu osoba ta ma prawo do korzystania z pomocy prawnej;
 - g) w przypadku gdy wykonujący nakaz organ sądowy, który przekazał osobę, wyraża zgodę zgodnie z ust. 4.
4. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje się do wykonującego nakaz organu sądowego, z załączeniem informacji określonych w art. 8 ust. 1 oraz tłumaczenia określonego w art. 8 ust. 2. Zgodę taką wyraża się, gdy przestępstwo, wobec którego jest ona wymagana, podlega przekazaniu osoby zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej. Zgody odmawia się w przypadkach wymienionych w art. 3, a ponadto można jej nie udzielić jedynie na podstawie przyczyn wymienionych w art. 4. Decyzję podejmuje się nie później niż po upływie 30 dni po otrzymaniu wniosku. W przypadku sytuacji określonej w art. 5 wydające nakaz Państwo Członkowskie musi udzielić odnośnych gwarancji.

Artykuł 28 Przekazanie lub wynikająca z niego ekstradycja

1. Każde Państwo Członkowskie może notyfikować Sekretariatowi Generalnemu Rady, że w jego stosunkach z pozostałymi Państwami Członkowskimi, które wystąpiły z podobną notyfikacją, można domniemywać zgodę na przekazanie osoby do Państwa Członkowskiego innego niż wykonujące nakaz Państwo Członkowskie na mocy europejskiego nakazu aresztowania za przestępstwo popełnione przed jej przekazaniem, chyba że w przypadku szczególnym wykonujący nakaz organ sądowy stanowi inaczej w swojej decyzji w sprawie przekazania.
2. W każdym przypadku osoba, która została przekazana Państwu Członkowskiemu wydającemu nakaz na mocy europejskiego nakazu aresztowania może, bez zgody wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego, zostać przekazana do Państwa Członkowskiego, innego niż wykonujące nakaz Państwo Członkowskie, na mocy europejskiego nakazu aresztowania wydanego za przestępstwo popełnione przed jej przekazaniem w następujących przypadkach:

- a) gdy osoba, której dotyczy wniosek, miała możliwość opuszczenia terytorium Państwa Członkowskiego, do którego została przekazana, nie uczyniła tego przed upływem 45 dni od swego ostatecznego zwolnienia lub wróciła na to terytorium po jego opuszczeniu;
 - b) gdy osoba, której dotyczy wniosek, wyraża zgodę na jej przekazanie do Państwa Członkowskiego, innego niż wykonujące nakaz Państwo Członkowskie, na mocy europejskiego nakazu aresztowania. Zgodę wyraża się przed właściwymi organami sądowymi wydającego nakaz Państwa Członkowskiego i zapisuje się ją zgodnie z prawem krajowym tego Państwa. Zapis sporządza się w sposób jednoznacznie świadczący, że osoba, której to dotyczy, wyraziła ją dobrowolnie i mając pełną świadomość konsekwencji. W tym celu osoba, której dotyczy wniosek, ma prawo do skorzystania z pomocy prawnej;
 - c) gdy osoby, której dotyczy wniosek, nie obejmuje zasada szczególności zgodnie art. 27 ust. 3 lit. a), e), f) i g).
3. Wykonujący nakaz organ sądowy wyraża zgodę na przekazanie osoby do drugiego Państwa Członkowskiego zgodnie z następującymi zasadami:
- a) wniosek o wyrażenie zgody zostaje złożony zgodnie z art. 9 i towarzyszą mu informacje określone w art. 8 ust. 1 oraz tłumaczenie określone w art. 8 ust. 2;
 - b) zgodę wyraża się, gdy przestępstwo, za które się o nią wnioskuje, pociąga za sobą przekazanie osoby zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej;
 - c) decyzja zostaje podjęta nie później niż przed upływem 30 dni po otrzymaniu wniosku;
 - d) nie wyraża się zgody w przypadku określonych w art. 3, a ponadto można odmówić jej wyrażenia jedynie na podstawach określonych w art. 4. W sytuacjach określonych w art. 5 wydające nakaz Państwo Członkowskie musi udzielić przewidzianych dla nich gwarancji.
4. Bez względu na ust. 1, osoba przekazana na mocy europejskiego nakazu aresztowania nie zostaje poddana ekstradycji do państwa trzeciego bez zgody właściwych organów Państwa Członkowskiego, które tę osobę przekazało. Zgodę taką wyraża się zgodnie z konwencjami wiążącymi dla tego Państwa Członkowskiego, jak również zgodnie z jego prawem krajowym.

Artykuł 29 Przekazywanie mienia

1. Na wniosek wydającego nakaz organu sądowego lub z własnej inicjatywy wykonujący nakaz organ sądowy, zgodnie ze swoim prawem krajowym, zajmuje i przekazuje mienie, które:
- a) może być potrzebne jako dowód; lub
 - b) osoba, której dotyczy wniosek, zdobyła je w wyniku przestępstwa.

2. Mienie określone w ust. 1 przekazuje się nawet wówczas, gdy europejskiego nakazu aresztowania nie można przeprowadzić z uwagi na zgon lub ucieczkę osoby, której dotyczy wnioski.
3. Jeśli mienie określone w ust. 1 podlega zajęciu lub konfiskacie na terytorium wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego, to może ono, jeśli mienie jest potrzebne w związku z toczącym się sądowym postępowaniem karnym, czasowo przetrzymać je lub przekazać wydającemu nakaz Państwu Członkowskiemu, pod warunkiem jego zwrotu.
4. Chronione są wszelkie prawa, jakie wykonujące nakaz Państwo Członkowskie lub strony trzecie mogły nabyć w odniesieniu do mienia określonego w ust. 1. W przypadku gdy prawa takie istnieją, wydające nakaz Państwo Członkowskie zwraca mienie bez opłat wykonującemu nakaz Państwu Członkowskiemu jak najszybciej po zakończeniu karnego postępowania sądowego.

Artykuł 30 Wydatki

1. Wydatki poniesione na terytorium wykonującego nakaz Państwa Członkowskiego na wykonanie europejskiego nakazu aresztowania obciążają to Państwo Członkowskie.
2. Wszelkie inne wydatki obciążają wydające nakaz Państwo Członkowskie.

ROZDZIAŁ 4 PRZEPISY OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 31 Stosunek do innych instrumentów prawnych

1. Bez uszczerbku dla ich stosowania w relacjach między Państwami Członkowskimi i państwami trzecimi, niniejsza decyzja ramowa od dnia 1 stycznia 2004 r. zastępuje odnośne przepisy następujących Konwencji, mających zastosowanie w stosunkach między Państwami Członkowskimi w dziedzinie ekstradycji:
 - a) Europejska Konwencja o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., jej Protokół dodatkowy z dnia 15 października 1975 r., jej drugi Protokół dodatkowy z dnia 17 marca 1978 r., oraz Europejska Konwencja o zwalczaniu terroryzmu z dnia 27 stycznia 1977 r., w kwestiach dotyczących ekstradycji;
 - b) Porozumienie między 12 Państwami Członkowskimi Wspólnot Europejskich w sprawie uproszczenia i unowocześnienia metod przekazywania wniosków ekstradycyjnych z dnia 26 maja 1989 r.;

- c) Konwencja z dnia 10 marca 1995 r. o uproszczeniu procedury ekstradycji między Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej;
 - d) Konwencja z dnia 27 września 1996 r. odnosząca się do przeprowadzania ekstradycji między Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej;
 - e) Tytuł III rozdział 4 Konwencji wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach.
2. Państwa Członkowskie mogą nadal stosować się do porozumień lub uzgodnień dwustronnych bądź wielostronnych, obowiązujących w dniu przyjęcia niniejszej decyzji ramowej w zakresie pozwalającym na szersze i głębsze traktowanie celów niniejszej decyzji ramowej oraz, w dalszej perspektywie, służących upraszczaniu i ułatwianiu procedur przekazywania osób podlegających europejskim nakazom aresztowania.

Państwa Członkowskie mogą zawierać dwustronne lub wielostronne porozumienia i dokonywać takich uzgodnień po wejściu w życie niniejszej decyzji ramowej w zakresie pozwalającym na szersze i głębsze traktowanie nakazów niniejszej ramowej decyzji oraz, w dalszej perspektywie, służącym upraszczaniu i ułatwianiu procedur przekazywania osób podlegających europejskim nakazom aresztowania, w szczególności przez ustalanie terminów krótszych niż określone w art. 2 ust. 2, przez dalsze ograniczanie podstaw do odmowy, wymienionych w art. 3 i 4, bądź przez obniżanie progu przewidzianego w art. 2 ust. 1 lub 2.

Porozumienia i uzgodnienia określone w akapicie drugim nie mogą w żadnym przypadku wpływać na stosunki z Państwami Członkowskimi, które nie są ich stronami. W ciągu trzech miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej decyzji ramowej, Państwa Członkowskie notyfikują Radzie i Komisji istnienie określonych w akapicie pierwszym porozumień i uzgodnień, których stosowanie pragną kontynuować. Państwa Członkowskie notyfikują także Radzie lub Komisji wszelkie nowe porozumienia czy uzgodnienia określone w akapicie drugim, w ciągu trzech miesięcy od ich podpisania.

- 3 W przypadku gdy konwencje lub porozumienia określone w ust. 1 stosuje się do terytoriów Państw Członkowskich lub terytoriów, za których stosunki zewnętrzne odpowiedzialne jest Państwo Członkowskie, wobec których nie znajduje zastosowania niniejsza decyzja ramowa, instrumenty te nadal regulują stosunki nawiązane między tymi terytoriami i pozostałymi Państwami Członkowskimi.

Artykuł 32 Przepis przejściowy

Wnioski o ekstradycję otrzymane przed dniem 1 stycznia 2004 r. będą nadal podlegały istniejącym instrumentom prawnym odnoszącym się do ekstradycji. Wnioski o ekstradycję otrzymane po tej dacie będą rozpatrywane zgodnie z przepisami przyjętymi przez Państwa Członkowskie na mocy niniejszej decyzji ramowej. Jednakże każde z Państw Członkowskich może w momencie przyjęcia niniejszej decyzji ramowej wydać oświadczenie wskazujące na to, że jako wykonujące nakaz Państwo Członkowskie będzie ono nadal postępowało z wnioskami odnoszącymi się do czynów przestępczych popełnionych przed datą wyszczególnioną we wniosku, zgodnie z systemem ekstradycyjnym mającym zastosowanie przed dniem 1 stycznia 2004 r. Data, o której mowa, nie może być późniejsza niż dzień 7 sierpnia 2002 r. Wskazane oświadczenie zostanie opublikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich. Może ono zostać wycofane w dowolnym czasie.

Artykuł 33 Przepisy dotyczące Austrii i Gibraltaru

1. Jak dotąd Austria nie zmodyfikowała art. 12 ust. 1 "Auslieferungs- und Rechtshilfegesetz" i najpóźniej do dnia 31 grudnia 2008 r. może ona zezwalać swoim organom sądowym wykonującym nakazy na odmowę stosowania europejskiego nakazu aresztowania, jeśli osoba, której dotyczy wniosek, jest obywatelem austriackim i jeśli czyn, za który wydano europejski nakaz aresztowania, nie jest karalny w świetle austriackiego prawa.
2. Niniejszą decyzję ramową stosuje się do Gibraltaru.

Artykuł 34 Wykonanie

1. Państwa Członkowskie podejmują niezbędne środki do wykonania przepisów niniejszej decyzji ramowej do dnia 31 grudnia 2003 r.
2. Państwa Członkowskie przekazują Sekretariatowi Generalnemu Rady i Komisji tekst przepisów transponujących do ich prawa krajowego zobowiązania nałożone na nie z mocy niniejszej decyzji ramowej. W trakcie transpozycji każde Państwo Członkowskie może powiadomić, że bezzwłocznie zacznie stosować niniejszą decyzję ramową w swoich stosunkach z tymi Państwami Członkowskimi, które złożyły podobną notyfikację. Sekretariat Generalny Rady przekaze Państwom Członkowskim i Komisji informacje otrzymane na mocy art. 7 ust. 2, art. 8 ust. 2, art. 13 ust. 4 i art. 25 ust. 2. Zleci też opublikowanie tych informacji w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

3. Na podstawie informacji przekazanych przez Sekretariat Generalny Rady Komisja, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2004 r., składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie działania niniejszej decyzji ramowej wraz z towarzyszącymi mu, gdy to konieczne, wnioskami ustawodawczymi.
4. W drugiej połowie roku 2003 r. Rada dokona przeglądu, w szczególności praktycznego stosowania przepisów niniejszej decyzji ramowej przez Państwa Członkowskie, jak również funkcjonowania Systemu Informatycznego Schengen.

Artykuł 35 Wejście w życie

Niniejsza decyzja ramowa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

ZAŁĄCZNIK II

FORMULARZ EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA

Europejski nakaz aresztowania ¹⁾

Nakaz ten został wydany przez właściwy organ sądowy. Wnioskuje, żeby wymienioną niżej osobę aresztowano i przekazano w celu przeprowadzenia sądowego postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego.

- 1) Nakaz ten należy sporządzić lub przetłumaczyć na piśmie w jednym z języków urzędowych wykonującego nakaz państwa członkowskiego, jeśli państwo to jest znane, albo na dowolny język zatwierdzony przez to państwo.

- (a) Informacja dotycząca osoby, której dotyczy wniosek:
- Nazwisko:
Imię (imiona):
Nazwisko panieńskie, jeśli dotyczy:
Pseudonimy, jeśli dotyczy:
Płeć:
Obywatelstwo:
Data urodzenia:
Miejsce urodzenia:
Stale miejsce zamieszkania i/lub znany adres:
- Język rozumiany przez osobę, której dotyczy wniosek (jeśli wiadomo):
- Znaki szczególne/rysopis osoby, której dotyczy wniosek:
- Zdjęcie i odciski palców osoby, której dotyczy wniosek, jeśli takowe są dostępne i mogą zostać przekazane, lub dane na temat osoby, z którą można kontaktować się w celu uzyskania takich informacji, albo profil DNA (w przypadku gdy takie dokumenty można skompletować, choć nie zostały załączone)

- (b) Decyzja, na podstawie której sporządzono nakaz:
1. Nakaz aresztowania lub decyzja sądowa mające ten sam skutek:
- Rodzaj:
2. Podlegające wykonaniu orzeczenie:
- Numer akt:
- (c) Wskazania co do długości orzeczonej kary:
1. Maksymalna długość kary pozbawienia wolności lub zatrzymania, jaką można zastosować za określone przestępstwo(-a):
2. Zastosowana długość kary pozbawienia wolności lub zatrzymania:
- Pozostała do odbycia część wyroku:

- (d) Decyzja wydana in absentia oraz:
- Osoba, której to dotyczy, została wezwana do osobistego stawiennictwa lub w inny sposób powiadomiona o dacie i miejscu stawienia się przed sądem, co doprowadziło do wydania decyzji in absentia
 - lub
 - Osoba, której to dotyczy, nie została wezwana do osobistego stawiennictwa lub inaczej powiadomiona o dacie i miejscu stawienia się przed sądem, co doprowadziło do wydania decyzji in absentia, lecz posiada odnośne gwarancje prawne po jej przekazaniu (gwarancje takie można wydać z wyprzedzeniem)
Proszę wskazać gwarancje prawne

(e)	Przestępstwa:
Nakaz ten odnosi się do ogółem: liczby przestępstw.	
Opis okoliczności, w jakich przestępstwo (przestępstwa) popełniono, łącznie z określeniem daty, miejsca i stopnia uczestnictwa w przestępstwie (przestępstwach) osoby, której wniosek dotyczy:	
Charakter i kwalifikacja prawna przestępstwa (przestępstw) oraz mające zastosowanie ustawowe przepisy/kodeksy:	
I.	Jeśli to właściwe, proszę zaznaczyć jedno lub więcej przestępstw zagrożonych w wydającym nakaz państwie członkowskim karą pozbawienia wolności bądź środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze, co najmniej 3 lat, jak to określają odnośne ustawy wydającego nakaz państwa członkowskiego:
0	udział w organizacji przestępczej;
0	terroryzm;
0	handel ludźmi;
0	seksualne wykorzystanie dzieci i pornografia dziecięca;
0	nielegalny obrót substancjami odurzającymi i substancjami psychotropowymi;
0	nielegalny handel bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi;
0	korupcja;

0	nadużycia finansowe, w tym mające negatywny wpływ na interesy finansowe Wspólnot Europejskich w rozumieniu konwencji z dnia 26 lipca 1995 r. o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich;
0	pranie wpływów pieniężnych z przestępczości;
0	falszowanie walut, w tym waluty euro;
0	przestępczość komputerowa;
0	przestępczość w dziedzinie ochrony środowiska, w tym nielegalny handel zagrożonymi gatunkami zwierząt i roślin oraz ich odmianami;
0	ułatwianie bezprawnego wjazdu i stałego zamieszkania;
0	zabójstwo, poważne uszkodzenia ciała;
0	nielegalny handel organami i tkankami ludzkimi;
0	porwanie, bezprawne przetrzymywanie i branie zakładników;
0	rasizm i ksenofobia;
0	kradzież zorganizowana lub rozbój z bronią w rękę;
0	nielegalny handel przedmiotami kultury, w tym antykami i dziełami sztuki;
0	oszustwo;
0	ściąganie haraczy i wymuszanie;
0	podrabianie towarów i piractwo;
0	falszowanie dokumentów urzędowych i handlowanie nimi;
0	falszowanie środków płatniczych;
0	nielegalny handel substancjami hormonalnymi i substancjami pobudzającymi wzrost;
0	nielegalny handel materiałami jądrowymi i radioaktywnymi;
0	handel kradzionymi pojazdami;

- 0 gwałt;
- 0 podpalenie;
- 0 przestępstwa podlegające jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego;
- 0 bezprawne zajęcie samolotu/statku;
- 0 sabotaż.

II. Pełne opisy przestępstwa (przestępstw) nieobjętych sekcją I powyżej:

(f) Okoliczności odnoszące się do sprawy (nieobowiązkowo):

(Uwaga: Opis może obejmować uwagi na temat eksterytorialności, wstrzymania przedawnienia i innych konsekwencji przestępstwa)

(g) Niniejszy nakaz odnosi się także do zajęcia i przekazania mienia, które może być potrzebne jako dowód:

Niniejszy nakaz odnosi się również do zajęcia i przekazania mienia zdobytego w wyniku przestępstwa przez osobę, której dotyczy wniosek:

Opis mienia (i jego umiejscowienia) (jeśli jest znane):

(h) Przestępstwo (przestępstwa) stanowiące podstawę wydania niniejszego nakazu jest (są) zagrożone karą dożywotniego pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym:

– system prawny wydającego nakaz państwa członkowskiego dopuszcza rewizję kary lub zastosowanego środka – na wniosek i po upływie co najmniej 20 lat – w celu niewykonania takiej kary bądź środka,

i/lub

– system prawny wydającego nakaz państwa członkowskiego dopuszcza zastosowanie prawa łaski, do czego osoba jest uprawniona z mocy prawa lub praktyki obowiązującej w wydającym nakaz państwie członkowskim w celu niewykonania takiej kary bądź środka.

(i) Organ sądowy, który wydał nakaz:
Oficjalna nazwa:

Nazwisko jego przedstawiciela ¹⁾ :

Zajmowane stanowisko (tytuł/stanowisko służbowe):

Numer akt:
Adres:

Telefon: (numer kierunkowy kraju, rejonu, miasta itd.) (...)
Faks: (numer kierunkowy kraju, rejonu, miasta itd.) (...)
E-mail:
Szczegóły na temat osoby, z którą można się kontaktować w celu dokonywania niezbędnych uzgodnień praktycznych odnośnie do przekazania:

1) W różnych wersjach językowych znajdzie się odniesienie do „osoby upoważnionej” (ang. „holder”) ze strony organu sądowego.

W przypadku gdy organ centralny został obarczony odpowiedzialnością za przekazywanie i urzędowy odbiór europejskich nakazów aresztowania:

Nazwa organu centralnego:

Osoba upoważniona do kontaktów (jeśli to właściwe – tytuł/stanowisko służbowe i nazwisko):

Adres:

Telefon: (numer kierunkowy kraju, rejonu/miasta itd.) (...)

Faks: (numer kierunkowy kraju, rejonu/miasta itd.) (...)

E-mail:

Podpis wydającego nakaz organu sądowego i/lub jego przedstawiciela:

Nazwisko:

Zajmowane stanowisko (tytuł/stanowisko służbowe):

Data:

Pieczęć urzędowa (jeśli jest takowa)

ZAŁĄCZNIK III

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA FORMULARZA EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA

Nakaz ten został wydany przez właściwy organ sądowy. Wnioskuje, żeby wymienioną niżej osobę aresztowano i przekazano w celu przeprowadzenia sądowego postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego.

Uwagi¹

- *Dobrze jest pobrać formularz z internetowej strony europejskiej sieci sądowej i zapisać go na własnym komputerze na wypadek przerwy w dostępie do tej strony.*
- *Formularz należy wypełniać na komputerze.*
- *Jeżeli któreś z pól nie dotyczy danej sprawy, należy wpisać „nie dotyczy” lub wyraźnie zaznaczyć (np. graficznie znakiem „–”), że dane pole nie jest związane ze sprawą.*
- *Jeżeli europejski nakaz aresztowania wystawia się w związku z kilkoma przestępstwami, należy przestępstwa te ponumerować (1, 2, 3 itd.) i przestrzegać tej numeracji w całym formularzu, a zwłaszcza w części b).*

¹ Przedstawione uwagi nie są wiążące. Organy sądowe powinny jednak pamiętać, że mają obowiązek interpretować własne przepisy krajowe zgodnie z decyzją ramową (zob. wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-105/03 Pupino).

Część a)

Informacje potrzebne do zidentyfikowania poszukiwanej osoby

Uwagi:

Należy w miarę możliwości wypełnić wszystkie pola.

(a) Informacja dotycząca osoby, której dotyczy wniosek:

Nazwisko: *Komentarz: obowiązkowo wypełnić. Należy uwzględnić poprzednie oficjalnie używane nazwisko (o ile jest znane). Nazwisko wstawić w pisowni obowiązującej w języku krajowym. Nie tłumaczyć.*

Imię (imiona): *Komentarz: obowiązkowo wypełnić.*

Nazwisko panieńskie, jeśli dotyczy:

Pseudonimy, jeśli dotyczy: *Komentarz: należy uwzględnić też przybrane imiona i nazwiska. Przewiska podać w nawiasach. Jeżeli dana osoba posługuje się fałszywą tożsamością, należy odnośne rzekome dane dopisać we wszystkich polach (np. podać rzekomą datę urodzenia, rzekome adresy).*

Płeć: *Komentarz: obowiązkowo wypełnić.*

Obywatelstwo: *Komentarz: obowiązkowo wypełnić.*

Data urodzenia: *Komentarz: obowiązkowo wypełnić.*

Miejsce urodzenia: *Komentarz: obowiązkowo wypełnić, o ile dysponuje się informacjami.*

Stałe miejsce zamieszkania i/lub znany adres: *Komentarz: obowiązkowo wypełnić, o ile dysponuje się informacjami. W razie ich braku należy wpisać „nieznane”.*

Język rozumiany przez osobę, której dotyczy wniosek (jeśli wiadomo):

Znaki szczególne/rysopis osoby, której wniosek dotyczy: *Komentarz: obowiązkowo wypełnić, o ile dysponuje się informacjami. Należy także zaznaczyć, czy osoba ta jest niebezpieczna i czy może być uzbrojona.*

Zdjęcie i odciski palców osoby, której dotyczy wniosek, jeśli takowe są dostępne i mogą zostać przekazane lub dane na temat osoby, z którą można kontaktować się w celu uzyskania takich informacji, albo profil DNA (w przypadku gdy takie dokumenty można skompletować, choć nie zostały załączone) *Komentarz: Jeżeli dostępne, obowiązkowo dostarczyć przez Interpol lub za pośrednictwem SIS. Niezbędne, aby aresztować na pewno właściwą osobę.*

Część b)
Informacje o decyzji, na której opiera się europejski nakaz aresztowania

Komentarz:

Formularz należy wypełniać tylko pod kątem jednego, zadeklarowanego celu, którym jest albo ściganie osoby w celu jej osądzenia, albo wykonanie wyroku. W części b) używa się terminu „decyzja”: może ona oznaczać nakaz sądowy, w tym nakaz wydany przez sędziego śledczego lub równoważny właściwy organ sądowy. W niektórych państwach członkowskich odnośną „decyzją” może być nakaz zastosowania środka zapobiegawczego, dzięki któremu podejrzany ma zostać przekazany sądowi prowadzącemu postępowanie – jeżeli nakaz ten jest w tych państwach członkowskich podstawą do zastosowania tymczasowego aresztowania. Jeżeli „decyzja”, na której podstawie wydano nakaz zastosowania środka zapobiegawczego, została zamieniona np. w wyrok wydany pod nieobecność danej osoby na rozprawie, to należy wystawić nowy europejski nakaz aresztowania (na podstawie tego nowego wyroku).

W postępowaniu przygotowawczym (europejski nakaz aresztowania wystawia się w celu przeprowadzenia postępowania karnego):

- w części b) pkt 1 należy wskazać „decyzję” stanowiącą podstawę europejskiego nakazu aresztowania (nakaz sądowy wydany w dniu dd/mm/rrrr, w którym orzeczono zastosowanie środka przymusu polegającego na tymczasowym aresztowaniu). Uwaga: jeżeli wypełnia się to pole, należy również wypełnić część c) pkt 1.
- w części b) pkt 2 należy wpisać „nie dotyczy”.

Po zapadnięciu wyroku (europejski nakaz aresztowania wystawia się, gdy chodzi o wykonanie wyroku lub gdy wyrok zapadł pod nieobecność danej osoby na rozprawie):

- w części b) pkt 1 – jeżeli europejski nakaz aresztowania jest wystawiany w związku z wyrokiem zapadłym pod nieobecność danej osoby na rozprawie – należy wskazać „decyzję” sądu. Wypełnić tylko to jedno pole. Jeżeli sąd wydał „decyzję” pod nieobecność danej osoby na rozprawie, decyzja jest nieskuteczna w większości państw członkowskich – należy wtedy wypełnić również część b) pkt 1. Sytuację można wyjaśnić też w części f).
- w części b) pkt 2 należy odnieść się do wydanego wyroku lub orzeczenia, które stały się prawomocne w dniu dd/mm/rrrr, oraz podać numer sprawy i nazwę sądu wydającego.

b) Decyzja, na podstawie której sporządzono nakaz:

1. Nakaz aresztowania lub decyzja sądowa mające ten sam skutek:

Rodzaj: *Komentarz: wskazać nakaz sądowy lub inny akt sądowy, datę jego wydania oraz numer sprawy.*

2. Podlegające wykonaniu orzeczenie: *Komentarz: jeżeli wyrok jest prawomocny, wskazać, od kiedy.*

Numer akt: *Komentarz: podać datę wydania, numer sprawy, rodzaj decyzji.*

Część c)
Informacje o wymiarze kary (kary pozbawienia wolności)

Komentarz:

W tej części informuje się, że kara za czyn, którego dotyczy europejski nakaz aresztowania, przekracza maksymalne pułapy określone w art. 2 ust. 1 decyzji ramowej. W przypadku postępowania przygotowawczego pułapy te odnoszą się do wyroku, który z zasady mógłby zapaść, a w przypadku wyroku już wydanego – do całego wymiaru orzeczonej kary. Podobnie jak w części b) także tu należy zasadniczo wypełnić tylko jedno pole.

W postępowaniu przygotowawczym (europejski nakaz aresztowania wystawia się w celu przeprowadzenia postępowania karnego):

- w części c) pkt 1 należy wskazać karę, która może zasadniczo zostać orzeczona. Uwaga: zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji ramowej europejski nakaz aresztowania może zostać wydany, gdy dany czyn jest zagrożony karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej 12 miesięcy. Część c) pkt 1 należy również wypełnić, jeżeli wypełniona została część b) pkt 1.
- w części b) pkt 2 należy wpisać „nie dotyczy”.

Po zapadnięciu wyroku (europejski nakaz aresztowania wystawia się, gdy chodzi o wykonanie wyroku lub gdy wyrok zapadł pod nieobecność danej osoby na rozprawie):

- w części c) pkt 2 należy wskazać wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności lub orzeczonego środka zabezpieczającego. Uwaga: zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji ramowej europejski nakaz aresztowania może zostać wydany, gdy zapadł wyrok lub orzeczono zastosowanie środka zabezpieczającego, a wymiar odnośnej kary wynosi co najmniej 4 miesiące. Część c) pkt 2 należy również wypełnić, jeżeli wypełniona została część b) pkt 2.
- w części c) pkt 2 należy wskazać liczbę lat, miesięcy i dni. Uwaga: w decyzji ramowej nie określono, od jakiej minimalnej, pozostającej jeszcze do odbycia kary można wystawiać europejski nakaz aresztowania. Artykuł 2 ust. 1 ma zastosowanie dopiero wtedy, gdy orzeczono karę przynajmniej 4-miesięczną lub gdy wydano nakaz zastosowania środka zabezpieczającego. Jeżeli **kara pozostająca do odbycia** wynosi mniej niż 4 miesiące, ale pierwotny jej wymiar wynosił przynajmniej 4 miesiące, należy dobrze przemyśleć celowość wystawiania europejskiego nakazu aresztowania. Zaleca się, aby generalnie w takich przypadkach go nie wystawiać.

c) Wskazania co do długości orzeczonej kary:

1. Maksymalna długość kary pozbawienia wolności lub zatrzymania, jaką można zastosować za określone przestępstwo(-a):

2. Zastosowana długość kary pozbawienia wolności lub zatrzymania: ***Komentarz: jeżeli orzeczono karę pozbawienia wolności lub nakazano zastosowanie środka zabezpieczającego, pozbawienie wolności może być bezterminowe, np. w przypadku wyroku dożywotniego lub wyroku nakazującego leczenie psychiatryczne.***

Pozostała do odbycia część wyroku: ***Komentarz: jeżeli kara jest bezterminowa, zaznaczyć, że do odbycia pozostają przynajmniej 4 miesiące.***

Część d)

Sprawy, w których wyrok zapadł pod nieobecność danej osoby na rozprawie

Komentarz:

Tiret formularza zamieniono na pola. Proszę kliknąć we właściwe z nich. Każde z nich odpowiada jednej z dwóch sytuacji: albo dana osoba osobiście otrzymała wezwanie lub została w inny sposób poinformowana o terminie i miejscu rozprawy, albo nie. W drugiej sytuacji osoba ta ma zagwarantowane prawo do wystąpienia o ponowne rozpoznanie sprawy, do złożenia odwołania lub do wniesienia sprzeciwu (systemy prawne się różnią). Prawa te są różne w różnych państwach członkowskich i należy je dokładnie wskazać.

W postępowaniu przygotowawczym (europejski nakaz aresztowania wystawia się w celu przeprowadzenia postępowania karnego):

- nie dotyczy. W rubryce proszę umieścić odpowiednią adnotację.

Po zapadnięciu wyroku (europejski nakaz aresztowania wystawia się, gdy chodzi o wykonanie wyroku lub gdy wyrok zapadł pod nieobecność danej osoby na rozprawie):

- **jeżeli zaznaczone jest pierwsze pole, nie potrzeba już określać żadnych zagwarantowanych praw.**
- Wyrażenie „inaczej powiadomiona” oznacza „powiadomiona zgodnie z prawem krajowym”. Proszę dokładnie określić okoliczności tego powiadomienia: jak dana osoba faktycznie się dowiedziała? Byłoby dobrze opisać to szczegółowo (patrz część f)), mimo że decyzja ramowa nie wymaga podawania takich informacji. Proszę podać terminy, w jakich należy występować o ponowne rozpoznanie sprawy itp. Byłoby też dobrze określić, kiedy i jak długo można składać wniosek o ponowne wszczęcie postępowania. Czy taki wniosek może zostać złożony, gdy dana osoba została już faktycznie przekazana? W niektórych krajach uznaje się, że powiadomienie o europejskim nakazie aresztowania jest równoznaczne z formalnym powiadomieniem o samym wyroku i dlatego rozpoczyna ono bieg terminu, w jakim można występować o ponowne rozpoznanie sprawy. Jeżeli zachodzi taka sytuacja, organ wydający nakaz powinien to jasno określić, żeby organ wykonujący nakaz mógł właściwie poinformować daną osobę o wyroku wydanym pod jej nieobecność na rozprawie.
- **Jeżeli w Państwa kraju nie wydaje się wyroków pod nieobecność danej osoby na rozprawie, należy wpisać „nie wydaje się u nas wyroków pod nieobecność osoby na rozprawie, dlatego niniejsza sytuacja nas nie dotyczy”.**

(d) Decyzja wydana *in absentia* oraz:

† Osoba, której to dotyczy, została wezwana do osobistego stawiennictwa lub w inny sposób powiadomiona o dacie i miejscu stawienia się przed sądem, co doprowadziło do wydania decyzji *in absentia*

lub

† Osoba, której to dotyczy, nie została wezwana do osobistego stawiennictwa lub inaczej powiadomiona o dacie i miejscu stawienia się przed sądem, co doprowadziło do wydania decyzji *in absentia*, lecz posiada odnośne gwarancje prawne po jej przekazaniu (gwarancje takie można wydać z wyprzedzeniem)

Proszę wskazać gwarancje prawne

Komentarz: w niektórych państwach członkowskich mogą zachodzić oba typy sytuacji, więc sędzia określi też prawa gwarantowane w sytuacji pierwszego typu. Należy wskazać możliwości oraz warunki składania odwołania lub występowania o ponowne rozpoznanie sprawy.

[Uwaga: obecnie obowiązująca część d) otrzyma pod koniec roku 2010 następujące brzmienie]¹

d) Proszę wskazać, czy osoba, której dotyczy wniosek, stawiała się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie:

1. σ Tak, dana osoba stawiała się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie.
2. σ Nie, dana osoba nie stawiała się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie.
3. W przypadku odpowiedzi negatywnej na pytanie 2, proszę wskazać, czy:

¹ W dniu 6 czerwca 2008 r. Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych określiła podejście ogólne do inicjatywy Republiki Słowenii, Republiki Francuskiej, Republiki Czeskiej, Królestwa Szwecji, Republiki Słowackiej, Zjednoczonego Królestwa i Republiki Federalnej Niemiec mającej na celu przyjęcie ramowej decyzji Rady w sprawie wykonywania wyroków zaocznych oraz zmieniającą decyzję ramową 2002/584/WSiSW w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, decyzję ramową 2005/214/WSiSW w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym, decyzję ramową 2006/783/WSiSW w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do nakazów konfiskaty i decyzję ramową 2008/.../WSiSW o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonywania tych wyroków w Unii Europejskiej. Zgodnie z przewidywaniami decyzja ta zostanie formalnie przyjęta przed końcem roku 2008, a jej wdrażanie potrwa dwa lata.

σ 3.1a dana osoba została wezwana osobiście i tym samym została poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, oraz została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeśli nie stawi się ona na rozprawie;

Na kiedy dana osoba została wezwana do osobistego stawiennictwa?:

..... (dzień/miesiąc/rok)

Gdzie dana osoba miała się osobiście stawić?:

.....

LUB

σ 3.1b dana osoba nie została wezwana osobiście, lecz inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano orzeczenie, w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedziała ona o wyznaczonej rozprawie, oraz została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się ona na rozprawie;

Jak ustalono, że dana osoba wiedziała o rozprawie?

.....
.....
.....

LUB

3.2 wiedząc o wyznaczonej rozprawie, dana osoba udzieliła pełnomocnictwa pełnomocnikowi prawnemu, który został wyznaczony przez nią lub przez państwo do tego, aby jej bronić na rozprawie, i faktycznie ten pełnomocnik bronił jej na rozprawie;

W jaki sposób spełniono ten warunek?

.....

LUB

3.3 po otrzymaniu orzeczenia dana osoba wyraźnie oświadczyła, że nie wnosi sprzeciwu od tego orzeczenia.

Kiedy i w jaki sposób dana osoba wyraźnie oświadczyła, że nie wnosi sprzeciwu od orzeczenia?

.....

LUB

3.4 danej osobie przysługiwało prawo do wystąpienia o ponowne rozpoznanie sprawy lub do złożenia odwołania na następujących warunkach:

3.4.1 osobie tej doręczono orzeczenie do rąk własnych w dniu..... (dzień/miesiąc/rok); oraz

- została ona wyraźnie poinformowana o prawie do wystąpienia o ponowne rozpoznanie sprawy lub do złożenia odwołania i prawie do obecności podczas tej rozprawy; oraz
- po otrzymaniu informacji o tym prawie w ustawowym terminie nie wystąpiła o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania.

LUB

3.4.2 danej osobie nie doręczono orzeczenia do rąk własnych, ale

- orzeczenie zostanie jej doręczone do rąk własnych bezzwłocznie po jej przekazaniu; oraz
- w chwili otrzymania orzeczenia zostanie ona wyraźnie poinformowana o prawie do wystąpienia o ponowne rozpoznanie sprawy lub do złożenia odwołania i prawie do obecności podczas tej rozprawy; oraz

- po otrzymaniu orzeczenia osoba ta będzie miała prawo do wystąpienia o ponowne rozpoznanie sprawy lub do złożenia odwołania w terminie ... dni.

Jeżeli zostało zaznaczone pole 3.4.5, należy potwierdzić, że:

jeżeli otrzymawszy w państwie wykonującym nakaz informacje o treści europejskiego nakazu aresztowania, poszukiwana osoba, zanim zostanie wydana, wystąpi o odpis wyroku, to natychmiast po wystąpieniu o ten odpis otrzyma go za pośrednictwem organu wykonującego nakaz;

oraz

jeżeli dana osoba wystąpiła o ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyła odwołanie, to dopóki postępowania te się nie zakończą, pobyt tej osoby w areszcie w oczekiwaniu na to ponowne rozpoznanie sprawy lub postępowanie odwoławcze jest weryfikowany w świetle przepisów państwa wydającego nakaz – albo w regularnych odstępach czasu, albo na wniosek tej osoby; weryfikacji tej dokonuje się zwłaszcza pod kątem możliwości zawieszenia lub przerwania pobytu w areszcie;

oraz

jeżeli dana osoba wystąpiła o ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyła odwołanie, to takie ponowne rozpoznanie sprawy lub postępowanie odwoławcze rozpoczną się w odpowiednim terminie po tym, jak dana osoba została przekazana.

Część e)
Przestępstwa objęte nakazem

Komentarz:

Pierwotnie część e) miała służyć do zamieszczania dość zwięzłego, lecz precyzyjnego opisu okoliczności przestępstwa, w tym czasu, miejsca oraz stopnia zaangażowania poszukiwanej osoby w jego popełnienie. W większości przypadków, w których był wydawany europejski nakaz aresztowania, opis ten miał wystarczać sędziemu wykonującemu nakaz. Innymi słowy: gdy pole przy jednej z 32 kategorii przestępstw było zaznaczone, sędzia nie miał już badać stanu faktycznego sprawy. Dlatego sądzono, że zwięzły, precyzyjny opis wystarczy w takich przypadkach; pełny opis był potrzebny dopiero w sekcji II, gdy należało sprawdzić podwójną karalność przestępstwa.

Praktyka jednak pokazała, że często pełny opis sprawy był już umieszczany na samym początku tej części. A przecież w przypadkach, w których zniesiono kryterium podwójnej karalności, obowiązuje definicja przestępstwa zawarta w kodeksie karnym państwa członkowskiego wydającego nakaz i nie trzeba już cytować kodeksu w europejskim nakazie aresztowania (ani załączać odnośnego fragmentu, tak jak to robią niektóre organy sądowe), mimo że w niektórych jurysdykcjach wymaga się kopii kodeksu. To oszczędza niepotrzebnego tłumaczenia tekstów prawnych. Okoliczności przestępstwa należy zawsze wyczerpująco opisać, tak aby umożliwić uwzględnienie zasady specjalności, zasady *ne bis in idem* oraz możliwości przedawnienia.

W postępowaniu przygotowawczym oraz po zapadnięciu wyroku:

- należy wpisać liczbę przestępstw, do których odnosi się nakaz.
- należy precyzyjnie opisać fakty uzasadniające wydanie nakazu. Używać krótkich, łatwych do tłumaczenia zdań. Opis faktyczny powinien być tylko krótkim podsumowaniem, a nie dokładną kopią całych stron dokumentów. Tylko w sprawach złożonych, a zwłaszcza gdy obowiązuje kryterium podwójnej karalności, konieczny jest dłuższy opis, który naświetli główne aspekty stanu faktycznego sprawy. W takich przypadkach należy podać **istotne** informacje, które pozwolą organowi wykonującemu nakaz podjąć decyzję o jego ewentualnym wykonaniu, a zwłaszcza pozwolą mu ustalić ewentualne powody nieuznania nakazu albo zastosować zasadę specjalności lub *ne bis in idem*. Poza tym krótki opis przyda się krajowemu biuru SIRENE do dokonania wpisu w SIS.

- należy podać prawną kwalifikację przestępstwa i przepisy, które ono narusza.
- jeżeli organ wydający nakaz stwierdzi, że dane przestępstwo widnieje w zamieszczonym wykazie, należy w tym wykazie zaznaczyć odnośną kategorię.
- jeżeli usiłowanie przestępstwa jest zagrożone karą pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego o maksymalnym wymiarze co najmniej 3 lat, należy zaznaczyć pole przy odnośnym przestępstwie.
- pierwotny zamysł autorów decyzji ramowej był taki, żeby w europejskim nakazie aresztowania nie trzeba było cytować tekstów prawnych. To miało pozwolić na uniknięcie niepotrzebnego tłumaczenia. Cytowanie tekstów prawnych jest też niepożądane z powodów technicznych: długość elektronicznego komunikatu umieszczanego przez SIRENE w tym polu nie może przekraczać 1024 znaków (czyli około 15 wierszy czcionką 12 w Wordzie). Jeżeli limit ten zostaje przekroczony, SIRENE musi przesłać pozostałą część informacji za pomocą innego, uzupełniającego formularza (formularza M) wraz z tłumaczeniem, co grozi zapchaniem systemu, zwłaszcza że zasoby pozwalające na te czynności są ograniczone.
- zaleca się, żeby europejski nakaz aresztowania dotyczący jednej osoby wystawiać na jednym formularzu. Jeżeli obejmuje on kilka przestępstw, należy jasno pokazać, które z zaznaczonych pól odnosi się do którego przestępstwa (można np. zastosować numerację „przestępstwo 1”, „przestępstwo 2”, „przestępstwo 3” itd. – zob. zwłaszcza część b)). Należy pamiętać, że SIS i tak pozwoli na wprowadzenie tylko jednego nakazu.
- przekazanie w związku z *przestępstwami pobocznymi* oznacza, że dana osoba ma być przekazana w związku z jednym lub kilkoma przestępstwami zagrożonymi sankcją o wymiarze niższym od określonego w art. 2 ust. 1 decyzji ramowej. Sama decyzja ramowa nie wskazuje wyraźnie, jak traktować wydanie osoby w takiej sytuacji: niektóre państwa członkowskie je dopuszczają, inne – nie. Wystawiając europejski nakaz aresztowania, należy pamiętać, że może on w takim przypadku okazać się nieważny, zwłaszcza gdy ma on służyć wykonaniu łącznej kary więzienia, której pewne składniki za przestępstwa częściowe nie przekraczają ustalonego minimum.
- Jeżeli dane państwo wystawia kilka europejskich nakazów aresztowania w odniesieniu do tej samej osoby, nie należy ich traktować jako nakazy konkurencyjne. Jednak w niektórych jurysdykcjach przyjmuje się tylko jeden europejski nakaz aresztowania od tego samego państwa członkowskiego dotyczący tej samej osoby.

e) Przestępstwa:

Nakaz ten odnosi się do ogółem: liczby przestępstw.

Opis okoliczności, w jakich przestępstwo (przestępstwa) popełniono, łącznie z określeniem daty, miejsca i stopnia uczestnictwa w przestępstwie (przestępstwach) osoby, której wniosek dotyczy:

Komentarz: jeżeli w grę wchodzi np. 3 przestępstwa, to dla jasności należy ponumerować je od 1 do 3. Używać krótkich zdań, ale opisać fakty wyczerpująco. Pamiętać o precyzji.

.....

Charakter i kwalifikacja prawna przestępstwa (przestępstw) oraz mające zastosowanie ustawowe przepisy/kodeks:

Komentarz: podać kwalifikację prawną przestępstwa i przepisy kodeksu karnego, które ono narusza.

.....

I. Jeśli to właściwe, proszę zaznaczyć jedno lub więcej przestępstw zagrożonych w wydającym nakaz państwie członkowskim karą pozbawienia wolności bądź środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej 3 lat, jak to określają odnośne ustawy wydającego nakaz państwa członkowskiego:

udział w organizacji przestępczej;

terroryzm;

handel ludźmi;

seksualne wykorzystanie dzieci i pornografia dziecięca;

nielegalny obrót substancjami odurzającymi i substancjami psychotropowymi;

nielegalny handel bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi;

korupcja;

nadużycia finansowe, w tym mające negatywny wpływ na interesy finansowe Wspólnot Europejskich w rozumieniu konwencji z dnia 26 lipca 1995 r. o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich;

pranie wpływów pieniężnych z przestępczości;

fałszowanie walut, w tym waluty euro;

przestępczość komputerowa;

przestępczość w dziedzinie ochrony środowiska, w tym nielegalny handel zagrożonymi gatunkami zwierząt i roślin oraz ich odmianami;

ułatwianie bezprawnego wjazdu i stałego zamieszkania;

zabójstwo, poważne uszkodzenia ciała;

nielegalny handel organami i tkankami ludzkimi;

porwanie, bezprawne przetrzymywanie i branie zakładników;

rasizm i ksenofobia;

kradzież zorganizowana lub rozbój z bronią w ręku;

nielegalny handel przedmiotami kultury, w tym antykami i dziełami sztuki;

oszustwo;

ściąganie haraczy i wymuszanie;

podrabianie towarów i piractwo;
fałszowanie dokumentów urzędowych i handlowanie nimi;
fałszowanie środków płatniczych;
nielegalny handel substancjami hormonalnymi i substancjami pobudzającymi wzrost;
nielegalny handel materiałami jądrowymi i radioaktywnymi;
handel kradzionymi pojazdami;
gwałt;
podpalenie;
przestępstwa podlegające jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego;
bezprawnie zajęcie samolotu/statku;
sabotaż.

II. Pełne opisy przestępstwa (przestępstw) nieobjętych sekcją I powyżej: *Komentarz: informacji podanych na początku części e) nie powtarzać już w sekcji II. Oprócz wyczerpującego opisu przestępstwa nie potrzeba żadnych informacji o przepisach krajowych.*

Okoliczności już podanych wyżej nie opisywać ponownie. Jeżeli okoliczności już zostały jasno określone wcześniej, nie cytować tekstów prawnych. Wypełnić to pole tylko wtedy, gdy obowiązuje kryterium podwójnej karalności i trzeba podać więcej informacji o okolicznościach, niż to uczyniono we wcześniejszych polach. Do sprawdzenia podwójnej karalności sędzia nie potrzebuje cytatów prawnych, lecz tylko precyzyjnego opisu okoliczności przestępstwa, nawet jeżeli w niektórych jurysdykcjach wymaga się kopii tekstów prawnych.

.....
.....

Część f)

Inne okoliczności istotne dla sprawy

Komentarz:

Zazwyczaj to pole nie będzie wypełniane. Należy z niego korzystać tylko wtedy, gdy przewiduje się trudności z wykonaniem europejskiego nakazu aresztowania, mimo że w bezpośrednich kontaktach sądowych dojdzie do wyjaśnień. To pole należy również wypełnić, gdy występuje się o tymczasowe przekazanie osoby, gdy spodziewana jest odmowa wydania lub gdy wymagana jest konkretna czynność proceduralna (zwłaszcza oświadczenie osoby podejrzanej). Można tu też wystąpić o przesłuchanie techniką wideokonferencji, jeżeli jest ono dopuszczalne w świetle przepisów państwa wykonującego nakaz. W tym polu można wystąpić o zgodę na podstawie art. 27 ust. 4 decyzji ramowej.

W postępowaniu przygotowawczym (europejski nakaz aresztowania wystawia się w celu przeprowadzenia postępowania karnego):

- należy opisać inne okoliczności istotne dla sprawy, np. jeżeli przestępstwo zostało popełnione dawno, dlaczego europejski nakaz aresztowania jest wystawiany dopiero teraz?

Po zapadnięciu wyroku (europejski nakaz aresztowania wystawia się, gdy chodzi o wykonanie wyroku lub gdy wyrok zapadł pod nieobecność danej osoby na rozprawie):

- należy opisać inne okoliczności istotne dla sprawy. Np. „... skazany przebywa bezprawnie na wolności, gdyż nie powrócił do zakładu karnego z przepustki udzielonej na okres od 13 do 19 listopada 1995 r....”

f) Inne okoliczności odnoszące się do sprawy (nieobowiązkowo):

(Uwaga: Opis może obejmować uwagi na temat eksterytorialności, wstrzymania przedawnienia i innych konsekwencji przestępstwa). Komentarz: W tym polu mogą się znaleźć także uwagi o ograniczeniu kontaktu ze stronami trzecimi po aresztowaniu, ostrzeżenia przed niebezpieczeństwem niszczenia dowodów lub przed niebezpieczeństwem ponownego przestępstwa. Zwykle nie ma potrzeby informować o przerwaniu biegu terminu przedawnienia, ale jeżeli przestępstwo zostało popełnione już dawno, taka informacja może być przydatna. Niektóre państwa członkowskie mogą konsekwentnie wymagać takich informacji, chociaż decyzja ramowa takiego wymogu nie zawiera.

Część g)
Zajęcie mienia

Komentarz:

W postępowaniu przygotowawczym (europejski nakaz aresztowania wystawia się w celu przeprowadzenia postępowania karnego):

- należy pokrótce opisać przedmiot, którego dotyczy wniosek (np. broń, dowód osobisty, dokumenty podróży itd.). Jeżeli nie występuje się o tego typu współpracę, należy wpisać „nie dotyczy”.
- należy np. opisać broń, o której zajęcie się występuje.
- jeżeli wiadomo o odrębnym wniosku o wzajemną pomoc prawną lub odrębnym nakazie zabezpieczenia mienia, należy te informacje podać.
- część g) nie dotyczy „rzeczy osobistych”. Należy tu wskazać przedmioty, które można potraktować jako dowody, np. laptop, dokumenty osobiste lub telefony komórkowe. Umożliwi to zajęcie mienia bez konieczności wystawiania kolejnego europejskiego nakazu aresztowania.
- wypełniając tę część, należy pamiętać, że zajęcie opisanego mienia pozwoli w przyszłości uniknąć wystawiania wniosków rekwizycyjnych.

Po zapadnięciu wyroku (europejski nakaz aresztowania wystawia się, gdy chodzi o wykonanie wyroku lub gdy wyrok zapadł pod nieobecność danej osoby na rozprawie):

- należy wpisać „nie dotyczy” (chyba że wyrok mówi o nakazie konfiskaty).

g) Niniejszy nakaz odnosi się także do zajęcia i przekazania mienia, które może być potrzebne jako dowód:

Niniejszy nakaz odnosi się również do zajęcia i przekazania mienia zdobytego w wyniku przestępstwa przez osobę, której dotyczy wniosek:

Opis mienia (i jego umiejscowienia) (jeśli jest znane): *Komentarz: im precyzyjniej wypełni się to pole, tym większe prawdopodobieństwo uniknięcia wniosków rekwizycyjnych w przyszłości.*

.....
.....
.....

Część h)

Komentarz:

Tiret formularza zamieniono na pola. Proszę zaznaczyć właściwe z nich. Jeżeli kara dożywocia jest niezgodna z konstytucją danego państwa członkowskiego, należy wpisać „nie dotyczy”.

W postępowaniu przygotowawczym (europejski nakaz aresztowania wystawia się w celu przeprowadzenia postępowania karnego):

- należy zaznaczyć to pole, jeżeli jest polem właściwym.

Po zapadnięciu wyroku (europejski nakaz aresztowania wystawia się, gdy chodzi o wykonanie wyroku lub gdy wyrok zapadł pod nieobecność danej osoby na rozprawie):

- należy zaznaczyć to pole, jeżeli jest polem właściwym.

h) Przestępstwo (przestępstwa) stanowiące podstawę wydania niniejszego nakazu jest (są) zagrożone karą dożywotniego pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym:

system prawny wydającego nakaz państwa członkowskiego dopuszcza rewizję kary lub zastosowanego środka – na wniosek i po upływie co najmniej 20 lat – w celu niewykonania takiej kary bądź środka,

i/lub

system prawny wydającego nakaz państwa członkowskiego dopuszcza zastosowanie prawa łaski, do czego osoba jest uprawniona z mocy prawa lub praktyki obowiązującej w wydającym nakaz państwie członkowskim, w celu niewykonania takiej kary lub środka.

Część i)

Informacje o organie sądowym wydającym nakaz

Komentarz:

- należy podać imię i nazwisko przedstawiciela. Pojawi się tu także adnotacja będąca w różnych językach odpowiednikiem formuły „osoba upoważniona (przez organ sądowy).
- należy podać adres organu wydającego nakaz
- należy podać numer telefonu, faksu oraz adres poczty elektronicznej organu wydającego nakaz
- należy podać dane osoby do bezpośrednich kontaktów w kwestiach praktycznych. W miarę możliwości podać imię, nazwisko i dane kontaktowe urzędnika sądu, który włada językiem obcym (angielskim lub francuskim).

i) Organ sądowy, który wydał nakaz:

Oficjalna nazwa:

Nazwisko jego przedstawiciela:

Zajmowane stanowisko (tytuł/stanowisko służbowe):

Numer akt:

Adres:

Telefon: (numer kierunkowy kraju, rejonu, miasta itd.) (...)

Faks: (numer kierunkowy kraju, rejonu, miasta itd.) ()

E-mail:

Szczegóły na temat osoby, z którą można się kontaktować w celu dokonywania niezbędnych uzgodnień praktycznych odnośnie do przekazania:

Dane kontaktowe organu centralnego

Komentarz:

podać wszelkie dane teleadresowe organu centralnego, jeśli dotyczy.

W przypadku gdy organ centralny został obarczony odpowiedzialnością za przekazywanie i urzędowy odbiór europejskich nakazów aresztowania:

Nazwa organu centralnego:

.....

Osoba upoważniona do kontaktów (jeśli to właściwe – tytuł/stanowisko służbowe i nazwisko):

.....

Adres:

.....

Telefon: (numer kierunkowy kraju, rejonu, miasta itd.) (...)

Faks: (numer kierunkowy kraju, rejonu, miasta itd.) (...)

E-mail:

Podpis i dane organu sądowego wydającego nakaz

Komentarz:

- organem tym może być organ sądowy lub na przykład sekretarz sądu, który podpisuje nakaz w imieniu sądu.
- uwaga: państwo, do którego nakaz zostaje skierowany, może wymagać pieczęci organu wydającego nakaz.

Podpis wydającego nakaz organu sądowego i/lub jego przedstawiciela:

.....

Nazwisko:

.....

Zajmowane stanowisko (tytuł/stanowisko służbowe):

Data:

Pieczęć urzędowa (jeśli jest takowa) *Komentarz: chodzi o urzędową pieczęć organu wydającego nakaz, określoną przepisami krajowymi. Jeżeli taka pieczęć istnieje, należy ją każdorazowo przystawić.*

ZAŁĄCZNIK IV

JĘZYKI, W JAKICH PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE AKCEPTUJĄ EUROPEJSKI NAKAZ ARESZTOWANIA

Zgodnie z art. 8 ust. 2 decyzji ramowej państwa członkowskie zadeklarowały, że będą akceptować europejski nakaz aresztowania w następujących językach:

Austria	niemiecki; inne języki na zasadzie wzajemności (akceptuje europejskie nakazy aresztowania w języku urzędowym państw członkowskich, które ze swojej strony akceptują europejskie nakazy aresztowania wystawiane przez austriackie organy sądowe po niemiecku)
Belgia	francuski, niderlandzki, niemiecki
Bulgaria	bułgarski
Cypr	grecki, turecki, angielski
Czechy	czeski; od Słowacji Czechy będą akceptować europejskie nakazy aresztowania w języku słowackim lub nakazy, którym towarzyszy tłumaczenie na słowacki; od Austrii Czechy będą akceptować nakazy po niemiecku
Dania	duński, angielski, szwedzki
Estonia	estoński, angielski
Finlandia	fiński, szwedzki, angielski
France	francuski
Niemcy	według zasady wzajemności (akceptują europejskie nakazy aresztowania w języku urzędowym państw członkowskich, które ze swojej strony akceptują europejskie nakazy aresztowania wystawiane przez niemieckie organy sądowe po niemiecku)
Grecja	grecki
Węgry	węgierski lub tłumaczenie europejskiego nakazu aresztowania na węgierski; od państw członkowskich, które akceptują europejskie nakazy aresztowania nie tylko w swoim własnym języku lub nie tylko w jednym ze swoich języków urzędowych, Węgry akceptują nakazy po angielsku, francusku i niemiecku lub nakazy, którym towarzyszy tłumaczenie na jeden z tych języków

Irlandia	irlandzki, angielski lub język nakazany przez ministra sprawiedliwości, albo też europejski nakaz aresztowania, któremu towarzyszy tłumaczenie na irlandzki lub angielski
Włochy	włoski
Łotwa	łotewski, angielski
Litwa	litewski, angielski
Luksemburg	francuski, niemiecki, angielski
Malta	maltański, angielski
Holandia	niderlandzki, angielski lub jakikolwiek inny język urzędowy Unii Europejskiej, o ile równocześnie dostarcza się tłumaczenie na angielski
Polska	polski
Portugalia	portugalski
Rumunia	rumuński, francuski, angielski
Słowacja	słowacki lub – zgodnie z uprzednio zawartymi umowami dwustronnymi – niemiecki (od Austrii), czeski (od Czech), polski (od Polski)
Słowenia	słoweński, angielski
Hiszpania	hiszpański; jeżeli europejski nakaz aresztowania jest wystawiany jako wpis do SIS, organ sądowy wykonujący nakaz zapewni tłumaczenie, jeżeli nakaz nie jest po hiszpańsku
Szwecja	szwedzki, duński, norweski, angielski lub tłumaczenie na jeden z tych języków
Wielka Brytania	angielski lub tłumaczenie europejskiego nakazu aresztowania na angielski

ZAŁĄCZNIK V

TERMIN, W JAKIM POSZCZEGÓLNE PAŃSTWA MUSZĄ OTRZYMAĆ EUROPEJSKI NAKAZ ARESZTOWANIA PO ZATRZYMANIU POSZUKIWANEJ OSOBY

Austria	40 dni
Belgia	10 dni
Bulgaria	24 godziny
Cypr	3 dni, pod warunkiem że europejski nakaz aresztowania został wydany, zanim doszło do zatrzymania poszukiwanej osoby
Czechy	40 dni
Dania	jak najszybciej (zgodnie z duńską ustawą o decyzjach administracyjnych ekstradycja ma nastąpić jak najszybciej lub w miarę możliwości w ciągu 10 dni po tym, jak dana osoba została aresztowana lub zgodziła się na ekstradycję)
Estonia	3 dni robocze
Finlandia	jak najszybciej lub – na wniosek – w terminie wyznaczonym przez właściwy fiński organ wykonujący nakaz; fińskie prawo nie wymaga jednak obowiązkowego przekazania europejskiego nakazu aresztowania, jeżeli nakaz został zawarty we wpisie do SIS
Francja	6 dni roboczych
Niemcy	40 dni
Grecja	15 dni z możliwością przedłużenia do 30 dni
Węgry	40 dni
Irlandia	osoba poszukiwana zostanie aresztowana dopiero wtedy, gdy europejski nakaz aresztowania wpłynie do sądu najwyższego i zostanie przez niego zatwierdzony. Gdy SIS będzie miał zastosowanie do Irlandii, zacznie obowiązywać termin 7 dni.
Włochy	10 dni
Łotwa	48 godzin
Litwa	48 godzin od zatrzymania osoby

Luksemburg	6 dni roboczych
Malta	jeżeli już istnieje wpis w SIS, jest on traktowany jako równoważny europejskiemu nakazowi aresztowania, a sąd może wyznaczyć termin na dostanie samego nakazu. W innych przypadkach natomiast aresztowania można dokonać na podstawie tymczasowego nakazu aresztowania, przy czym sam nakaz musi wpłynąć w ciągu 48 godzin. Tymczasowe aresztowanie będzie dokonywane tylko w wyjątkowych okolicznościach.
Holandia	od państw członkowskich objętych SIS – najpóźniej w 23 dniu po aresztowaniu, gdy następuje ono na podstawie wpisu w SIS; od państw członkowskich nieobjętych SIS – jak najszybciej
Polska	48 godzin
Portugalia	do uznania sądu, zwykle 10 dni
Rumunia	48 godzin od aresztowania danej osoby w obecności prokuratora, adwokata osoby aresztowanej i w razie konieczności tłumacza ustnego – zgodnie z rumuńskim kodeksem postępowania karnego
Słowacja	18 dni od aresztowania danej osoby – termin na dostarczenie oryginału europejskiego nakazu aresztowania oraz oryginalnego dokumentu stanowiącego tłumaczenie nakazu na słowacki. Jeżeli wspomniane dokumenty nie wpłyną w ciągu 18 dni, prokurator może wystąpić do sędziego o ewentualne zwolnienie osoby z aresztu. Jeżeli dokumenty nie wpłyną w ciągu 40 dni, zwolnienie z aresztu jest obowiązkowe.
Słowenia	10 dni
Hiszpania	hiszpańskie prawo nie przewiduje terminu, w jakim musi wpłynąć oryginał europejskiego nakazu aresztowania. Jednakże organy sądowe wykonujące nakaz występują o to, by nakaz wpłynął jak najszybciej, a w każdym razie nie później niż w ciągu 10 dni od dnia, w którym dana osoba została aresztowana.
Szwecja	jak najszybciej (w ciągu kilku dni, zależnie od decyzji prokuratora)
Wielka Brytania	48 godzin po tymczasowym aresztowaniu, które jednak będzie dokonywane tylko w wyjątkowych okolicznościach. Na wniosek należy dostarczyć europejski nakaz aresztowania, w przeciwnym razie aresztowany zostanie zwolniony.

ZAŁĄCZNIK VI

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 16 czerwca 2005 r.*

Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych – Artykuły 34 UE i 35 UE – Decyzja ramowa 2001/220/WSiSW – Pozycja ofiar w postępowaniu karnym – Ochrona osób podatnych na wiktyimizację – Przesłuchiwanie małoletnich w charakterze świadków – Skutki decyzji ramowej

W sprawie C-105/03

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 35 UE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez sędziego śledczego Tribunale di Firenze (Włochy) postanowieniem z dnia 3 lutego 2003 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 5 marca 2003 r., w postępowaniu karnym przeciwko

Marii Pupino

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, P. Jann, C.W.A. Timmermans, A. Rosas, R. Silva de Lapuerta, A. Borg Barthet, prezesi izb, N. Colneric, S. von Bahr, J.N. Cunha Rodrigues (sprawozdawca), P. Kūris, E. Juhász, G. Arestis i M. Ilešič, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

* Język postępowania: włoski.

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 26 października 2004 r., rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu M. Pupino przez M. Guagliani i D. Tanzarelłę, avvocati,
- w imieniu rządu włoskiego przez I. M. Braguglię, działającego w charakterze pełnomocnika, oraz przez P. Gentilego, avvocato dello Stato,
- w imieniu rządu greckiego przez A. Samoni-Rantou i K. Boskovitsa, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu francuskiego przez R. Abrahama, G. de Bergues’a, i C. Isidoro, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez H.G. Sevenster i C. Wissels, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu portugalskiego przez L. Fernandes, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu szwedzkiego przez A. Krusego i K. Wistrand, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez R. Caudwell i E. O’Neill, działające w charakterze pełnomocników, oraz przez M. Hoskinsa, barrister,
- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez M. Condou-Durande i L. Visaggiego, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 11 listopada 2004 r., wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni przepisów art. 2, 3 i 8 decyzji ramowej Rady 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym (Dz.U. L 82, str. 1, zwanej dalej „decyzją ramową”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania karnego toczącego się przeciwko M. Pupino, nauczycielce przedszkola, której został przedstawiony zarzut spowodowania naruszenia czynności ciała u dzieci, które w czasie zdarzeń miały poniżej pięciu lat.

Ramy prawne

Prawo Unii Europejskiej

Traktat o Unii Europejskiej

3 Zgodnie z brzmieniem art. 34 ust. 2 UE w wersji zmienionej traktatem z Amsterdamu, które to postanowienie mieści się w tytule VI Traktatu o Unii Europejskiej, zatytułowanym „Postanowienia o współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych”:

„Rada, w stosownej formie i według właściwych procedur przewidzianych w niniejszym tytule, przyjmuje środki i sprzyja współpracy, przyczyniając się do osiągnięcia przez Unię jej celów. W związku z tym, stanowiąc jednomyślnie z inicjatywy państwa członkowskiego lub Komisji, Rada może:

[...]

- b) podejmować decyzje ramowe w celu zbliżania przepisów ustawowych i wykonawczych. Decyzje ramowe wiążą państwa członkowskie w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiają jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków. Nie mogą one wywoływać skutku bezpośredniego.

[...]”.

4 Artykuł 35 UE stanowi:

- „1. Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym artykule, jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym o ważności i wykładni decyzji ramowych i decyzji, wykładni konwencji sporządzonych na mocy niniejszego tytułu oraz ważności i wykładni środków wykonawczych do tych konwencji.
- 2. Każde z państw członkowskich może, w oświadczeniu złożonym w chwili podpisywania traktatu z Amsterdamu lub w jakimkolwiek późniejszym terminie, uznać właściwość Trybunału Sprawiedliwości do orzekania w trybie prejudycjalnym na warunkach określonych w ustępie 1.

3. Państwo członkowskie, składając oświadczenie na podstawie ustępu 2, wskazuje, że:
- a) każdy sąd tego państwa, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa krajowego, może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o rozpatrzenie w trybie prejudycjalnym pytania podniesionego w sprawie przed nim zawisłej i dotyczącego ważności lub wykładni aktu, o którym mowa w ustępie 1, jeżeli sąd ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku;
 - b) każdy sąd tego państwa może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o rozpatrzenie w trybie prejudycjalnym pytania podniesionego w sprawie przed nim zawisłej i dotyczącego ważności lub wykładni aktu, o którym mowa w ustępie 1, jeżeli sąd ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku.

[...]”.

- 5 Z informacji dotyczącej daty wejścia w życie traktatu z Amsterdamu, opublikowanej w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* w dniu 1 maja 1999 r. (Dz.U. L 114, str. 56) wynika, że Republika Włoska złożyła oświadczenie w trybie art. 35 ust. 2 UE, mocą którego uznała właściwość Trybunału Sprawiedliwości do orzekania na warunkach określonych w art. 35 ust. 3 lit. b) UE.

Decyzja ramowa

- 6 Zgodnie z brzmieniem art. 2 decyzji ramowej, zatytułowanego „Poszanowanie i uznawanie”:
- „1. Każde państwo członkowskie w swoim systemie prawa karnego zapewnia ofiarom rzeczywistą i odpowiednią rolę. Państwo kontynuuje wszelkie wysiłki zmierzające do zapewnienia, aby ofiary w trakcie postępowania traktowane były z należyтым poszanowaniem godności jednostki, a także uznaje prawa oraz uzasadnione interesy ofiar, w szczególności w ramach [postępowania] karnego.
2. Każde państwo członkowskie zapewnia szczególnie wrażliwym [tj. podatnym na wiktymizację] ofiarom szczególne traktowanie jak najlepiej odpowiadające ich sytuacji”.

7 Zgodnie z art. 3 decyzji ramowej, zatytułowanym „Wysłuchania oraz dostarczanie dowodów”:

„Każde państwo członkowskie zapewnia ofiarom możliwość wysłuchania ich w trakcie postępowania oraz możliwość dostarczania dowodów.

Każde państwo członkowskie podejmuje środki właściwe dla zapewnienia, aby jego władze przesłuchiwały ofiary wyłącznie w stopniu koniecznym dla [potrzeb] postępowania karnego”.

8 Artykuł 8 decyzji ramowej zatytułowany „Prawo do ochrony” stanowi w ust. 4:

„W przypadku gdy istnieje potrzeba ochrony ofiar – w szczególności tych najbardziej wrażliwych [tj. najbardziej podatnych na wiktymizację] – przed skutkami dostarczania dowodów na sali rozpraw, każde państwo członkowskie zapewnia, aby ofiary mogły, w drodze decyzji podejmowanej przez sąd, zostać uprawnione do składania zeznań w sposób umożliwiający osiągnięcie tego celu, poprzez zastosowanie wszelkich środków zgodnych z podstawowymi zasadami prawnymi [tego państwa]”.

9 Zgodnie z art. 17 decyzji ramowej każde państwo członkowskie wprowadzi w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do zapewnienia zgodności z rzeczonymi przepisami tej decyzji „[do] dnia 22 marca 2002 r.”.

Uregulowania krajowe

10 Artykuł 392 włoskiego kodeksu postępowania karnego (zwanego dalej „CPP”), usystematyzowany w ramach księgi V zatytułowanej „Postępowanie przygotowawcze i rozprawa wstępna”, stanowi:

„W trakcie postępowania przygotowawczego prokurator i podejrzany mogą złożyć do sądu wniosek o przeprowadzenie, w trybie postępowania incydentalnego:

- a) dowodu z przesłuchania świadka, gdy istnieje uzasadniona obawa, iż osoba ta nie będzie mogła zostać przesłuchana na rozprawie głównej ze względu na niepoczytalność bądź inną poważną przeszkodę;

- b) dowodu z przesłuchania świadka, gdy biorąc pod uwagę konkretne i szczególne okoliczności istnieje uzasadniona obawa, iż osoba ta narażona jest na przemoc, groźby, propozycje bądź obietnice pieniędzy lub innych korzyści, zmierzające do uniemożliwienia jej złożenia zeznań bądź do złożenia przez nią fałszywych zeznań.

[...]

1 bis. W postępowaniach o przestępstwa z art. 600 bis, 600 ter, 600 quinquies, 609 bis, 609 ter, 609 quater, 609 quinquies i 609 octies kodeksu karnego [dotyczące przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości] prokurator lub podejrzany mogą również w innych przypadkach niż te, o których mowa w ust. 1, złożyć wniosek o przeprowadzenie, w trybie postępowania incydentalnego, dowodu z przesłuchania w charakterze świadka osoby w wieku poniżej lat szesnastu.

[...]”.

11 Zgodnie z art. 398 ust. 5 bis CPP:

„W przypadku postępowania dowodowego dotyczącego przestępstw z art. 600 bis, 600 ter, 600 quinquies, 609 bis, 609 ter, 609 quater, 609 quinquies i 609 octies kodeksu karnego, gdy wśród osób objętych postępowaniem dowodowym znajdują się małoletni w wieku poniżej lat szesnastu, postanowieniem [...] sędzia wyznacza miejsce, termin i szczególny sposób przeprowadzenia dowodu, jeśli jest to wskazane i konieczne ze względu na sytuację małoletniego. W tym celu przesłuchanie może zostać przeprowadzone również poza budynkiem sądu, w wyspecjalizowanej placówce, jeśli taka istnieje, bądź w miejscu zamieszkania małoletniego. Zeznania świadka powinny zostać utrwalone w całości za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk. W przypadku braku sprzętu nagrywającego bądź personelu technicznego należy skorzystać z opinii biegłego bądź eksperta technicznego. Nadto z przesłuchania winien zostać sporządzony protokół. Transkrypcji nagrań dokonuje się jedynie na wniosek stron”.

Stan faktyczny i pytanie prejudycjalne

- 12 Z postanowienia odsyłającego wynika, że w ramach postępowania karnego toczącego się przeciwko M. Pupino zarzuca się jej popełnienie w okresie od stycznia do lutego 2001 r. ciągu przestępstw „nadużycia środków dyscypliny”, w rozumieniu art. 571 włoskiego kodeksu karnego (zwanego dalej „CP”), wobec niektórych spośród jej wychowanków, którzy w chwili zdarzeń nie mieli ukończonych pięciu lat, w szczególności poprzez regularne ich bicie, straszenie zastosowaniem wobec nich środków uspokajających oraz zaklejanie im ust plastrem i zabranianie wychodzenia do toalety. Jednocześnie zarzuca się jej popełnienie w miesiącu lutym 2001 r. przestępstwa „kwalifikowanego naruszenia czynności ciała”, o którym mowa w art. 582, 585 i 576 CP w zw. z art. 61 pkt 2 i 11 kodeksu, poprzez uderzenie jednej z wychowanek, które doprowadziło do nieznacznego obrzęku okolicy

czołowej. Postępowanie toczące się przed Trybunale di Firenze znajduje się w stadium postępowania przygotowawczego.

- 13 W tym miejscu sędzia odsyłający podnosi, że w prawie włoskim postępowanie karne składa się z dwóch odrębnych faz. W trakcie pierwszej fazy, którą jest postępowanie przygotowawcze, prokurator przeprowadza dochodzenie lub śledztwo i pod nadzorem sędziego śledczego gromadzi dowody, na podstawie których ocenia on następnie, czy należy umorzyć postępowanie czy też wnieść o skierowanie sprawy do sądu karnego celem wszczęcia postępowania głównego. W tym ostatnim przypadku ostateczną decyzję przychylającą się do wniosku prokuratora bądź umarzającą postępowanie podejmuje sędzia po przeprowadzeniu rozprawy ad hoc.
- 14 Potencjalna decyzja o postawieniu podejrzanego przed sądem rozpoczyna drugą fazę postępowania, zwaną fazą postępowania sądowego, w której sędzia śledczy nie bierze udziału. W tej fazie rozpoczyna się proces sensu stricto. Z reguły dopiero teraz ma miejsce przeprowadzenie dowodów z inicjatywy stron, w poszanowaniu zasady kontradyktoryjności. Sędzia odsyłający stwierdza, że to podczas rozpraw odbywających się w ramach procesu środki dowodowe wnioskowane przez strony mogą być dopuszczone jako dowody w procesowym znaczeniu tego słowa. W tych warunkach, aby dowody zebrane przez prokuratora w fazie postępowania przygotowawczego służące podjęciu decyzji o tym, czy należy kontynuować postępowanie w fazie sądowej, czy też wnosząc o umorzenie sprawy, mogły zostać w pełni zaliczone do pełnowartościowych „dowodów”, muszą one zostać przedstawione na rozprawie o charakterze kontradyktoryjnym, przeprowadzonej w ramach procesu sensu stricto,
- 15 Sędzia krajowy podkreśla, że istnieją jednak wyjątki od tej reguły, przewidziane w art. 392 CCP, który na mocy decyzji sędziego śledczego i przy poszanowaniu zasady kontradyktoryjności zezwala na antycypowanie przeprowadzenia dowodu poprzez przeprowadzenie go w fazie postępowania przygotowawczego w trybie incydentalnego postępowania wcześniejszego przeprowadzania dowodu. Tak zebrane dowody mają taką samą moc dowodową jak dowody zebrane w ramach drugiej fazy postępowania. Artykuł 392 ust. 1 bis CPP wprowadza możliwość zastosowania tego postępowania incydentalnego, w przypadku gdy chodzi o przesłuchanie osób w wieku poniżej szesnastu lat pokrzywdzonych w drodze enumeratywnie wyliczonych przestępstw [przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości] i to również w innych przypadkach niż te, o których mowa w ust. 1 tego artykułu. W przypadku postępowań przygotowawczych dotyczących przestępstw z art. 392

ust. 1 bis CPP artykuł 398 ust. 5 bis CPP zezwala ponadto temu samemu sędziemu na zarządzenie przeprowadzenia dowodu w szczególny sposób, który umożliwi ochronę zeznających małoletnich. Według sędziego odsyłającego te dodatkowe odstępstwa służą ochronie zarówno godności, obyczajności i osobowości świadka, jak i autentyczności dowodu.

- 16 W sierpniu 2001 r. prokurator złożył w postępowaniu przed sądem odsyłającym wniosek do sędziego śledczego o dopuszczenie dowodu z przesłuchania ośmiorga dzieci, będących świadkami i ofiarami przestępstw zarzucanych M. Pupino, w trybie incydentalnego postępowania wcześniejszego przeprowadzenia dowodu na podstawie art. 392 ust. 1 bis CPP, uzasadniając to faktem, iż wstrzymanie się z przeprowadzeniem dowodu aż do czasu przeprowadzenia kontradiktoryjnej rozprawy jest niemożliwe ze względu na wyjątkowo młody wiek świadków oraz nieuchronne zmiany w ich stanie rozwoju psychicznego, jak również ze względu na potencjalny psychologiczny proces wypierania. Prokurator domagał się również przeprowadzenia dowodu w specjalny sposób przewidziany w art. 398 ust. 5 bis CPP, zgodnie z którym przesłuchanie odbywa się na terenie wyspecjalizowanej placówki w sposób chroniący godność, prywatność i spokój zeznającego małoletniego oraz, w razie potrzeby, w obecności biegłego psychologa, a to ze względu na delikatny charakter sprawy i powagę czynów oraz na trudności związane z młodym wiekiem ofiar. M. Pupino wyraziła swój sprzeciw wobec tego wniosku, podnosząc, iż sytuacja ta nie stanowi żadnego z przypadków, o których mowa w art. 392 ust. 1 i 1 bis CPP.
- 17 Zdaniem sędziego odsyłającego, biorąc pod uwagę sporne przepisy krajowe, wniosek prokuratora powinien zostać oddalony, albowiem w przypadku takich zarzutów jak stawiane podejrzanej przepisy te nie przewidują stosowania incydentalnego postępowania wcześniejszego przeprowadzania dowodu ani stosowania szczególnych sposobów przeprowadzania dowodu, choć żadne powody nie stoją na przeszkodzie stosowaniu spornych przepisów również do innych przypadków, niż te, o których mowa w art. 392 ust. 1 CPP, jeżeli pokrzywdzonym jest małoletni. Wiele przestępstw pozostających poza zakresem stosowania art. 392 ust. 1 CPP mogłoby okazać się znacznie poważniejszymi z punktu widzenia pokrzywdzonych niż te, które są objęte tym przepisem. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w postępowaniu przed sądem odsyłającym: zdaniem prokuratury M. Pupino znęcała się nad wieloma dziećmi w wieku poniżej lat pięciu, wywołując u nich urazy psychiczne.

- 18 Uznając, iż „abstrahując od istnienia bądź nieistnienia bezpośredniego skutku prawodawstwa wspólnotowego”, sąd krajowy ma obowiązek „interpretowania prawa krajowego w świetle brzmienia i w duchu przepisów wspólnotowych”, oraz mając wątpliwości co do zgodności przepisów art. 392 ust. 1 bis i art. 398 ust. 5 bis CPP z przepisami art. 2, 3 i 8 decyzji ramowej ze względu na to, iż wymienione przepisy tego kodeksu ograniczają możliwość zastosowania przez sędziego śledczego trybu wcześniejszego przeprowadzania dowodu oraz szczególnych sposobów przeprowadzania i utrwalania dowodów jedynie do przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości, sędzia śledczy Tribunale di Firenze postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z wnioskiem o dokonanie wykładni art. 2, 3 i 8 decyzji ramowej.

W przedmiocie właściwości Trybunału

- 19 Na mocy art. 46 lit. b) UE postanowienia traktatów WE, EWEA i EWWiS, dotyczące kompetencji Trybunału i wykonywania tych kompetencji – wśród których znajduje się przepis art. 234 WE – stosuje się do postanowień tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej w warunkach przewidzianych w art. 35 UE. Wynika z tego, że tryb przewidziany w art. 234 WE może być stosowany w przypadku kompetencji prejudycjalnych Trybunału opartych na art. 35 UE, pod warunkiem spełnienia przewidzianych w tym postanowieniu przesłanek.
- 20 Jak wskazano w pkt 5 niniejszego wyroku, w oświadczeniu wchodzącym w życie w dniu 1 maja 1999 r., tj. w dniu wejścia w życie traktatu z Amsterdamu, Republika Włosa uznała właściwość Trybunału Sprawiedliwości do orzekania w przedmiocie ważności i wykładni aktów, o których mowa w art. 35 UE, na warunkach określonych w art. 35 ust. 3 lit. b) UE.
- 21 Używając tych samych sformułowań co art. 234 akapity pierwszy i drugi WE, art. 35 ust. 3 lit. b) UE przewiduje – jeśli chodzi o akty, o których mowa w art. 35 ust. 1 UE – że „każdy sąd” państwa członkowskiego ma prawo „zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o rozpatrzenie w trybie prejudycjalnym” pytania podniesionego w ramach sprawy zawisłej przed tym sądem i dotyczącego „ważności lub wykładni” takiego aktu, „jeżeli sąd ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku”.

- 22 Wiadome jest, że sędzia śledczy działający w ramach postępowania karnego, jak ma to miejsce w sprawie przed sądem odsyłającym, sprawuje władzę sądowniczą, stąd może zostać uznany za „sąd państwa członkowskiego” w rozumieniu art. 35 UE (zob. podobnie, à propos art. 234 WE, wyroki: z dnia 23 lutego 1995 r. w sprawach połączonych C-54/94 i C-74/94 *Cacchiarelli i Stanghellini*, Rec. str. I-391, oraz z dnia 12 grudnia 1996 r. w sprawach połączonych C-74/95 i C-129/95 X, Rec. str. I-6609) oraz że decyzja ramowa, której podstawę stanowią przepisy art. 31 UE i 34 UE, należy do aktów, o których mowa w art. 35 ust. 1 UE, w przedmiocie których Trybunał może orzekać w trybie prejudycjalnym.
- 23 Mimo jednak, iż Trybunał jest co do zasady właściwy do udzielenia odpowiedzi na zadane pytanie prejudycjalne, rządy francuski i włoski zgłosiły zarzut niedopuszczalności przedłożonego wniosku oparty na tym, że odpowiedź Trybunału nie jest użyteczna dla rozstrzygnięcia sporu głównego.
- 24 Rząd francuski utrzymuje, iż sąd odsyłający usiłuje stosować niektóre przepisy decyzji ramowej w miejsce przepisów krajowych, podczas gdy zgodnie z samym brzmieniem art. 34 ust. 2 lit. b) UE decyzje ramowe nie wywołują takiego skutku bezpośredniego. Ponadto zdaniem tego rządu sam sąd odsyłającego uważa, że wykładnia prawa krajowego zgodna z decyzją ramową jest niemożliwa. Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa Trybunału zasada wykładni zgodnej nie może prowadzić do wykładni *contra legem* ani też pogarszać sytuacji jednostki w ramach postępowania karnego wyłącznie na podstawie decyzji ramowej, co miałoby miejsce w przypadku tej sprawy.
- 25 Rząd włoski podnosi przede wszystkim, że decyzje ramowe i dyrektywy wspólnotowe stanowią zupełnie odmienne źródła prawa oraz że decyzja ramowa nie może zatem rodzić po stronie sądu obowiązku dokonywania wykładni zgodnej prawa krajowego podobnego do obowiązku, jaki Trybunał sformułował w swym orzecznictwie w odniesieniu do dyrektyw wspólnotowych.

- 26 Nie podając wprost w wątpliwość dopuszczalności pytania prejudycjalnego, rządy szwedzki i Zjednoczonego Królestwa przedstawiają rozumowanie podobne do rządu włoskiego, kładąc nacisk w szczególności na międzyrządowy charakter współpracy między państwami członkowskimi w ramach tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej.
- 27 Na koniec rząd niderlandzki kładzie nacisk na ograniczenia obowiązku dokonywania wykładni zgodnej i zadaje pytanie, czy – przy założeniu, że obowiązek ten dotyczy decyzji ramowych i mając na uwadze właśnie te ograniczenia – wykładnia zgodna znalazłaby zastosowanie w sprawie głównej.
- 28 Jak zostało już podkreślone w pkt 19 niniejszego wyroku, należy stwierdzić, że tryb przewidziany w art. 234 WE może być stosowany w przypadku kompetencji prejudycjalnych Trybunału opartych na art. 35 UE pod warunkiem spełnienia przewidzianych w tym postanowieniu przesłanek.
- 29 Na wzór art. 234 WE, art. 35 UE uzależnia zwrócenie się do Trybunału od tego, aby sąd krajowy „uzna[1], że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku”, stąd orzecznictwo Trybunału dotyczące dopuszczalności pytań prejudycjalnych przedłożonych w trybie art. 234 WE zachowuje co do zasady aktualność w stosunku do wniosków złożonych do Trybunału w trybie art. 35 UE.
- 30 Z powyższego wynika, że domniemanie istotności związane z pytaniami prejudycjalnymi przedkładanymi przez sądy krajowe może zostać obalone jedynie w wyjątkowych przypadkach, gdy oczywiste jest, że wnioskowana wykładnia przepisów prawa Unii, o które chodzi w pytaniach, nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym bądź przedmiotem sporu głównego lub gdy zagadnienie ma charakter hipotetyczny bądź gdy Trybunał nie dysponuje danymi dotyczącymi faktów lub prawa niezbędnymi do udzielenia użytecznej odpowiedzi na zadane mu pytania. Poza tymi przypadkami Trybunał ma co do zasady obowiązek wydania orzeczenia w przedmiocie pytań prejudycjalnych dotyczących wykładni aktów, o których mowa w art. 35 ust. 1 UE (zob. w odniesieniu do art. 234 WE w szczególności wyroki: z dnia 7 września 1999 r. w sprawie C-355/97 Beck i Bergdorf, Rec. str. I-4977, pkt 22 oraz z dnia 7 czerwca 2005 r. w sprawie C-17/03 VEMW i in., Zb.Orz. str. I-4983, pkt 34).

- 31 Mając na uwadze argumentację przytoczoną przez rządy włoski, francuski, niderlandzki, szwedzki i Zjednoczonego Królestwa, należy zbadać, czy – jak zakłada sąd krajowy oraz jak twierdzą rządy grecki, francuski, portugalski i Komisja – ciążący na organach krajowych obowiązek dokonywania wykładni prawa krajowego, na ile to tylko możliwe, w świetle brzmienia i celów dyrektyw wspólnotowych znajduje zastosowanie z tym samym skutkiem i w tym samym zakresie, gdy danym aktem jest decyzja ramowa przyjęta na podstawie tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej.
- 32 W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej należy ustalić, czy – jak zwracają uwagę rządy włoski, francuski, szwedzki i Zjednoczonego Królestwa – oczywiste jest, że – mając na względzie ograniczenia obowiązku wykładni zgodnej – odpowiedź na pytanie prejudycjalne nie może mieć konkretnego wpływu na rozstrzygnięcie sporu głównego.
- 33 Należy na wstępie stwierdzić, że brzmienie art. 34 ust. 2 lit. b) UE jest bardzo ściśle wzorowane na brzmieniu art. 249 akapit trzeci WE. Artykuł 34 ust. 2 lit. b) UE nadaje decyzjom ramowym moc wiążącą w tym znaczeniu, że decyzje te „wiążą” państwa członkowskie „w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawia[jąc] jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków”.
- 34 Wiążący charakter decyzji ramowych, opisany takimi samymi słowami jak te użyte w art. 249 akapit trzeci WE, nakłada na organy krajowe, w tym w szczególności na sądy krajowe, obowiązek dokonywania wykładni zgodnej prawa krajowego.
- 35 Nie stoi na przeszkodzie temu wnioskowi ani okoliczność, iż na mocy art. 35 UE kompetencje Trybunału w ramach tytułu VI traktatu UE są węższe niż te, którymi dysponuje on w ramach traktatu WE, ani też to, że w ramach rzeczonoego tytułu VI nie istnieje pełny system trybów odwoławczych i procedur służących zapewnieniu zgodności aktów instytucji z prawem.

- 36 W istocie, bez względu na przewidziany w traktacie z Amsterdamu stopień integracji w procesie tworzenia coraz ściślejszego związku między narodami Europy w rozumieniu art. 1 akapit drugi UE, całkowicie zrozumiałe jest, że mając na celu skuteczne przyczynianie się do realizacji celów Unii, autorzy Traktatu o Unii Europejskiej uznali za słuszne przewidzenie możliwości zastosowania w ramach tytułu VI tego traktatu instrumentów prawnych wywołujących skutki analogiczne do tych, o których mowa w traktacie WE.
- 37 Waga kompetencji prejudycjalnych Trybunału w trybie art. 35 UE znajduje swe potwierdzenie w fakcie, iż na mocy ust. 4 tego postanowienia każde państwo członkowskie – niezależnie od tego, czy złożyło oświadczenie na podstawie ust. 2 tego artykułu, czy też nie – ma prawo przedkładać Trybunałowi Sprawiedliwości memoriały lub uwagi na piśmie w sprawach, o których rozstrzyga on na podstawie ust. 1 tego postanowienia.
- 38 Kompetencja ta zostałaby pozbawiona swej skuteczności („*effet utile*”), gdyby jednostki nie miały prawa powoływania się na decyzje ramowe celem uzyskania przed sądami krajowymi państw członkowskich wykładni zgodnej prawa krajowego.
- 39 Na poparcie swoich tez rządy włoski i Zjednoczonego Królestwa podnoszą, że w przeciwieństwie do traktatu WE Traktat o Unii Europejskiej nie przewiduje żadnego obowiązku analogicznego do obowiązku określonego w art. 10 WE, na którym to przepisie częściowo opierało się orzecznictwo Trybunału uzasadniające obowiązek dokonywania wykładni prawa krajowego zgodnie z prawem wspólnotowym.
- 40 Argument ten nie zasługuje na uwzględnienie.
- 41 Artykuł 1 akapity drugi i trzeci Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że traktat ten wyznacza nowy etap w procesie tworzenia coraz ściślejszego związku między narodami Europy, zaś zadaniem Unii, której podstawę stanowią Wspólnoty Europejskie, uzupełnione politykami i formami współpracy przewidzianymi tym traktatem, jest kształtowanie w sposób spójny i solidarny stosunków między państwami członkowskimi oraz między ich narodami.

- 42 Z trudem przyszedłoby Unii wypełnianie jej misji, gdyby zasada lojalnej współpracy, która zakłada między innymi, iż państwa członkowskie będą podejmować wszelkie właściwe środki ogólne lub szczególne celem zapewnienia wypełniania ich zobowiązań wynikających z Traktatu o Unii Europejskiej, nie obowiązywała również w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, która zresztą w całości opiera się na współpracy między państwami członkowskimi a instytucjami, co słusznie podnosi rzecznik generalna w pkt 26 opinii.
- 43 Mając na względzie całość poprzedzających rozważań, należy dojść do wniosku, że zasada wykładni zgodnej obowiązuje również w przypadku decyzji ramowych przyjętych na podstawie tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej. Aby osiągnąć rezultat zamierzony przez decyzję ramową i przez to zastosować się do art. 34 ust. 2 lit. b) UE, dokonujący wykładni sąd odsyłający, stosując prawo krajowe, ma obowiązek dokonać wykładni tego prawa, na ile to tylko możliwe, w świetle brzmienia i celów tej decyzji ramowej.
- 44 Należy jednak stwierdzić, że spoczywający na sądzie krajowym obowiązek uwzględnienia decyzji ramowej przy dokonywaniu wykładni krajowego prawa karnego podlega ograniczeniom wynikającym z ogólnych zasad prawa, w tym w szczególności z zasady pewności prawa i niedziałania prawa wstecz.
- 45 Zasady te stoją na przeszkodzie między innymi temu, aby na podstawie decyzji ramowej i niezależnie od ustawy wprowadzającej ją w życie rzeczony obowiązek mógł doprowadzić do ustalenia bądź zaostrenia odpowiedzialności karnej osób naruszających przepisy prawa karnego (zob., odnośnie do dyrektyw wspólnotowych, w szczególności ww. wyrok w sprawach połączonych X, pkt 24, oraz wyrok z dnia 3 maja 2005 r. w sprawach połączonych C-387/02, C-391/02 i C-403/02 Berlusconi i in., Zb.Orz. str. I-3565, pkt 74).
- 46 Należy jednak zauważyć, że przepisy stanowiące przedmiot niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym nie dotyczą zakresu odpowiedzialności karnej podejrzanej, lecz przebiegu postępowania i sposobu przeprowadzania dowodu.

- 47 Spoczywający na sądzie krajowym obowiązek uwzględnienia treści decyzji ramowej przy dokonywaniu wykładni odpowiednich przepisów prawa krajowego przestaje obowiązywać w chwili, gdy prawo krajowe nie może być zastosowane w sposób, który doprowadziłby do rezultatu zgodnego z celem wytyczonym przez tę decyzję ramową. Innymi słowy, zasada wykładni zgodnej nie może stanowić podstawy do dokonywania wykładni prawa krajowego *contra legem*. Zasada ta wymaga jednak, aby w odpowiednim przypadku sąd krajowy wziął pod uwagę całokształt prawa krajowego celem dokonania oceny, w jakim stopniu prawo to może zostać zastosowane w taki sposób, który nie prowadziłby do rezultatu sprzecznego z celem wytyczonym przez decyzję ramową.
- 48 Stąd, jak zauważa rzecznik generalna w pkt 40 opinii, nie jest oczywiste, jakoby w sprawie przed sądem odsyłającym niemożliwe było dokonanie wykładni prawa krajowego zgodnie z decyzją ramową. Do sądu krajowego należy zbadanie, czy w przedmiotowej sprawie wykładnia zgodna prawa krajowego jest możliwa.
- 49 Po dokonaniu tego zastrzeżenia należy teraz udzielić odpowiedzi na pytanie prejudycjalne.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 50 W zadany pytanie sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy przepisy art. 2, 3 i 8 ust. 4 decyzji ramowej powinny być interpretowane w ten sposób, że sąd krajowy musi mieć możliwość zezwolenia małym dzieciom, które – jak ma to miejsce w sprawie przed sądem odsyłającym – twierdzą, że padły ofiarą złego traktowania, na składanie zeznań w sposób umożliwiający zagwarantowanie im właściwego poziomu ochrony poza rozprawą i przed jej terminem.
- 51 Zgodnie z przepisem art. 3 decyzji ramowej każde państwo członkowskie zapewnia ofiarom możliwość złożenia zeznań w trakcie postępowania oraz dostarczenia dowodów, jak również podejmuje środki właściwe dla zapewnienia, aby jego władze przesłuchiwały ofiary wyłącznie w stopniu niezbędnym dla potrzeb postępowania karnego.

- 52 Artykuły 2 i 8 ust. 4 decyzji ramowej zobowiązują każde państwo członkowskie do podejmowania działań w celu zagwarantowania ofiarom między innymi należytego poszanowania ich godności osobistej w trakcie postępowania, do czuwania nad zapewnieniem ofiarom najbardziej podatnym na wiktylizację szczególnego traktowania jak najlepiej odpowiadającego ich sytuacji oraz, gdy istnieje potrzeba ochrony ofiar, w szczególności tych najbardziej podatnych na wiktylizację, przed skutkami składania przez nich zeznań na rozprawie, do zagwarantowania im na mocy decyzji sądowej możliwości składania zeznań w charakterze świadków w szczególnych warunkach, które zapewnią tę ochronę, za pomocą wszelkich środków zgodnych z podstawowymi zasadami prawa tego państwa.
- 53 Decyzja ramowa nie definiuje pojęcia podatności na wiktylizację ofiary w rozumieniu art. 2 ust. 2 oraz art. 8 ust. 4. Niemniej jednak, bez względu na to, czy okoliczność, iż osoba będąca ofiarą danego przestępstwa jest małoletnia, jest co do zasady wystarczająca, aby zakwalifikować ją do szczególnie podatnych na wiktylizację w rozumieniu decyzji ramowej, nie ulega wątpliwości, że w przypadku gdy – jak ma to miejsce w sprawie przed sądem odsyłającym – małe dzieci twierdzą, że były źle traktowane i co gorsza przez nauczycielkę, dzieci te mogą, celem skorzystania ze szczególnej ochrony przewidzianej w cytowanych przepisach decyzji ramowej, zostać zaliczone do tej kategorii, w szczególności ze względu na ich wiek oraz na charakter i konsekwencje przestępstw, których – jak twierdzą – padły ofiarą.
- 54 Żaden z cytowanych przez sąd odsyłający przepisów decyzji ramowej nie przewiduje konkretnych sposobów realizacji wyznaczanych przez tę decyzję celów, na które składają się w szczególności: zapewnienie ofiarom najbardziej podatnym na wiktylizację „szczególne[go] traktowani[a] jak najlepiej odpowiadające[go] ich sytuacji”, jak również możliwości skorzystania ze „składania zeznań w sposób” szczególny, który dla ofiar byłby gwarancją traktowania „z należyтым poszanowaniem godności jednostki [tj. osobistej]”, zapewnienie możliwości bycia wysłuchanym i „dostarczania dowodów” oraz sprawienie, aby ofiary były przesłuchiwane „wyłącznie w stopniu koniecznym dla [potrzeb] postępowania karnego”.

- 55 Zgodnie z przepisami spornymi w sprawie głównej, aby móc uzyskać walor dowodu w pełnym tego słowa znaczeniu, zeznania złożone w fazie postępowania przygotowawczego muszą co do zasady zostać powtórzone na rozprawie. W niektórych przypadkach możliwe jest jednak składanie zeznań tylko jeden raz, w fazie postępowania przygotowawczego, przy czym zeznania te, składane w inny sposób niż te składane na rozprawie, mają pełną moc dowodową.
- 56 W tych warunkach potrzeba realizacji celów leżących u podstaw cytowanych przepisów tej decyzji ramowej wymaga, aby sąd krajowy miał możliwość zastosowania w stosunku do ofiar szczególnie podatnych na wiktymizację szczególnego trybu postępowania, jak w tym przypadku przewidzianego w prawie państwa członkowskiego incydentalnego postępowania wcześniejszego przeprowadzania dowodu oraz szczególnego sposobu składania zeznań, jeśli taki tryb postępowania lepiej odpowiada sytuacji ofiar i jest konieczny celem uniknięcia utraty dowodów, zmniejszenia do minimum liczby przesłuchań oraz zapobieżenia negatywnym dla rzeczonych ofiar skutkom składania zeznań na rozprawie.
- 57 Należy w tym względzie wyjaśnić, że zgodnie z art. 8 ust. 4 decyzji ramowej warunki, w których odbierane są zeznania, muszą w każdym razie pozostawać w zgodzie z podstawowymi zasadami prawa danego państwa członkowskiego.
- 58 Ponadto w myśl art. 6 ust. 2 UE Unia szanuje prawa podstawowe zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 roku (zwanej dalej „konwencją”), oraz te wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich, jako zasady ogólne prawa wspólnotowego.
- 59 Decyzja ramowa musi zatem być interpretowana w taki sposób, aby znalazły poszanowanie prawa podstawowe, wśród których należy między innymi wspomnieć zapisane w art. 6 konwencji prawo do rzetelnego procesu sądowego, będące przedmiotem wykładni Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

- 60 Zakładając, że w niniejszym przypadku możliwe jest zastosowanie incydentalnego postępowania wcześniejszego przeprowadzania dowodu oraz przesłuchanie przy użyciu szczególnych sposobów przewidzianych w prawie włoskim, zadaniem sądu odsyłającego jest zagwarantowanie – przy uwzględnieniu obowiązku dokonywania wykładni zgodnej prawa krajowego – aby stosowanie tych środków nie przekształciło postępowania karnego toczącego się przeciwko M. Pupino w proces ogólnie nierzetelny w rozumieniu art. 6 konwencji w świetle wykładni Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (zob. w szczególności wyroki ETPC: z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie P.S. przeciwko Niemcom, z dnia 2 lipca 2002 r. w sprawie S.N. przeciwko Szwecji, Zbiór Orzeczeń ETPC 2002-V oraz wyrok z dnia 13 lutego 2004 r. w sprawie Rachdad przeciwko Francji i postanowienie z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie Accardi i in. przeciwko Włochom, Zbiór Orzeczeń ETPC nr 30598/02).
- 61 W świetle całokształtu poprzedzających rozważań należy odpowiedzieć na zadane pytanie, iż przepisy art. 2, 3 i 8 ust. 4 decyzji ramowej należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy musi mieć możliwość zezwolenia małym dzieciom, które twierdzą, że padły ofiarą złego traktowania, jak ma to miejsce w sprawie przed sądem odsyłającym, na składanie zeznań w sposób umożliwiający zagwarantowanie im odpowiedniego poziomu ochrony, jak na przykład poza rozprawą i przed jej terminem. Sąd krajowy ma obowiązek wzięcia pod uwagę całości norm prawa krajowego i dokonania ich wykładni, na ile to tylko możliwe w świetle brzmienia oraz celów rzeczony decyzji ramowej.

W przedmiocie kosztów

- 62 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Przepisy art. 2, 3 i 8 ust. 4 decyzji ramowej Rady 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy musi mieć możliwość zezwolenia małym dzieciom, które twierdzą, że padły ofiarą złego traktowania, jak ma to miejsce w sprawie przed sądem odsyłającym, na składanie zeznań w sposób umożliwiający zagwarantowanie im odpowiedniego poziomu ochrony, na przykład poza rozprawą i przed jej terminem.

Sąd krajowy ma obowiązek wzięcia pod uwagę całości norm prawa krajowego i dokonania ich wykładni, na ile to tylko możliwe, w świetle brzmienia oraz celów rzeczzonej decyzji ramowej.

Podpisy

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 3 maja 2007 r. *

Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych – Artykuł 6 ust. 2, art. 34 ust. 2 lit. b) UE –
Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW – Europejski nakaz aresztowania i procedury wydawania osób
między państwami członkowskimi – Zbliżenie ustawodawstw krajowych – Zniesienie weryfikacji
pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej – Ważność

W sprawie C-303/05

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 35 UE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez Arbitragehof (Belgia) postanowieniem z dnia 13 lipca 2005 r., które
wpłynęło do Trybunału w dniu 29 lipca 2005 r., w postępowaniu:

Advocaten voor de Wereld VZW

przeciwko

Leden van de Ministerraad,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, P. Jann, C.W.A. Timmermans, A. Rosas, R. Schintgen, P. Kūris,
E. Juhász i J. Klučka, prezesi izb, J.N. Cunha Rodrigues (sprawozdawca), J. Makarczyk,
U. Lõhmus, E. Levits i L. Bay Larsen, sędziowie,

rzecznik generalny: D. Ruiz-Jarabo Colomer,

sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 11 lipca 2006 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

* Język postępowania: niderlandzki.

- w imieniu Advocaten voor de Wereld VZW przez L. Deleu, P. Bekaerta oraz F. van Vlaenderena, advocaten,
- w imieniu rządu belgijskiego przez M. Wimmera, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez E. Jacobowitza oraz P. de Maeyera, adwokatów,
- w imieniu rządu czeskiego przez T. Bočka, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu hiszpańskiego przez J.M. Rodrígueza Cárcama, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu francuskiego przez G. de Bergues’a, J.C. Niolleta oraz przez E. Belliard, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu łotewskiego przez E. Balode-Burakę, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu litewskiego przez D. Kriaučiūną, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez H.G. Sevenster, M. de Mol oraz C.M. Wissels, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu polskiego przez J. Pietrasa, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu fińskiego przez E. Bygglin, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez S. Nwaokolo oraz C. Gibbs, działające w charakterze pełnomocników, wspierane przez A. Dashwooda, barrister,
- w imieniu Rady Unii Europejskiej przez S. Kyriakopoulou oraz przez J. Schuttego i O. Petersena, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez W. Bogensbergera oraz R. Troostersa, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 12 września 2006 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy oceny ważności decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. L 190, str. 1, zwanej dalej „decyzją ramową”).

- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania ze skargi wniesionej do Arbitragehof przez stowarzyszenie Advocaten voor de Wereld VZW (zwane dalej „Advocaten voor de Wereld”), zmierzającej do stwierdzenia nieważności ustawy belgijskiej z dnia 19 grudnia 2003 r. o europejskim nakazie aresztowania (*Moniteur belge* z dnia 22 grudnia 2003 r., str. 60075, zwanej dalej „ustawą z dnia 19 grudnia 2003 r.”), a w szczególności jej art. 3, art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 7.

Ramy prawne

- 3 Zgodnie z motywem piątym decyzji ramowej:

„Cel Unii, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych, w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku w sprawach karnych, stwarza możliwość usunięcia złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości przewlekania postępowania. Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne”.

- 4 Motyw szósty decyzji ramowej ma następujące brzmienie:

„Europejski nakaz aresztowania, przewidziany w niniejszej decyzji ramowej stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający zasadę wzajemnego uznawania, którą Rada Europejska określa jako »kamień węgielny« współpracy sądowej”.

- 5 Zgodnie z motywem siódmym decyzji ramowej:

„Jako że cel, jakim jest zastąpienie systemu wielostronnej ekstradycji zbudowan[ego] na fundamencie Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., nie może zostać w sposób wystarczający osiągnięty przez działające jednostronnie państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Rada może przyjąć odpowiednie środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, wymienioną w tym ostatnim artykule, niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza środki niezbędne dla osiągnięcia tego celu”.

6 Stosownie do motywu jedenastego decyzji ramowej:

„W stosunkach między państwami członkowskimi europejski nakaz aresztowania powinien zastąpić wszystkie wcześniejsze instrumenty dotyczące ekstradycji, łącznie z przepisami tytułu III konwencji wykonawczej do układu z Schengen, dotyczącymi ekstradycji”.

7 Artykuł 1 decyzji ramowej, przyjęty na podstawie art. 31 ust. 1 lit. a) i b) UE i art. 34 ust. 2 lit. b) UE, stanowi:

„1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną przez państwo członkowskie w celu aresztowania i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wniosek, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego.

2. Państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej.

3. Niniejsza decyzja ramowa nie skutkuje modyfikacją obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej”.

8 Artykuł 2 decyzji ramowej stanowi:

„1. Europejski nakaz aresztowania może zostać wydany w przypadku czynów, które w świetle prawa obowiązującego w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej 12 miesięcy [, której górna granica wynosi przynajmniej 12 miesięcy], albo, w przypadku gdy zapadł wyrok lub wydano środek zabezpieczający, o wymiarze co najmniej czterech miesięcy.

2. Następujące przestępstwa, jeśli w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o wymiarze co najmniej trzech lat [, których górna granica wynosi przynajmniej 3 lata] i jako określone prawem [tak jak są zdefiniowane w prawie] wydającego nakaz państwa członkowskiego, stanowią na warunkach niniejszej decyzji ramowej podstawę, bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn, do przekazania na mocy europejskiego nakazu aresztowania:

- udział w organizacjach przestępczych,
- terroryzm,
- handel ludźmi,
- seksualne wykorzystywanie dzieci i pornografia dziecięca,
- nielegalny handel środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi,
- nielegalny handel bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi,
- korupcja,
- nadużycia finansowe, w tym mające negatywny wpływ na interesy finansowe Wspólnot Europejskich w rozumieniu Konwencji z dnia 26 lipca 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich,
- pranie wpływów pieniężnych z przestępczości,
- fałszowanie walut, w tym waluty euro,
- przestępczość komputerowa,
- przestępczość w dziedzinie ochrony środowiska, w tym nielegalny handel zagrożonymi gatunkami zwierząt i roślin oraz ich odmianami,
- ułatwianie bezprawnego wjazdu i stałego przebywania,
- zabójstwo, ciężkie uszkodzenie ciała,
- nielegalny handel organami i tkankami ludzkimi,
- porwanie, bezprawne przetrzymywanie i branie zakładników,
- rasizm i ksenofobia,
- kradzież zorganizowana lub rozbój z bronią w rękę,

- nielegalny handel przedmiotami kultury, w tym antykami i dziełami sztuki,
- oszustwo,
- ściąganie haraczy i wymuszanie,
- podrabianie towarów i piractwo,
- fałszowanie dokumentów urzędowych i handel nimi,
- fałszowanie środków płatniczych,
- nielegalny handel substancjami hormonalnymi i innymi środkami pobudzającymi wzrost,
- nielegalny handel materiałami jądrowymi lub radioaktywnymi,
- handel kradzionymi pojazdami,
- gwałt,
- podpalenie,
- przestępstwa podlegające jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego,
- bezprawne zajęcie samolotu/statku,
- sabotaż.

3. Rada może w każdej chwili podjąć decyzję, stanowiąc jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim na warunkach ustanowionych w art. 39 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, o dodaniu innych rodzajów przestępstw do wykazu zawartego w ust. 2. Rada bada, w świetle sprawozdania przedłożonego przez Komisję na podstawie art. 34 ust. 3, czy wykaz ten należy poszerzyć lub zmienić.

4. Dla przestępstw innych niż określone w ust. 2 przekazanie następuje pod warunkiem [może być uzależnione od warunku], że czyny, za które wydaje się europejski nakaz aresztowania, stanowią przestępstwo w rozumieniu prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego, niezależnie od składowych elementów naruszeń prawa karnego lub ich opisu [niezależnie od jego znamion lub kwalifikacji prawnej]”.

9 Artykuł 31 decyzji ramowej przewiduje:

„1. Bez uszczerbku dla ich stosowania w relacjach między państwami członkowskimi i państwami trzecimi niniejsza decyzja ramowa od dnia 1 stycznia 2004 r. zastępuje odnośne przepisy następujących konwencji, mających zastosowanie w stosunkach między państwami członkowskimi w dziedzinie ekstradycji:

- a) Europejska konwencja o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., jej Protokół dodatkowy z dnia 15 października 1975 r., jej drugi Protokół dodatkowy z dnia 17 marca 1978 r. oraz Europejska konwencja o zwalczaniu terroryzmu z dnia 27 stycznia 1977 r., w kwestiach dotyczących ekstradycji;
 - b) Porozumienie między 12 państwami członkowskimi Wspólnot Europejskich w sprawie uproszczenia i unowocześnienia metod przekazywania wniosków ekstradycyjnych z dnia 26 maja 1989 r.;
 - c) Konwencja z dnia 10 marca 1995 r. o uproszczeniu procedury ekstradycji między państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
 - d) Konwencja z dnia 27 września 1996 r. odnosząca się do przeprowadzania ekstradycji między państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
 - e) Tytuł III rozdział 4 Konwencji wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach.
2. Państwa członkowskie mogą nadal stosować się do porozumień lub uzgodnień dwustronnych bądź wielostronnych, obowiązujących w dniu przyjęcia niniejszej decyzji ramowej w zakresie pozwalającym na szersze i głębsze traktowanie celów niniejszej decyzji ramowej oraz, w dalszej perspektywie, służących upraszczaniu i ułatwianiu procedur przekazywania osób podlegających europejskim nakazom aresztowania.

Państwa członkowskie mogą zawierać dwustronne lub wielostronne porozumienia i dokonywać takich uzgodnień po wejściu w życie niniejszej decyzji ramowej w zakresie pozwalającym na szersze i głębsze traktowanie nakazów niniejszej ramowej decyzji oraz, w dalszej perspektywie, służącym upraszczaniu i ułatwianiu procedur przekazywania osób podlegających europejskim nakazom aresztowania, w szczególności przez ustalanie terminów krótszych niż określone w art. 2 ust. 2, przez dalsze ograniczanie podstaw do odmowy, wymienionych w art. 3 i 4, bądź przez obniżanie progu przewidzianego w art. 2 ust. 1 lub 2.

Porozumienia i uzgodnienia określone w akapicie drugim nie mogą w żadnym przypadku wpływać na stosunki z państwami członkowskimi, które nie są ich stronami.

W ciągu trzech miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej decyzji ramowej państwa członkowskie notyfikują Radzie i Komisji istnienie określonych w akapicie pierwszym porozumień i uzgodnień, których stosowanie pragną kontynuować.

Państwa członkowskie notyfikują także Radzie lub Komisji wszelkie nowe porozumienia czy uzgodnienia określone w akapicie drugim, w ciągu trzech miesięcy od ich podpisania.

3. W przypadku gdy konwencje lub porozumienia określone w ust. 1 stosuje się do terytoriów państw członkowskich lub terytoriów, za których stosunki zewnętrzne odpowiedzialne jest państwo członkowskie, wobec których nie znajduje zastosowania niniejsza decyzja ramowa, instrumenty te nadal regulują stosunki nawiązane między tymi terytoriami i pozostałymi państwami członkowskimi”.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 10 Z postanowienia odsyłającego wynika, że skargą z dnia 21 czerwca 2004 r. *Advocaten voor de Wereld* wniosło o stwierdzenie przez *Arbitragehof* nieważności – w całości lub w części – ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. dokonującej transpozycji przepisów decyzji ramowej do krajowego prawa belgijskiego.
- 11 Na poparcie skargi *Advocaten voor de Wereld* podnosi w szczególności, że decyzja ramowa jest nieważna z tego powodu, że materia europejskiego nakazu aresztowania powinna była zostać uregulowana w drodze konwencji, a nie decyzji ramowej, albowiem zgodnie z art. 34 ust. 2 lit. b) UE decyzje ramowe mogą być wydawane jedynie w celu „zblizania przepisów ustawowych i wykonawczych [państw członkowskich]”, co jego zdaniem nie miało miejsca w tym przypadku.

- 12 Advocaten voor de Wereld utrzymuje ponadto, że art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r., dokonujący transpozycji do prawa belgijskiego art. 2 ust. 2 decyzji ramowej, narusza zasadę równości i niedyskryminacji w ten sposób, że przy wykonywaniu europejskiego nakazu aresztowania odnośnie do czynów karalnych wymienionych w art. 2 ust. 2 tej decyzji uchylony został wymóg podwójnej odpowiedzialności karnej, podczas gdy w przypadku innych przestępstw wymóg ten został utrzymany.
- 13 Advocaten voor de Wereld podnosi również, że ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. nie spełnia również wymogów zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, a to z tego powodu, że wymienia nie przestępstwa o wystarczająco jasnej i precyzyjnej treści normatywnej, lecz jedynie niejasne kategorie niepożądanych zachowań. Organ sądowy podejmujący decyzję o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania dysponuje jego zdaniem informacjami niewystarczającymi dla rzeczywistego zweryfikowania, czy przestępstwa, za które poszukiwana osoba jest ścigana lub za które wymierzono jej karę, wchodzi w zakres jednej z kategorii wymienionych w art. 5 ust. 2 wymienionej ustawy. Brak jasnej i precyzyjnej definicji przestępstw, o których mowa w tym przepisie, prowadzi zdaniem skarżącego do rozbieżności w stosowaniu ustawy przez poszczególne organy zajmujące się wykonywaniem europejskiego nakazu aresztowania, a tym samym narusza zasadę równości i niedyskryminacji.
- 14 Arbitragehof wskazuje, że ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. stanowi bezpośrednią konsekwencję decyzji Rady o uregulowaniu materii europejskiego nakazu aresztowania w drodze decyzji ramowej. Zarzuty podnoszone przez Advocaten voor de Wereld wobec ustawy w tym samym stopniu mogą dotyczyć decyzji ramowej. Różnice interpretacyjne między poszczególnymi sądami dotyczące ważności aktów wspólnotowych oraz ważności przepisów wdrażających je do prawa krajowego zagrażają zdaniem tego sądu jednolitości wspólnotowego porządku prawnego oraz naruszają ogólną zasadę pewności prawa.
- 15 Arbitragehof dodaje, że na podstawie art. 35 ust. 1 UE wyłącznie Trybunał jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym o ważności decyzji ramowych, a nadto, że stosownie do art. 35 ust. 2 UE Królestwo Belgii uznało właściwość Trybunału w tej dziedzinie.

- 16 W tych okolicznościach Arbitragehof postanowił zawiesić postępowanie i przedstawić Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne:
- „1) Czy decyzja ramowa [...] jest zgodna z art. 34 ust. 2 lit. b) traktatu [UE], który stanowi, że decyzje ramowe mogą być podejmowane jedynie w celu zbliżania przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich?
- 2) Czy art. 2 ust. 2 decyzji ramowej [...] jest zgodny z art. 6 ust. 2 traktatu [UE], a dokładniej z gwarantowaną tym przepisem zasadą ustawowej określoności czynów zabronionych i kar oraz zasadą równości i niedyskryminacji w zakresie, w jakim znosi wymóg weryfikacji podwójnej odpowiedzialności karnej w przypadku wymienionych w nim czynów?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

W przedmiocie dopuszczalności

- 17 Rząd czeski podnosi, że pierwsze pytanie prejudycjalne jest niedopuszczalne, ponieważ zobowiązuje Trybunał do badania art. 34 ust. 2 lit. b) UE, czyli postanowienia prawa pierwotnego, które nie podlega jego kontroli.
- 18 Argumentacja ta nie jest zasadna. Zgodnie bowiem z art. 35 ust. 1 UE Trybunał, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym artykule, jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym o ważności i wykładni między innymi decyzji ramowych, co w sposób nieunikniony oznacza – nawet przy braku wyraźnej właściwości w tym zakresie – konieczność dokonywania wykładni postanowień prawa pierwotnego takich jak art. 34 ust. 2 lit. b) UE, jeżeli, jak ma to miejsce w sprawie przed sądem krajowym, wpływa do niego wniosek o ocenę prawidłowości wydania decyzji ramowej na podstawie tego postanowienia.

- 19 Zdaniem rządu czeskiego pierwsze pytanie prejudycjalne jest niedopuszczalne również dlatego, że postanowienie odsyłające nie przedstawia jasno istotnych przyczyn uzasadniających stwierdzenie nieważności decyzji ramowej. W związku z tym rząd ten nie miał możliwości przedstawienia użytecznych uwag w tym zakresie. Konkretnie, skoro *Advocaten voor de Wereld* utrzymuje, że decyzja ramowa nie doprowadziła do zbliżenia przepisów ustawowych państw członkowskich, powinno było uzasadnić to twierdzenie, a *Arbitragehof* wspomnieć o tym w postanowieniu odsyłającym.
- 20 Należy przypomnieć, że informacje zawarte w postanowieniach odsyłających nie tylko powinny pozwolić Trybunałowi na udzielenie użytecznych odpowiedzi, ale także umożliwić państwom członkowskim oraz zainteresowanym stronom przedstawienie uwag zgodnie z art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości (zob. w szczególności postanowienie z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie C-422/98 *Colonia Versicherung i in.*, Rec. str. I-1279, pkt 5).
- 21 W tej sprawie przed sądem krajowym postanowienie odsyłające zawiera wskazówki niezbędne, by spełnić te wymogi. Jak bowiem zaznaczono w pkt 11 niniejszego wyroku, z postanowienia odsyłającego wynika, że *Advocaten voor de Wereld* broni poglądu, że materia europejskiego nakazu aresztowania powinna być zostać uregulowana w drodze konwencji, a nie decyzji ramowej, albowiem zgodnie z art. 34 ust. 2 lit. b) UE decyzje ramowe mogą być wydawane jedynie w celu „zbliżania przepisów ustawowych i wykonawczych [państw członkowskich]”, co jego zdaniem nie miało miejsca w tym przypadku.
- 22 Tego rodzaju wskazówki nie tylko pozwalają na udzielenie przez Trybunał użytecznej odpowiedzi, ale także na zachowanie przez strony postępowania, państwa członkowskie, Radę i Komisję przysługującej im zgodnie z art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości możliwości przedstawienia uwag, czego potwierdzeniem są uwagi przedłożone przez wszystkich uczestników niniejszego postępowania, nie wyłączając uwag rządu czeskiego.

23 Pierwsze pytanie prejudycjalne jest zatem dopuszczalne.

Co do istoty

24 *Advocaten voor de Wereld* utrzymuje, odmiennie niż wszystkie pozostałe strony, które przedstawiły uwagi w ramach niniejszego postępowania, że zgodnie z art. 34 ust. 2 lit. d) UE materia europejskiego nakazu aresztowania powinna być zostać uregulowana w drodze konwencji.

25 W jego opinii bowiem po pierwsze decyzja ramowa nie mogła zostać skutecznie wydana dla celów zbliżania przepisów ustawowych i wykonawczych, o których mowa w art. 34 ust. 2 lit. b) UE, ponieważ Rada jest uprawniona jedynie do wydawania decyzji ramowych w celu stopniowego zbliżania norm prawa karnego wyłącznie w przypadkach wskazanych w art. 29 akapit drugi tiret trzecie UE oraz w art. 31 ust. 1 lit. e) UE. Co do innych wspólnych działań w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych Rada powinna – na podstawie art. 34 ust. 2 lit. d) UE – korzystać z instrumentu w postaci konwencji.

26 Po drugie uważa ono, że na podstawie art. 31 decyzji ramowej z dnia 1 stycznia 2004 r. zastępuje ona prawo konwencyjne obowiązujące w stosunkach między państwami członkowskimi w dziedzinie ekstradycji. Jedynie zatem akt tego samego rodzaju, to jest konwencja w rozumieniu art. 34 ust. 2 lit. d) UE, mógłby skutecznie uchylić obowiązujące prawo konwencyjne.

27 Argumentacja ta nie zasługuje na uwzględnienie.

28 Jak wynika w szczególności z art. 1 ust. 1 i 2 decyzji ramowej oraz jej motywów od piątego do siódmego i jedenastego, jej celem jest zastąpienie systemu wielostronnej ekstradycji między państwami członkowskimi systemem przekazywania między organami sądowymi – w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania – osób skazanych bądź podejrzanych, w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku.

- 29 Dla wzajemnego uznawania europejskich nakazów aresztowania, wydawanych w różnych państwach członkowskich zgodnie z prawem danego państwa wydającego nakaz konieczne jest zbliżenie przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich w dziedzinie prawa karnego, a w szczególności warunków, przesłanek i skutków przekazania między organami krajowymi.
- 30 Taki jest właśnie cel decyzji ramowej w szczególności w zakresie norm dotyczących wymienionych kategorii przestępstw, w przypadku których nie ma weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej (art. 2 ust. 2), obligatoryjnej lub fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania (art. 3 i 4), treści i formy nakazu (art. 8), przekazywania nakazu i szczegółowych procedur takiego przekazania (art. 9 i 10), minimalnych gwarancji, jakie powinny być przyznane osobie, której dotyczy wniosek, lub aresztowanej (art. 11–14), terminów i procedur podejmowania decyzji o wykonaniu nakazu (art. 17) oraz terminów przekazania osoby, której dotyczy wniosek (art. 23).
- 31 Podstawą decyzji ramowej jest art. 31 ust. 1 lit. a) i b) UE, który stanowi, że wspólne działanie w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych zmierza w szczególności, odpowiednio, do ułatwiania i przyspieszania współpracy sądowej w zakresie procedury sądowej i wykonywania orzeczeń, jak również do ułatwiania ekstradycji między państwami członkowskimi.
- 32 Wbrew twierdzeniom *Advocaten voor de Wereld* brak jest podstaw do przyjęcia poglądu, że zbliżenie przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich poprzez wydanie decyzji ramowej na podstawie art. 34 ust. 2 lit. b) UE dotyczy jedynie tych norm prawa karnego państw członkowskich, które zostały wskazane w art. 31 ust. 1 lit. e) UE, to jest norm dotyczących znamion przestępstw oraz kar obowiązujących w dziedzinach wymienionych w tym przepisie.

- 33 Na podstawie art. 2 akapit pierwszy tiret czwarte UE wśród celów Unii figuruje rozwijanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, a art. 29 akapit pierwszy UE stanowi, że w celu zapewnienia obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa w takiej przestrzeni państwa członkowskie podejmują wspólne działanie między innymi w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych. Zgodnie z art. 29 akapit drugi tiret drugie UE realizacja tego celu następuje dzięki „ściślejszej współpracy organów sądowych oraz innych właściwych organów w państwach członkowskich [...] zgodnie z postanowieniami artykułów 31 [UE] i 32 [UE]”.
- 34 Artykuł 31 ust. 1 lit. a) i b) UE nie zawiera jednak żadnej wskazówki dotyczącej instrumentu prawnego, jaki powinien zostać użyty w tym celu.
- 35 Z drugiej strony art. 34 ust. 2 UE w terminach ogólnych stanowi, że Rada „przyjmuje środki i sprzyja współpracy, przyczyniając się do osiągnięcia przez Unię jej celów” i „w związku z tym” upoważnia Radę do przyjmowania różnego rodzaju aktów wymienionych w art. 34 ust. 2 lit. a)–d), wśród których znajdują się decyzje ramowe i konwencje.
- 36 Ponadto ani w art. 34 ust. 2 UE, ani w żadnym innym postanowieniu tytułu VI traktatu UE nie dokonano rozróżnienia co do rodzajów aktów, jakie mogą zostać przyjęte w zależności od materii, której dotyczy wspólne działanie w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych.
- 37 Artykuł 34 ust. 2 UE nie wprowadza także hierarchii poszczególnych instrumentów wymienionych w tym postanowieniu, a zatem nie jest wykluczone, że Rada może dokonywać wyboru między kilkoma instrumentami w celu uregulowania jednej dziedziny z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z natury wybranego aktu.
- 38 W tych okolicznościach art. 34 ust. 2 UE, w zakresie w jakim wymienia i w sposób ogólny definiuje różne rodzaje instrumentów prawnych, które mogą zostać wykorzystane dla „osiągnięcia przez Unię jej celów” wymienionych w tytule VI traktatu UE, nie może być rozumiany w ten sposób, że wyklucza, by zbliżanie przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich w drodze przyjęcia decyzji ramowej na podstawie art. 34 ust. 2 lit. b) UE mogło dotyczyć dziedzin innych niż wymienione w art. 31 ust. 1 lit. e) UE, a w szczególności materii europejskiego nakazu aresztowania.

- 39 Wykładnia, zgodnie z którą zbliżanie przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich w drodze przyjęcia decyzji ramowej jest dozwolone nie tylko w dziedzinach wskazanych w art. 31 ust. 1 lit. e) UE, znajduje potwierdzenie w samym art. 31 ust. 1 lit. c) UE, który stanowi, że wspólne działanie obejmuje również „zapewnianie, w zakresie niezbędnym do usprawnienia współpracy [sądowej w sprawach karnych], zgodności norm stosowanych w państwach członkowskich”, bez wprowadzania rozróżnienia co do rodzajów aktów, jakie mogą być wykorzystane w celu zbliżenia tych norm.
- 40 W niniejszej sprawie, ponieważ art. 34 ust. 2 lit. c) UE nie pozwala, by Rada mogła skorzystać z instrumentu decyzji w celu zbliżania przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich oraz ponieważ instrument prawny wspólnego stanowiska w rozumieniu art. 34 ust. 2 lit. a) UE powinien być ograniczony do ustalania sposobu postępowania Unii w określonej sprawie, powstaje pytanie, czy – wbrew twierdzeniom *Advocaten voor de Wereld* – Rada mogła skutecznie uregulować materię europejskiego nakazu aresztowania w drodze decyzji ramowej zamiast konwencji, stosownie do art. 34 ust. 2 lit. d) UE.
- 41 O ile prawdą jest, że europejski nakaz aresztowania mógłby być również przedmiotem konwencji, to w zakresie uprawnień dyskrejonalnych Rady mieści się danie pierwszeństwa decyzji ramowej, o ile przesłanki przyjęcia takiego aktu są spełnione.
- 42 Wniosku tego nie podważa okoliczność, że zgodnie z art. 31 ust. 1 decyzji ramowej zastępuje ona z dniem 1 stycznia 2004 r. odpowiednie postanowienia wcześniejszych konwencji dotyczących ekstradycji, które zostały wymienione w tym przepisie, wyłącznie w stosunkach między państwami członkowskimi. Jakakolwiek odmienna wykładnia, która nie znajduje poparcia ani w art. 34 ust. 2 UE, ani w żadnym innym postanowieniu traktatu UE, mogłaby pozbawić przyznane Radzie uprawnienie do przyjmowania decyzji ramowych w dziedzinach regulowanych uprzednio przy pomocy konwencji międzynarodowych istoty jego *effet utile*.

- 43 Z powyższego wynika, że decyzja ramowa nie została wydana z naruszeniem art. 34 ust. 2 lit. b) UE.

W przedmiocie pytania drugiego

- 44 Advocaten voor de Wereld podnosi, odmiennie niż wszyscy pozostali uczestnicy, którzy przedłożyli uwagi w ramach niniejszego postępowania, że art. 2 ust. 2 decyzji ramowej jest sprzeczny z zasadą równości i niedyskryminacji, a także z zasadą ustawowej określoności czynów zabronionych i kar w zakresie, w jakim znosi wymóg weryfikacji podwójnej odpowiedzialności karnej w przypadku wymienionych w nim czynów.
- 45 Należy przede wszystkim przypomnieć, że zgodnie z art. 6 UE Unia opiera się na zasadach państwa prawa i poszanowania praw podstawowych zagwarantowanych w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 roku, oraz wynikających z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich, jako zasadach ogólnych prawa wspólnotowego. Oznacza to, że instytucje podlegają kontroli w zakresie zgodności ich aktów z traktatami i ogólnymi zasadami prawa, podobnie jak państwa członkowskie, gdy wdrażają prawo Unii (zob. w szczególności wyroki z dnia 27 lutego 2007 r.: w sprawie C-354/04 P Gestoras Pro Amnistía i in. przeciwko Radzie, Zb.Orz. str. I-1579, pkt 51 oraz C-355/04 P Segi i in. przeciwko Radzie, Zb.Orz. str. I-1657, pkt 51).
- 46 Oczywiste jest, że wśród tych zasad figuruje zarówno zasada ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, jak i zasada równości i niedyskryminacji, powtórzone odpowiednio w art. 49, 20 i 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej proklamowanej w dniu 7 grudnia 2000 r. w Nicei (Dz.U. C 364, str. 1).
- 47 Trybunał powinien przystąpić do analizy ważności decyzji ramowej w świetle wymienionych zasad.

Co do zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar

- 48 Zdaniem Advocaten voor de Wereld, wykaz ponad trzydziestu czynów zabronionych, co do których odstąpiono od tradycyjnej przesłanki podwójnej odpowiedzialności karnej, o ile w państwie wydającym nakaz górna granica zagrożenia za ten czyn wynosi co najmniej trzy lata pozbawienia wolności, jest na tyle niejasna i nieprecyzyjna, że narusza, a przynajmniej może naruszyć zasadę ustawowej określoności czynów zabronionych i kar. Wymienione w tym wykazie czyny zabronione nie są opatrzone ich ustawową definicją, lecz stanowią jedynie bardzo niejasno określone kategorie niepożądanych zachowań. Osoba pozbawiona wolności na podstawie europejskiego nakazu aresztowania bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej nie może korzystać z gwarancji, że prawo karne spełnia warunki precyzji, jasności i przewidywalności, pozwalającej każdemu mieć świadomość, czy w chwili popełnienia czynu stanowi on przestępstwo czy też nie, w przeciwieństwie do osób, które zostały pozbawione wolności na innej podstawie niż europejski nakaz aresztowania.
- 49 Należy przypomnieć, że zasada ustawowej określoności czynów zabronionych i kar (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) stanowi część ogólnych zasad prawa wspólnotowego, będących podstawą tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich, i została wyrażona w różnych umowach międzynarodowych, w szczególności w art. 7 Europejskiej konwencji praw człowieka (zob. podobnie wyroki: z dnia 12 grudnia 1996 r. w sprawach połączonych C-74/95 i C-129/95 X, Rec. str. I-6609, pkt 25 i z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawach połączonych C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P Dansk Rørindustri i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. I-5425, pkt 215–219).
- 50 Z zasady tej wynika, że ustawa powinna jasno określać czyny zabronione i kary, którymi są one zagrożone. Warunek ten jest spełniony, jeśli zainteresowany na podstawie treści przepisu i w razie potrzeby na podstawie wykładni dokonanej przez sądy jest w stanie określić, jakie działania i zaniechania grożą pociągnięciem go do odpowiedzialności karnej (wyrok ETPC z dnia 22 czerwca 2000 r. w sprawie Coëme i in. przeciwko Belgii, Zbiór wyroków i decyzji, 2000-VII, pkt 145).
- 51 Zgodnie z art. 2 ust. 2 decyzji ramowej wymienione w tym przepisie czyny zabronione – „jeśli w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o [maksymalnym] wymiarze co najmniej trzech lat i jako określone prawem wydającego nakaz państwa członkowskiego”, stanowią podstawę przekazania na mocy europejskiego nakazu aresztowania bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn.

- 52 W konsekwencji, nawet jeżeli państwa członkowskie w celu wdrożenia decyzji ramowej recypują dosłownie wykaz kategorii czynów zabronionych zawarty w jej art. 2 ust. 2, sama definicja czynu i zagrożenie karą wynikają z prawa „wydającego nakaz państwa członkowskiego”. Decyzja ramowa nie ma na celu harmonizacji danych przestępstw w zakresie ich znamion lub kar, jakimi są zagrożone.
- 53 O ile zatem art. 2 ust. 2 decyzji ramowej znosi weryfikację podwójnej odpowiedzialności karnej w przypadku wymienionych w tym przepisie kategorii czynów zabronionych, o tyle definicja czynów i zagrożenie karą należy do kompetencji prawodawczych wydającego nakaz państwa członkowskiego, które, jak zresztą wskazano w art. 1 ust. 3 tej decyzji, powinno przestrzegać praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 UE, a w konsekwencji również zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar.
- 54 Z powyższych rozważań wynika, że art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w zakresie, w jakim znosi wymóg weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za wymienione w nim czyny zabronione, nie jest nieważny z powodu naruszenia zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar.

Co do zasady równości i niedyskryminacji

- 55 W opinii Advocaten voor de Wereld zasada równości i niedyskryminacji została w decyzji naruszona, ponieważ w przypadku czynów innych niż określone w art. 2 ust. 2 przekazanie może być uzależnione od warunku, że czyny, w przypadku których wydawany jest europejski nakaz aresztowania, stanowią przestępstwo w rozumieniu prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego. Rozróżnienie to nie jest jego zdaniem obiektywnie uzasadnione. Zniesienie weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej jest tym bardziej dyskusyjne, że w decyzji ramowej brak jest szczegółowej definicji czynów, w przypadku których wnosi się o przekazanie. System wprowadzony decyzją prowadzi jego zdaniem do nieusprawiedliwionej różnicy w traktowaniu podsądnych, w zależności od tego, czy zarzucane czyny miały miejsce w państwie członkowskim wykonującym nakaz, czy poza jego terytorium. Orzeczenia dotyczące pozbawienia wolności tych samych osób mogą więc być odmienne mimo braku ku temu uzasadnienia.

- 56 Należy przypomnieć, że zasada równości i niedyskryminacji wymaga, by porównywalne sytuacje nie były traktowane w sposób odmienny, a sytuacje odmienne nie były traktowane w sposób identyczny, chyba że jest to obiektywnie uzasadnione (zob. w szczególności wyrok z dnia 26 października 2006 r. w sprawie C-248/04 Koninklijke Coöperatie Cosun, Zb.Orz. str. I-10211, pkt 72 i wymienione orzecznictwo).
- 57 Co się tyczy, po pierwsze, wyboru 32 kategorii czynów wymienionych w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej, Rada miała prawo – na podstawie zasady wzajemnego uznawania oraz z uwzględnieniem wysokiego stopnia zaufania i solidarności między państwami członkowskimi – uznać, że, czy to z powodu samego charakteru czynu, czy to z powodu zagrożenia karą, której górna granica wynosi co najmniej trzy lata pozbawienia wolności, czyny zabronione, o których mowa, powodują tak duże zagrożenia dla porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego, że weryfikacja podwójnej odpowiedzialności karnej nie jest konieczna.
- 58 Nawet więc przy założeniu, że sytuacja osób podejrzanych o popełnienie czynów wymienionych w wykazie w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej lub skazanych za popełnienie takich czynów jest porównywalna z sytuacją osób podejrzanych o popełnienie czynów zabronionych innych niż wymienione w tym przepisie, rozróżnienie jest w każdym razie obiektywnie uzasadnione.
- 59 Co się tyczy, po drugie, okoliczności, że brak precyzji w zdefiniowaniu kategorii czynów zabronionych, o których mowa, może spowodować rozbieżności we wdrażaniu decyzji ramowej w różnych krajowych porządkach prawnych, wystarczy wskazać, że jej celem nie jest harmonizacja prawa karnego materialnego państw członkowskich i że żadne z postanowień tytułu VI traktatu UE, którego art. 34 i 31 zostały wskazane jako podstawa prawna tej decyzji ramowej, nie uzależnia stosowania europejskiego nakazu aresztowania od harmonizacji ustawodawstw karnych państw członkowskich w zakresie tych czynów zabronionych (zob. podobnie w szczególności wyroki: z dnia 11 lutego 2003 r. w sprawach połączonych C-187/01 i C-385/01 Gözütok i Brügge, Rec. str. I-1345, pkt 32 oraz z dnia 28 września 2006 r. w sprawie C-467/04 Gasparini i in., Zb.Orz. str. I-9199, pkt 29).

- 60 Z powyższego wynika, że art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w zakresie, w jakim znosi weryfikację pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za wymienione w nim czyny zabronione, nie jest nieważny z powodu naruszenia art. 6 ust. 2 UE, a konkretnie zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, jak również zasady równości i niedyskryminacji.
- 61 W świetle ogółu powyższych rozważań na przedstawione pytania należy odpowiedzieć w ten sposób, że ich analiza nie wykazała istnienia jakiejkolwiek okoliczności mogącej wpłynąć na ważność decyzji ramowej.

W przedmiocie kosztów

- 62 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Analiza przedstawionych pytań nie wykazała istnienia jakiejkolwiek okoliczności mogącej wpłynąć na ważność decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi.

Podpisy

ZAŁĄCZNIK VII

WYROKI NIEKTÓRYCH SĄDÓW NAJWYŻSZYCH (streszczenia)

Portugalia

- **wniosek Hiszpanii o przekazanie obywatela portugalskiego. Europejski nakaz aresztowania wydano w celu wykonania kary pozbawienia wolności w wymiarze 3 lat.**

W swoim wyroku Sąd Apelacyjny w Évorze zezwolił na przekazanie obywatela portugalskiego, po to by odbył on karę. Prokurator złożył odwołanie od tego wyroku, powołując się na art. 4 ust. 6 decyzji ramowej oraz na brak wzajemności ze strony Hiszpanii (zob. art. 12 ust. 2 lit. f) ustawy 3/2003 z dnia 14 marca).

Sąd Najwyższy przyznał co prawda, że na podstawie orzecznictwa hiszpańskiego zapadłaby w podobnej sytuacji inna decyzja, ale orzekł na podstawie art. 33 ust. 5 konstytucji Republiki Portugalskiej, że brak wzajemności nie może stanowić przeszkody we współpracy w ramach Unii Europejskiej, i dlatego postanowił o przekazaniu obywatela portugalskiego właściwemu sądowi hiszpańskiemu, by kara mogła zostać wykonana.

- **oskarżony złożył odwołanie od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lizbonie, który zezwolił na jego przekazanie organom hiszpańskim. Oskarżony argumentował, że nie przedstawił swojej obrony na piśmie i że sąd wykonujący nakaz nie wiedział o decyzji sądu wydającego nakaz.**

Trybunał Konstytucyjny orzekł podobnie jak Sąd Najwyższy, że obrona pisemna jest obowiązkowa tylko wtedy, gdy następuje przesłuchanie ustne (którego w tym przypadku jednak nie było), oraz że sąd wykonujący nakaz wiedział o decyzji sądu wydającego nakaz. Sporny wyrok był po prostu niekorzystny dla oskarżonego i to, co zrozumiałe, wywołało jego niezadowolenie.

– oskarżony złożył odwołanie od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lizbonie, który zezwolił na jego przekazanie organom belgijskim. Oskarżony argumentował, że po pierwsze wyrok jest nieważny, gdyż był kilkakrotnie przeredagowywany i uzupełniany, przez co oskarżenie stało się niejasne, a po drugie – istniały powody do odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania.

Sąd Najwyższy orzekł, że:

1. Sąd Apelacyjny istotnie wystąpił o dodatkowe informacje o stanie faktycznym sprawy, by móc stwierdzić, o jakiego typu przestępstwo chodzi, oraz uznał, że skoro przestępstwo należy do kategorii wymienionych w art. 2, to nie ma konieczności weryfikowania podwójnej karalności czynu.
2. Jeżeli chodzi o wspomniany przez oskarżonego powód odmowy wykonania nakazu, żadna z informacji przedstawionych przez sąd wydający nakaz i dotyczących obywatelstwa oskarżonego, miejsca popełnienia czynu czy rodzaju czynu nie uzasadnia weryfikacji pod kątem powodów odmowy wykonania nakazu; zresztą taka weryfikacja i tak jest fakultatywna. Podtrzymał zatem wyrok Sądu Apelacyjnego w Lizbonie o przekazaniu oskarżonego.

Cypr

W dniu 7 listopada 2005 r. Sąd Najwyższy Cypru wydał znamienny wyrok w sprawie wdrażania i wykonywania decyzji ramowej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania.

Sąd Najwyższy Republiki Cypryjskiej podtrzymał wyrok sądu okręgowego, od którego odwołał się prokurator generalny. Sąd Najwyższy stwierdził, że aresztowanie obywatela cypryjskiego i jego przekazanie brytyjskim organom sądowym na podstawie europejskiego nakazu aresztowania nie może dojść do skutku, gdyż przepisy krajowe wynikające z transpozycji decyzji ramowej do krajowego porządku prawnego są sprzeczne z konstytucją. Konstytucja Cypru zakazuje ekstradycji obywateli cypryjskich do innych państw.

W odwołaniu prokurator generalny podał dwa argumenty: procedura związana z europejskim nakazem aresztowania nie pokrywa się z procedurą ekstradycji oraz zasada nadrzędności prawa Wspólnoty nad prawem krajowym państw członkowskich obowiązuje *mutatis mutandis* w odniesieniu do prawa Unii Europejskiej. Sąd Najwyższy odrzucił oba te argumenty z następującym uzasadnieniem:

- a. Mimo że istota europejskiego nakazu aresztowania była omawiana – głównie w świetle wyroku Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej Polskiej w tej samej sprawie – sąd stwierdził, że bez względu na istotę nakazu i jego ewentualną tożsamość z ekstradycją sąd nie znajduje w konstytucji wystarczającej podstawy prawnej, która uzasadniałaby aresztowanie obywatela cypryjskiego w celu przekazania go właściwemu organowi sądowemu innego państwa członkowskiego na podstawie europejskiego nakazu aresztowania. Powody uzasadniające aresztowanie osób są wyczerpująco wyliczone w konstytucji i interpretacja żadnego z nich nie może dopuszczać aresztowania obywateli cypryjskich i ich przekazywania innemu państwu członkowskiemu. Zatem sąd nie mógł zinterpretować prawa krajowego zgodnie z prawem Unii Europejskiej.
- b. Decyzje ramowe wydawane na podstawie art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej nie obowiązują bezpośrednio. Obowiązujące dla państw członkowskich są zakładane efekty, a te mogą być zapewniane jedynie drogą transpozycji „w odpowiednim trybie prawnie istniejącym w każdym z państw członkowskich”. Zdaniem sądu nie stało się tak na Cyprze, bowiem przepisy odnoszących aktów służących transpozycji decyzji ramowej o europejskim nakazie aresztowania są sprzeczne z przepisami konstytucji. Na tej podstawie sąd stwierdził, choć nie bezpośrednio, że decyzji ramowych nie można uważać za nadrzędne względem konstytucji.

Z uwagi na wyrok Sądu Najwyższego oraz na skutki, jakie on niesie pod względem wypełniania przez Republikę Cypryjską obowiązków wynikających z Traktatu o Unii Europejskiej, rząd postanowił złożyć wniosek do Izby Reprezentantów w sprawie zmiany konstytucji.

Na razie, dopóki konstytucja nie zostanie zmieniona, właściwe organy Cypru nie będą mogły wykonywać europejskich nakazów aresztowania wydawanych przez właściwe organy innych państw członkowskich przeciwko obywatelom Cypru.

W wyroku z dnia 7 listopada 2005 r. Sąd Najwyższy Cypru orzekł, że przepisy transponujące decyzję o europejskim nakazie aresztowania są niezgodne z cyprijską konstytucją. Zmiana konstytucji weszła w życie w dniu 28 lipca 2006 r., ale zmieniony art. 11 wprowadza cezurę czasową ograniczającą możliwość przekazywania obywateli, tzn. jest to możliwe tylko za czyny popełnione po dacie przystąpienia Cypru do Unii, tj. po dniu 1 maja 2004 r.

Francja

– **wydawanie europejskiego nakazu aresztowania w związku z czynami popełnionymi przed dniem 1 listopada 1993 r. i po tej dacie**

W wyroku nr 5233 z dnia 21 września 2004 r. Wydział Karny Najwyższego Sądu Apelacyjnego orzekł, że europejski nakaz aresztowania może zostać wykonany, jeżeli wniosek o przekazanie osoby służący wykonaniu kary pozbawienia wolności dotyczy przynajmniej jednego czynu popełnionego po dniu 1 listopada 1993 r.

– **czyny popełnione częściowo we Francji**

W wyroku nr 4351 z dnia 8 lipca 2004 r. Wydział Karny Najwyższego Sądu Apelacyjnego orzekł, że fakt popełnienia części czynów na terytorium Francji uzasadnia odmowę wydania osoby.

– **czy sądy muszą za każdym razem sprawdzać, czy kara może być wykonywana we Francji (art. 695-24-2° kodeksu postępowania karnego)?**

W wyroku 4540 z dnia 5 sierpnia 2004 r. Wydział Karny Najwyższego Sądu Apelacyjnego orzekł, że sąd, któremu zlecono przeprowadzenie postępowania przygotowawczego i który ma postanowić w sprawie przekazania osoby podlegającej europejskiemu nakazowi aresztowania wydanemu z myślą o wykonaniu kary, nie jest zobowiązany do sprawdzania, czy kara może zostać wykonana na terytorium Francji.

- **przekazanie osoby w związku z czynami, które w świetle prawa francuskiego nie podlegają karze**

W wyroku 4540 z dnia 5 sierpnia 2004 r. Wydział Karny Najwyższego Sądu Apelacyjnego orzekł, że sąd, któremu zlecono przeprowadzenie postępowania przygotowawczego, nie może legalnie nakazać przekazania obywatela Francji, który podlega europejskiemu nakazowi aresztowania, jeżeli popełnione czyny nie stanowią przestępstwa w świetle prawa francuskiego.

- **Istota procedury związanej z europejskim nakazem aresztowania**

W wyroku nr 4630 z dnia 5 sierpnia 2004 Wydział Karny Najwyższego Sądu Apelacyjnego orzekł, że procedura związana z europejskim nakazem aresztowania oraz warunki jej stosowania nie stanowią przepisów o warunkach wykonywania i stosowania kar w rozumieniu art. 112-2-3° kodeksu karnego, a zatem zgodnie z art. 32 ramowej decyzji Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. mają one zastosowanie do czynów popełnionych w dniu 1 listopada 1993 r. i później (zob. także wyrok wydziału kryminalnego z dnia 23 listopada 2004 r. nr 6578).

- **znaczenie sześciodniowego terminu na dostarczenie europejskiego nakazu aresztowania**

W wyroku nr 4785 z dnia 1 września 2004 r. Wydział Karny Najwyższego Sądu Apelacyjnego orzekł, że sześciodniowy termin na dostarczenie oryginału lub kopii europejskiego nakazu aresztowania, przewidziany w prawie francuskim, nie został zastrzeżony pod rygorem nieważności. Kwestia, czy niedotrzymanie terminu jest podstawą do zwolnienia z aresztu, nie została jeszcze rozstrzygnięta.

- **ważność europejskiego nakazu aresztowania wydanego po wpisie schengielskim, na którego podstawie aresztowano poszukiwaną osobę**

W wyroku 5548 z dnia 5 października 2004 r. Wydział Karny Najwyższego Sądu Apelacyjnego orzekł, że sąd odpowiedzialny za przeprowadzenie postępowania przygotowawczego, który pomimo wpisu o europejskim nakazie aresztowania widniejącego w systemie Schengen odmawia przekazania osoby aresztowanej, tłumacząc to tym, gdyż europejski nakaz aresztowania został wydany dopiero po wpisie, nie podaje podstawy prawnej swojej decyzji (zob. także wyrok wydziału karnego z dnia 1 lutego 2005 r. nr 00742).

– **istota wyroków sądu, któremu zlecono przeprowadzenie postępowania przygotowawczego po decyzji w sprawie przekazania osoby (art. 695-46 kodeksu postępowania karnego)**

W wyroku nr 5834 z dnia 13 października 2004 r. Wydział Karny Najwyższego Sądu Apelacyjnego orzekł, że jeżeli sąd, któremu zlecono przeprowadzenie postępowania przygotowawczego, otrzymał wniosek o wydanie zgody na przeprowadzenie postępowania w sprawie przestępstw innych niż te, które były powodem przekazania, ale popełnionych przed tym przekazaniem, to sąd ten wydaje wyrok w ostatecznej instancji (zob. także wyrok wydziału karnego z dnia 14 grudnia 2004 r. nr 7034).

– **tymczasowe przekazanie a brak środka zabezpieczającego (art. 695-39 kodeksu postępowania karnego)**

W wyroku nr 7071 z dnia 13 października 2004 r. Wydział Karny Najwyższego Sądu Apelacyjnego orzekł, że art. 695-39 kodeksu postępowania karnego nie uzależnia wydania wniosku o tymczasowe przekazanie osoby, która jest poszukiwana i przeciwko której toczy się postępowanie we Francji, od braku nakazu zastosowania środka zabezpieczającego wobec tej osoby.

– **przekazanie osoby, wobec której orzeczono zastosowanie środka zabezpieczającego (art. 695-12 kodeksu postępowania karnego)**

W wyroku nr 3197 z dnia 25 maja 2005 r. Wydział Karny Najwyższego Sądu Apelacyjnego stwierdził, że przekazanie osoby, wobec której orzeczono zastosowanie środka zabezpieczającego (w tym konkretnym przypadku zamknięcia w zakładzie psychiatrycznym, weryfikowanego co pół roku), jest zgodne z art. 695-11 do 695-24 kodeksu postępowania karnego, gdyż długość orzeczonego środka zabezpieczającego przekracza minimalny, czteromiesięczny wymiar kary pozbawienia wolności.

ZAŁĄCZNIK VIII

STANDARDOWY FORMULARZ DECYZJI W SPRAWIE EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA

Niniejszy formularz nie zastępuje decyzji o przekazaniu (którą należy przesłać zgodnie z art. 22 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW) ani pełnego tekstu sądowej decyzji w sprawie europejskiego nakazu aresztowania (jeżeli dotyczy i jeżeli wystąpi o niego organ wydający).

I. - OZNACZENIE EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA					
NUMER REFERENCYJNY WYDANIA:	NUMER REFERENCYJNY WYKONANIA:	NUMER REFERENCYJNY SIS:			
ORGAN WYDAJĄCY:	DATA WYDANIA:				
ORGAN WYKONUJĄCY:	POSZUKIWANA OSOBA				
NARODOWOŚĆ POSZUKIWANEJ OSOBY					
II.-OSTATECZNA DECYZJA W SPRAWIE EUROPEJSKIEGO NAKAZU ARESZTOWANIA					
NUMER REFERENCYJNY ORGANU, ORZECZENIE LUB DECYZJA NR Z DNIA					
-A- ☐ WYKONANO:					
POSZUKIWANA OSOBA WYRAZIŁA ZGODĘ (art. 13 decyzji ramowej w sprawie ENA)	☐ TAK ☐ NIE	POSZUKIWANA OSOBA ZREZYGNOWAŁA Z ZASADY SZCZEGÓLNOŚCI (art. 13 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA)	☐ TAK ☐ NIE	W PRZYPADKU CZĘŚCIOWEGO PRZEKAZANIA PROSZĘ WSKAZAĆ PRZESTĘPSTWA, CO DO KTÓRYCH ENA NIE ZOSTAŁ ZAAKCEPTOWANY:	
OKRES ARESZTU W WYKONUJĄCYM PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM PRZED PRZEKAZANIEM (art. 26 decyzji ramowej w sprawie ENA)	☐ ARESZT	POCZĄTEK (DATA/GODZINA ZATRZYMANIA):	ROZPRAWA <i>IN ABSENTIA</i> (art. 4a decyzji ramowej w sprawie ENA)	☐ TAK	☐ NOWE POWIADOMIENIE ☐ NOWA ROZPRAWA ☐ ŻADNE NIE JEST KONIECZNE (spełnione są wymogi określone w art. 4a)
	☐ BRAK ARESZTU	KONIEC (DATA/GODZINA PRZEKAZANIA)¹:		☐ NIE	

¹ Przypis ten będzie miał następującą treść: „Datę (jeżeli dotyczy) podaje organ przekazujący poszukiwaną osobę. Datę może również uzupełnić organ przejmujący poszukiwaną osobę”.

GWARANCJE (art. 5 decyzji ramowej w sprawie ENA)	☐ REWIZJA KARY DOŻYWOTNIEGO POZBAWIENIA WOLNOŚCI (art. 5 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA)	ODROCZENIE PRZEKAZANIA (art. 24 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA)	☐ TAK	☐ ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE SĄDOWE W WYKONUJĄCYM PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM	
	☐ POWRÓT OBYWATELA WYKONUJĄCEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO LUB OSOBY STAŁE W TYM PAŃSTWIE PRZEBYWAJĄCEJ (art. 5 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA)		☐ W CELU WYKONANIA KARY W WYKONUJĄCYM PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM	CAŁKOWITY CZAS TRWANIA WYMIERZONEJ KARY	
	☐ NIE				
TYMCZASOWE PRZEKAZANIE		☐ NIE ☐ TAK DO (DATA) (art. 24 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA)			
1.1.1. OBLIGATORYJNA ODMOWA WYKONANIA:			1.1.2. ODMOWA NA MOCY USTAWODAWSTWA KRAJOWEGO:		
☐ RES JUDICATA (art. 3 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie ENA) ☐ MAŁOLETNI (art. 3 ust. 3 decyzji ramowej w sprawie ENA) ☐ AMNESTIA (art. 3 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA)			☐ <u>PROSZE OKREŚLIĆ:</u>		
III.-UWAGI:					

Miejsce, data i podpis właściwego organu w wykonującym państwie członkowskim
DO WŁAŚCIWEGO ORGANU W WYDAJĄCYM PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM
